

Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 2/192 • luty 2013

Wiadomości Uniwersyteckie

Lubelska Noc Biologów 2013

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

Uczestnicy pierwszego posiedzenia Konwentu UMCS

POSIEDZENIE KONWENTU UMCS

25 stycznia w Dworcu Kościuszków w obecności władz rektorskich odbyło się pierwsze posiedzenie Konwentu w kadencji 2012–2016. Konwent jest organem opiniodawczo-dorad-

czym Senatu i rektora w zakresie rozwoju Uniwersytetu, jego oferty badawczej i dydaktycznej oraz oddziaływania społecznego i kulturowego. Relacja z posiedzenia Konwentu znajduje się na s. 8–9.

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

OBCHODY 70-LECIA UMCS

28 stycznia rozpoczęły pracę Komitety: Honorowy i Organizacyjny ds. obchodów 70-lecia UMCS, które rozpoczną się w październiku 2013 r. Przewodniczącym Komitetu Honorowego został rektor UMCS w latach 1972–1981 r. prof. Wiesław Skrzydło. Przewodniczącym Komitetu Orga-

nizacyjnego został rektor prof. Stanisław Michałowski. Na pierwszym posiedzeniu określono model współpracy obu Komitetów oraz przedstawiono propozycje wydarzeń w ramach obchodów. Patronat nad jubileuszem objęła Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka.

Fot. Aneta Śliwińska

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5,
p. 1313, 20-031 Lublin
tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Redakcja: Ewa Kawalko-Marczuk (redaktor naczelny), Agnieszka Gałczyńska, Magdalena Kozak-Siemńska, Aneta Śliwińska

Współpracownicy: Tomasz Bielecki, Karolina Bronisz, Bożena Czech, Rafał Czekaj, Monika Gabryś-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak,

Eliza Kosieradzka, Włodzisław Kostko, Beata Kozłowska, Paweł Kucharski, Piotr Majewski, Monika Mielko-Remiszewska, Maria Młynarska, Przemysław Mroczek, Sylwester Spasiewicz, Iwona Wieleba

Okladka: Sikora modra, fot. Barbara Strojny

Druk: Drukarnia Petit
Nakład: 600 egz.

Projekt graficzny i skład: Idealit & Grzegorz Zychowicz, idealit@idealit.pl, www.idealit.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

SPIS TREŚCI

Wydarzenia

Z życia Uczelni.....	4
Na Wydziałach.....	15

Kartka z kalendarza

Politechnika Warszawska w Lublinie?	21
55-lecie pracy twórczej prof. Stanisława Leona Popka	23
Dlaczego wybuchło powstanie styczniowe?.....	25
Powstanie styczniowe w zbiorach Biblioteki Głównej UMCS	26

Nauka i ludzie

Fundusze na badania naukowe....	28
Polskie stroje ludowe w kontekście tradycji i współczesności	32
IV Lubelskie Seminarium Karnistyczne	33
Szkolenia dla nauczycieli na Wydziale Artystycznym	33
„Kobieta w czerwonej sukience” ..	34
Prestiżowe nagrody dla prof. Edwarda Olszewskiego.....	36
Egzamin państwowy z języka polskiego jako obcego po raz pierwszy w UMCS.....	37
Krym, Eupatoria	38

Sprawy studenckie

Lubelska Noc Biologów 2013.....	40
Gospodarka przestrzenna w teorii i praktyce	44

Rzecznik Praw Dziecka na Wydziale Pedagogiki i Psychologii	46
Historyczne warsztaty	46
Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy	47
„Korek dla Mikołajka”	47
Międzynarodowa ochrona praw człowieka.....	48
Zawody Okręgowe Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	49
Współpraca Wydziału Ekonomicznego z Open Finance ..	49
Starożytność odległa i bliska,	50

W świecie książek

„Chwila” Janusza Kirenki	51
Rumuński przekład monografii historyka UMCS – Grzegorza Jawora	52
„Aksjologia współczesności. Problemy i kontrowersje”	52
„Podróże nie tylko w czasie i przestrzeni”	53

Życie kulturalne

Rzeźba, ceramika i szkło artystyczne w Galerii „Zajeżdźnia”	54
Pierwsze Koty za płoty.....	55
Rok Johna Cage’a w Lublinie.....	56

Fot. Anna Horyńska

Mgr Barbara Wybacz

BARBARA WYBACZ NOWYM DYREKTOREM „CHATKI ŻAKA”

W wyniku rozstrzygniętego w grudniu 2012 r. konkursu, na stanowisko dyrektora Akademickiego Centrum Kultury „Chatka Żaka” wybrano Panią Barbarę Wybacz, która rozpoczęła pracę w naszej Uczelni 15 stycznia br.

Urodzona w 1981 r. w Lublinie. Absolwentka kulturoznawstwa UMCS oraz dyplomacji kulturalnej w Collegium Civitas w Warszawie. Od lat związana z kulturą lubelską, w latach 2008–2012 jako menedżerka w Ośrodku Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”, gdzie koordynowała Festiwal Sztuki w Przestrzeni Publicznej Open City / Otwarte Miasto. Pracowała m.in. przy tworzeniu aplikacji Lublina o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury oraz przy realizacji projektu Centrum Spotkania Kultur. Związana z branżą MICE (ang. *meeting-incentive-conferences-event*) i szeroko rozumianą turystyką biznesową. Prezeska Stowarzyszenia Kulturalnego Grupa Projekt. Jest pomysłodawczynią i koordynatorką akcji fotograficznej O-Twórz Lublin!

Z ŻYCIA

Zmarł Andrzej Michalski

2 stycznia zmarł śp. Andrzej Michalski. Urodzony w 1959 r. w Lublinie. Absolwent filologii angielskiej UMCS. Zawodowo związany z Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych, gdzie był zatrudniony na stanowisku starszego wykładowcy. Członek Senatu UMCS w latach 2011–2012 r. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 9 stycznia na cmentarzu przy ul. Lipowej w Lublinie.

nie udział wzięli rektor Stanisław Michałowski, rektor UMCS w latach 1999–2005 Marian Harasimiuk oraz przedstawiciele Urzędu Miasta Lublin, była *Ocena oddziaływania na środowisko strategii Lublina*. Więcej informacji na s. 18.

Podsumowanie Forum Dyskusyjnego „Lublin 2020”

9 stycznia na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej odbyła się ostanía debata z cyklu Forum Dyskusyjne „Lublin 2020”. Tematem spotkania, w którym tradycy-

Spotkania noworoczne

Rektor Stanisław Michałowski i prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz (jako konsul honorowy Brazylii w Lublinie) uczestniczyli w spotkaniu opłatkowym Związku Pracodawców Ziemi Lubelskiej, zorganizowanym 3 stycznia w Hotelu „Europa”. 8 stycznia odbyło się spotkanie noworoczne w Lubelskim Towarzystwie Naukowym, w którym uczestniczyli rektor Stanisław Michałowski oraz prorektorzy Ryszard Dębicki i Ryszard Mojak. Prorek-

Fot. Małgorzata Pac

Inauguracja Nocy Biologów 2013. Od lewej: rektor Stanisław Michałowski, władze Wydziału Biologii i Biotechnologii – dziekan Kazimierz Trębacz, prodziekani Magdalena Staszczak i Adam Choma

NOC BIOLOGÓW 2013

11 stycznia w Ogrodzie Botanicznym UMCS i na Wydziale Biologii i Biotechnologii odbyła się druga edycja Nocy Biologów. W spotkaniu inaugurującym wydarzenie udział wzięli: rektor Stanisław Michałowski, dziekan Kazimierz Trębacz oraz prodziekani Wydziału Biologii i Biotechnologii Adam Choma i Magdalena Staszczak, studenci, pracownicy oraz mieszkańcy Lublina i okolic. Relacja z Nocy Biologów znajduje się na s. 40–43.

UCZELNI

Opracowała Ewa Kawałko-Marczuk

tor Barbara Hlibowicka-Węglarz wzięła udział w spotkaniu noworocznym zorganizowanym 8 stycznia przez Zarząd PKO Banku Polskiego w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. 19 stycznia prorektor Ryszard Mojak wzięł udział w spotkaniu opłatkowym Okręgowej Rady Adwokackiej, połączonym z poświęceniem nowej siedziby Izby Adwokackiej w Lublinie przy zbiegu ul. Żwirki i Wigury oraz al. Racławickich.

Program dotyczący poprawy jakości opieki społecznej

9 stycznia prorektor Urszula Bobryk, na zaproszenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, wzięła udział jako obserwator w pracach Komitetu Sterującego, powołanego

w związku z realizacją Programu „Poprawa jakości usług świadczonych w domach pomocy społecznej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych” Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Komitet Sterujący składa się z ekspertów, którzy dokonają wyboru wniosków o dofinansowania, oraz obserwatorów biorących udział w pracach Komitetu.

Gala Mistrzów Sportu

11 stycznia w hali Globus odbyła się 7. Gala Mistrzów Sportu Województwa Lubelskiego, zorganizowana przez Fundację Rozwoju Sportu w Lublinie wraz z redakcjami: lubelskiego magazynu sportowego „Kontra” oraz „Kurieru Lubelskiego”. W wydarzeniu, podczas którego podsumowano sportowy rok

Fot. Dariusz Miącz

Drużyny UMCS i GKS Bogdanka

CHARYTATYWNY MECZ FUTSALU

Podczas 21. finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, 13 stycznia w hali Globus piłkarze AZS UMCS i GKS Bogdanka rozegrali charytatywny mecz futsalu. Spotkanie sędziowali międzynarodowi arbitrzy – Piotr Sadczuk i Marcin Borkowski. W przerwie zaprezentowali się zaś tancerze ze Studia Tańca UDS, a wśród kibiców rozlosowano nagrody, m.in. przekazaną przez Piotra Sadczuka koszulkę Tottenhamu Hotspur, którą otrzymał po sędziowaniu meczu Ligi Europy Tottenham – Panathinaikos. Spotkanie, na którym obecny był rektor Stanisław Michałowski, zakończyło się wynikiem 4:4, a w rzutach karnych lepsi okazali się piłkarze z Łęcznej. Biletem wstępu na mecz był dobrowolny datek złożony do puszki WOŚP. Współorganizatorem był Zarząd Uczelniany Samorządu Studentów UMCS.

Fot. Sylwester Spasiewicz

Od lewej: panie prodziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii S. Byra i M. Kuśpit, prorektor R. Mojak, dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii R. Bera, Rzecznik Praw Dziecka M. Michalak i prowadząca spotkanie G. Kwiatkowska

RZECZNIK PRAW DZIECKA NA UMCS

15 stycznia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS odbyło się spotkanie z Rzecznikiem Praw Dziecka Markiem Michalakiem, w którym wzięł udział prorektor Ryszard Mojak. Więcej informacji na s. 46.

Fot. Dariusz Miącz

150. ROCZNICA POWSTANIA STYCZNIOWEGO 1863–2013

Decyzją Senatu Rzeczypospolitej Polskiej rok 2013 został ustanowiony Rokiem Powstania Styczniowego. „Uchwała Senatu stanowi wyraz najwyższego hołdu poświęceniu i ofierze uczestników tamtych wydarzeń oraz wyraża pielęgnowany do dziś kult odpowiedzialności oraz obowiązku wobec Ojczyzny i Narodu.”

Fot. Aneta Śliwińska

Uroczystości pod Pomnikiem Powstańców Styczniowych przy ul. Langiewicza. Wieniec składa delegacja z UMCS

W dniach 10–11 stycznia na Zamku Lubelskim oraz w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II odbyła się konferencja naukowa „Rok 1863. Walka – Kraj – Lubelszczyzna – Kościół”, upamiętniająca 150-lecie wybuchu powstania styczniowego, zorganizowana pod Honorowym Patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.

Udział w Komitecie honorowym potwierdzili: Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk, Jego Ekscelencja Arcybiskup Stanisław Budzik, Rektor KUL ks. prof. Antoni Dębiński, Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, Prezes Oddziału PAN w Lublinie prof. Tomasz Trojanowski, Prezes LTN prof. Artur

Korobowicz, Wojewoda Lubelski Jolanta Szołno-Koguc, Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman.

Komitet organizacyjny utworzyli profesorowie KUL i UMCS: Eugeniusz Niebelski (przewodniczący), Małgorzata Willaume, o. Roland Prejs, Hubert Łaskiewicz, Wiesław Śladkowski, Robert Litwiński, Henryk Gmiterek oraz Dyrektor Muzeum Lubelskiego Zygmunt Nasalski.

Ponadto w Lublinie zorganizowano wystawy: „Gloria Victis. 150. rocznica Powstania Styczniowego” (Muzeum Lubelskie); „Znaki pamięci o powstaniu i powstańcach styczniowych. Ulice w Lublinie” (Galeria Ratusz); „Dokumenty Powstania Styczniowego – walka i pamięć” (Archiwum Państwowe w Lublinie); „Powstanie Styczniowe na Lubelszczyźnie. Wystawa ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie” (Galeria WBP

Fot. Aneta Śliwińska

Uroczystości pod Pomnikiem Powstańców Styczniowych przy ul. Langiewicza

w Lublinie) oraz „Powstanie Styczniowe 1863–1864 w zbiorach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej” (Biblioteka Główna UMCS).

W dniach 22–23 stycznia na terenie Lublina odbyły się uroczystości patriotyczne. 22 stycznia w kościele garnizonowym została odprawiona msza św. za ojczyznę, po której nastąpiło złożenie kwiatów i zapalenie zniczy pod Pomnikiem Powstańców Styczniowych w miejscu ich straceń przy ul. Langiewicza oraz przy grobowcu Powstańców Styczniowych na cmentarzu przy ul. Lipowej. Rektor Stanisław Michałowski wraz z przedstawicielami Wydziału Humanistycznego, reprezentacją Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów oraz pracownikami i studentami Uniwersytetu złożył kwiaty pod pomnikiem przy ul. Langiewicza. 23 stycznia została odprawiona msza św. w kościele oo. Kapucynów na Poczekajce. Następnie odbyła się uroczystość odsłonięcia Obelisku Powstańców Styczniowych u zbiegu al. Kraśnickiej z ul. Bohaterów Monte Cassino, w której wzięły udział władze miasta i województwa, kombatancki i mieszkańcy.

W lubelskich szkołach 22 stycznia w południe uczniowie wzięli udział w apelu upamiętniającym wydarzenie z 1863 r., odbyły się także uroczystości, wystawy, lekcje historyczne, warsztaty, wycieczki, prezentacje, przedstawienia i konkursy związane z tematyką powstańczą. Pracownicy Instytutu Historii przygotowali multimedialne wykłady związane tematycznie z powstaniem styczniowym na Lubelszczyźnie oraz innych regionach dawnej Rzeczypospolitej, które zostały zaprezentowane w szkołach naszego województwa, współpracujących z Instytutem Historii.

2012 w województwie lubelskim, udział wzięły władze samorządowe Lublina i województwa, przedstawiciele uczelni wyższych, w tym także rektor Stanisław Michałowski, oraz najwybitniejsi sportowcy z województwa lubelskiego i spoza regionu. Przedstawiciele AZS UMCS odebrali nagrody dla Klubu Uczelnianego AZS UMCS jako: zwycięzcy Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego (najlepsza uczelnia w województwie), najlepszego klubu Lublina we współzawodnictwie dzieci i młodzieży oraz nagrodę honorową z okazji Jubileuszu 90-lecia lubelskiego AZS.

Nauka dla gospodarki

13 stycznia rektor Stanisław Michałowski spotkał się z wicepremierem i ministrem gospodarki Januszem Piechocińskim, marszałkiem województwa lubelskiego Krzysztofem Hetmanem oraz przewodniczącym Rady Miasta Lublin Piotrem Kowalczykiem. W spotkaniu uczestniczyli również: dziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS Zbigniew Pastuszek, prodziekan Wydziału Ekonomicznego Anna Rakowska oraz dyrektor Zakładu Zarządzania Agnieszka Sitko-Lutek. Rozmowy dotyczyły m.in. wspólnych inicjatyw ekonomicznych Uczelni, samorządu i administracji rządowej – w tym rozwijania oferty dydaktycznej adresowanej do liderów rozwoju regionalnego. Dyskutowano o potrzebie wykorzystywania efektów badań naukowych do rozwoju polskiej gospodarki. Wicepremier Janusz Piechociński docenił potencjał naszego Uniwersytetu oraz osiągnięcia naukowe i dydaktyczne pracowników i studentów UMCS.

Spotkanie z członkami ZNP

16 stycznia rektor Stanisław Michałowski i prorektor Ryszard Mojak wzięli udział w uroczystym spotkaniu pracowników – członków Związku Nauczycielstwa Polskiego, którzy w 2012 r. przeszli na emeryturę lub rentę.

Fot. Aneta Słowińska

WRĘCZENIE NAGRÓD STYPENDYSTOM MNISW

Osiemnastu najlepszych studentów UMCS otrzymało stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na rok akademicki 2012/2013, przyznawane za wybitne osiągnięcia. 16 stycznia rektor Stanisław Michałowski i prorektor Urszula Bobryk, w imieniu prof. Barbary Kudryckiej, wręczyli laureatom pamiątkowe dyplomy i upominki. Lista stypendystów została opublikowana w numerze styczniowym „WU”.

Fot. Aneta Słowińska

Fot. Aneta Śliwińska

Od lewej: dr inż. Bartosz Sołowiej (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie), prof. Piotr Moncarz (Stanford University), prorektor prof. Ryszard Dębicki, Grzegorz Robak (koordynator Programu TOP 500 Innovators w MNiSW)

SPOTKANIE ŚRODOWISKOWE PROGRAMU TOP 500 INNOVATORS

15 stycznia w Auli Collegium Chemicum UMCS odbyło się spotkanie środowiskowe Programu Top 500 Innovators, w którym uczestniczyli m.in.: prof. Piotr Moncarz – dyrektor Akademickiego Stanfordzkiego Programu Top 500 Innovators (Stanford University) oraz współzałożyciel i przewodniczący US-Polish Trade Council, Grzegorz Robak – koordynator Programu Top 500 Innovators w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prorektor Ryszard Dębicki, laureaci Programu Top 500 Innovators z Lublina oraz doktoranci i pracownicy naukowcy uczelni wyższych.

Celem spotkania było dotarcie do wybitnych naukowców zainteresowanych udziałem w Programie oraz promocja i przybliżenie tematu władzom lubelskich uczelni. Top 500 Innovators może stanowić dźwignię w rozwoju B+R oraz komercjalizacji wybitnych osiągnięć naukowych. Program jest w całości finansowany przez MNiSW ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Do 2015 r. na staże i szkolenia zagraniczne do uczelni z czołówki rankingu szanghajskiego wyjedzie łącznie aż 500 osób. Więcej informacji na s. 28–31.

Spotkanie Polskiej Komisji Akredytacyjnej

18 stycznia prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz wzięła udział w spotkaniu organizowanym przez Polską Komisję Akredytacyjną, a dotyczącym podsumowania ocen instytucjonalnych przeprowadzonych przez PKA w 2012 r.

Projekt dotyczący ograniczenia emisji CO₂

21 stycznia w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie została podpisana umowa konsorcjalna pomiędzy Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN w Krakowie, Politechniką Warszawską, Politechniką Częstochowską a Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej, reprezentowanym przez prorektora Ryszarda Dębickiego. Jej zakres dotyczy realizacji projektu „Procesy

i technologie zmierzające do ograniczenia oraz eliminacji CO₂ pochodzącego z procesów spalania paliw kopalnych”.

Komunikat z obrad Konwentu

25 stycznia w Dworku Kościuszków, w obecności władz rektorskich, odbyło się pierwsze posiedzenie Konwentu, powołanego przez Senat UMCS na kadencję 2012–2016. Zgodnie ze Statutem UMCS, Konwent jest organem opiniodawczo-doradczym Senatu i rektora w zakresie rozwoju Uniwersytetu, jego oferty badawczej i dydaktycznej oraz oddziaływania społecznego i kulturowego.

Obrady rozpoczęły się od wręczenia przez rektora Stanisława Michałowskiego powołań obecnym na spotkaniu członkom Konwentu. Zaproponował także, aby w kadencji 2012–2016 pracami Konwentu kierował rektor UMCS w latach 1999–2002 oraz 2002–2005 Ma-

Prorektor Urszula Bobryk (pierwsza z lewej) zaprasza do debaty

WERNISAŻ LITERACKI „AKCENTU”

22 stycznia w Studiu im. Z. Stępka Polskiego Radia Lublin odbyło się spotkanie z cyklu Wernisaże Literackie „Akcentu” pt. „Z daleka i z bliska – Gość Radia Lublin”. Zaprezentowano kwartalnik „Akcent” nr 130 (wraz z antologią *Lublin – miasto poetów. Cz. 1*), którego autorami są m.in. Bogusław Bakula, Urszula M. Benka, Mariusz Kargul, Wojciech Chlebda, Anna Mazurek, Piotr Linek, Edyta Ignatiuk, Wiesława Turzańska, Eliza Leszczyńska-Pieniak, Jerzy Kutnik, Mariusz Dubaj, Maciej Białas i Edyta Trelik. Do lektury zapraszały: Katarzyna Mieczkowska-Czerniak – zastępca prezydenta Lublina i Urszula Bobryk – prorektor UMCS.

rian Harasimiuk. Zebrani przyjęli tę i inne kandydatury jednogłośnie. Zastępcą Przewodniczącego został dr Jerzy Kwieciński – wiceprezes Europejskiego Centrum Przedsiębiorczości, zaś Sekretarzem – dr Katarzyna Mieczkowska-Czerniak, zastępca prezydenta Miasta Lublin.

Dalszą część obrad prowadził nowy Przewodniczący Konwentu, który przypomniał, że głównymi zadaniami Uniwersytetu pozostają nauka i dydaktyka – w coraz większym stopniu powiązane z gospodarką. Wskazywał na brak doświadczeń we współpracy między uczelniami i przedsiębiorcami. Jego zdaniem uczelnie powinny jasno określić swoje możliwości organizacyjne, edukacyjne i badawcze, zaś środowisko administracyjno-biznesowe musi zdefiniować swoje potrzeby (zarówno kadrowe, jak i badawcze). Zaapelował także o stworzenie wewnętrznego forum dyskusyjnego, które umożliwiłoby szybszą wymianę informacji.

Następnie głos zabrał rektor Stanisław Michałowski, który przedstawił ofertę edukacyjną Uczelni, jej kadre i realizowane projekty, a także zmiany organizacyjne. Zaznaczył, że chciałby, aby członkowie Konwentu byli ambasadorami Uczelni, zwłaszcza w kontaktach z biznesem.

Głos w dyskusji zabrali przedstawiciele Uczelni, władz samorządowych i środowiska pracodawców. Zdaniem prezydenta Lublina Krzysztofa Żuka atutami miasta są uczelnie i przedsiębiorcy. Ich synergia dałaby korzyści obu stronom. Uniwersytet powinien wychodzić z różnymi propozycjami, np. ofertą nowych kierunków, otwieranych pod kątem potrzeb inwestorów. Zbigniew Kmicic, prezes Zarządu Związku Pracodawców Ziemi Lubelskiej określił się mianem „gorącego orędownika współpracy z uczelniami”. Zauważył jednak, że w ostatnim czasie rozminęły się drogi polskich uczelni i biznesu. Zwrócił uwagę m.in. na potrzebę prowadzenia badań, które dawałyby korzyści obu stronom. Jako przykład podał możliwość badania pokładów kruszywa na Lubelszczyźnie. Przewodniczący Konwentu Marian Ha-

rasimiuk wskazał, że tematyka gazu łupkowego może być polem współpracy uczelni (połączonych w konsorcjum) z administracją samorządową. Jerzy Kwieciński, wiceprezes Europejskiego Centrum Przedsiębiorczości przypomniał, że bieżący rok jest decydujący w kontekście nowej perspektywy finansowej UE. Jego zdaniem, kluczem do utrzymania konkurencyjności unijnej będzie innowacyjność. Prorektor Ryszard Dębicki dodał, że najnowsze kryteria oceny parametrycznej w bardzo dużym stopniu uwzględniają komercjalizację wyników badań, a naukowcy są dziś oceniani także pod względem liczby patentów i wdrożeń. Dla Macieja Manieckiego, prezesa Zarządu Rady Przedsiębiorczości Lubelszczyzny kluczowe obecnie pojęcia to: transfer wiedzy (zwłaszcza do małych i średnich przedsiębiorstw) oraz komercjalizacja badań. Wojewoda lubelski Jolanta Szolno-Koguc wskazywała na bariery, m.in. brak aktywności. Rektor Stanisław Michałowski powiedział, że obecnie na Uczelni powstaje system premiowania za aktywność. Marszałek województwa lubelskiego Krzysztof Hetman zauważył, że najlepsze strategie rozwoju nie zastąpią instrumentu, dzięki któremu uczelnie zaczęły współpracować z gospodarką.

Spotkanie zakończyło się wspólnym zdjęciem i poczęstunkiem.

Magdalena Kozak-Siemieńska

Zmarł dr Władysław Dubiel

27 stycznia zmarł śp. dr Władysław Dubiel, emerytowany starszy wykładowca naszej Uczelni. Urodzony 9 listopada 1934 r. w Tworczowie. Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego. Po ukończeniu studiów podjął pracę w Liceum Ogólnokształcącym w Kraśniku, a następnie w Liceum Pedagogicznym w Zamościu na stanowisku nauczyciela matematyki. W latach 1964–1971 pracował na stanowisku dyrektora Studium Nauczycielskiego w Zamościu. Pracę w Uniwersytecie rozpoczął w 1972 r. na stanowisku starszego wykła-

Marek Bieńczyk i Anna Nasalska

„WIECZORY LITERACKIE” – SPOTKANIE Z MARKIEM BIEŃCZYKIEM

17 stycznia w Auli Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS odbyło się spotkanie autorskie z cyklu „Wieczory Literackie”. Gościem wydarzenia był Marek Bieńczyk – laureat Nagrody „Nike 2012” za *Książkę twarzy*, romanista, tłumacz, historyk literatury, powieściopisarz, eseista, felietonista, miłośnik sportu, sztuki, wina i podróży, smakosz życia. Tłumacz książek: M. Kundera, E. Ciorana, R. Barthesa. Autor zbiorów esejów: *Szybko i szybciej – eseje o pośpiechu w kulturze*, *Czarny człowiek*. *Kraśński wobec śmierci*, *Melancholia*. *O tych co nigdy nie odnajdą straty*, *Oczy Dürera*. *O melancholii romantycznej*, *Przezroczystość* oraz powieści: *Terminal* i *Tworci*, za którą otrzymał nominację do Nike, Nagrodę Literacką im. W. Reymonta 2000 i Paszport „Polityki” 1999.

Dyrygent Urszula Bobryk

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

Rektor Stanisław Michałowski wręcza dyrygentom dyplomy i upominki

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

Koncertu wysłuchał prorektor Ryszard Dębicki (pierwszy od prawej)

„KOŁĘDY ŚWIATA” W CHATCE ŻAKA

17 stycznia w sali widowiskowej ACK „Chatka Żaka” odbył się koncert pt. „Kolędy Świata”. Gospodarzem spotkania był Chór Akademicki UMCS im. J. Czerwińskiej w Lublinie (dyr. Urszula Bobryk, Izabela Urban), a zaproszenie do udziału w nim przyjęło siedem chórów działających w ramach ogólnopolskiego programu „Śpiewająca Polska”, nad którym merytoryczną pieczę sprawuje Instytut Muzyki Wydziału Artystycznego UMCS. Wśród licznie zgromadzonych gości byli m.in. dyrektorzy lubelskich szkół, w których działają zaproszone chóry oraz władze rektorskie, które reprezentowali rektor Stanisław Michałowski i prorektorzy: Urszula Bobryk i Ryszard Dębicki.

W wydarzeniu udział wzięły: Chór „Copernicus” IX LO im. M. Kopernika w Lublinie, dyr. Anna Bielecka; Chór „Sensorum” Zespołu Szkół nr 5 im. Jana Pawła II w Lub-

linie, dyr. Maria Korycińska, Lucyna Mijał; Gimnazjalny Chór Miasta Świdnik „Canto” przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1, dyr. Ewa Bieniek; Chór „Lorien” I LO im. S. Staszica w Lublinie, dyr. Joanna Głogowska-Szychta; Chór „Amabile” Zespołu Szkół nr 1 im. W. Grabskiego w Lublinie, dyr. Karolina Pietrzak; Chór „Ergo Cantemus!” II LO im. Hetmana Jana Zamoyskiego w Lublinie, dyr. Gabriela Hacia; Chór „Kantylena” III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie, dyr. Małgorzata Nowa oraz Chór Akademicki UMCS im. J. Czerwińskiej w Lublinie, dyr. Urszula Bobryk, Izabela Urban.

Na początku koncertu zabrzmiała tradycyjna polska kolęda *Wśród nocnej ciszy*, wykonana wspólnie przez wszystkie chóry. To szczególne wykonanie poprowadziła dyrygent Urszula Bobryk. Następnie każdy chór zaprezentował krótki program kolę-

dowo-pastorałkowy, w którym znalazły się utwory związane z tradycją polską oraz te pochodzące z różnych krajów. Rektor Stanisław Michałowski i prorektor Urszula Bobryk wręczyli wszystkim dyrygentom okolicznościowe dyplomy i upominki. Na zakończenie chóry ponownie połączyły się we wspólnym wykonaniu utworu *Dzień jeden w roku*.

Koncert „Kolędy Świata” był okazją do spotkania młodzieży z lubelskich szkół średnich z młodzieżą akademicką. UMCS otwiera się dla chórów szkolnych, a muzyczne spotkanie to również doskonała okazja do poznania Uniwersytetu oraz wymiany doświadczeń między uczniami a studentami. Mamy nadzieję, że spośród licealistów, którzy kolędownowali w „Chatce Żaka”, będą się rekrutowali przyszli studenci naszej Uczelni oraz chórzyści Chóru Akademickiego UMCS.

Izabela Urban

dowcy Instytutu Pedagogiki UMCS. W 1981 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych. W okresie swojej pracy zawodowej był kilkakrotnie nagradzany: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi i Nagrodami Rektora. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 30 stycznia w kaplicy cmentarza na Majdanku.

Nowe szkoły partnerskie UMCS

Nasz Uniwersytet nawiązał współpracę z kolejnymi szkołami. 10 grudnia 2012 r. została podpisana umowa z II Liceum Ogólnokształcącym im. ks. Anny z Sapiehów Jabłonowskiej w Białymstoku. Z kolei 24 stycznia podpisano umowę z Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 6 im. Kazimierza Janczykowskiego w Chełmie, a 29 stycznia z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Lipsku.

Posiedzenie Senatu – 30 stycznia

Obradom Senatu przewodniczył rektor Stanisław Michałowski. Posiedzenie rozpoczęło się od uczczenia chwilą ciszy pamięci zmarłych: mgr. Andrzeja Michalskiego i dr. Władysława Dubiela oraz od wręczenia nagród jubileuszowych: dr. hab. Ryszardowi Majakowi, prof. nadzw., dr. hab. Grzegorzowi Jaworowi, prof. nadzw., ad. II st. Andrei Jaworskiej, prof. nadzw., dr. hab. Mariuszowi Drzewińskiemu i ad. II st. Janowi Gryce, prof. nadzw.

Następnie rektor przekazał Senatorem informację o działalności Kolegium Rectorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu, w której znalazły się m.in. następujące kwestie: rozwiązany spór z firmą Asseco, przygotowanie przewidywanego budżetowego, pierwsze posiedzenie Konwentu UMCS, pierwsze wspólne posiedzenie Komitetów: Honorowego i Organizacyjnego ds. obchodów 70-lecia UMCS, zakończona reorganizacja struktury administracyjnej i uregulowane sprawy kadrowe, umowa z Prezydentem Lub-

Fot. Aneta Śliwińska

Spotkanie władz rektorskich i dziekańskich UMCS z Przewodniczącym Rady NCN prof. Michałem Karońskim

MECHANIZMY FINANSOWANIA BADAŃ MŁODYCH NAUKOWCÓW

30 stycznia w Auli III Wydziału Ekonomicznego UMCS odbyło się seminarium szkoleniowo-dyskusyjne w ramach ogólnopolskiego projektu „Mechanizmy finansowania badań młodych naukowców w Polsce”, organizowanego przez Radę Młodych Naukowców przy MNiSW. Spotkanie miało na celu aktywizację środowiska naukowego, szczególnie młodych naukowców, w zakresie aplikowania o środki zewnętrzne w ramach różnych kon-

kursów i programów na realizację badań podstawowych i aplikacyjnych. Gospodarzem wydarzenia był prorektor Ryszard Dębicki. Spotkanie współorganizowało Centrum Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej UMCS.

Przed otwartą sesją władze rektorskie i dziekańskie naszego Uniwersytetu spotkały się z Przewodniczącym Rady Narodowego Centrum Nauki prof. Michałem Karońskim. Więcej informacji na s. 28–31.

Fot. Aneta Śliwińska

Spotkanie władz rektorskich i dziekańskich UMCS z Przewodniczącym Rady NCN prof. Michałem Karońskim

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

Goście debaty. Pierwszy rząd od lewej: rektor S. Michałowski i dziekan R. Dobrowolski, drugi rząd od lewej: dyrektor K. Komorski i rektor UMCS w latach 1999–2005 M. Harasimiuk

STUDENCKA DEBATA O GOSPODARCE PRZESTRZENNEJ

21 stycznia na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS odbyła się Studencka Debata „Gospodarka przestrzenna w teorii i praktyce”, zorganizowana przez dr Dagmarę Kociubę z Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania UMCS wraz ze studentami I roku gospodarki przestrzennej i członkami Studenckiego Koła Naukowego Planistów.

W spotkaniu uczestniczyli rektor Stanisław Michałowski i dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej Radosław Dobrowolski, którzy objęli przedsięwzięcie swoim patronatem, a także kierownik Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania Marian Harasimiuk. Moderatorem dyskusji była Dagmara Kociuba. Gośćmi honorowymi debaty byli pracownicy Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin: dyrektor Krzysztof Komorski, Sylwia Szajc i Robert Żyśko oraz Marcin Skrzypek. Relacja ze spotkania znajduje się na s. 44–45.

Fot. Magdalena Kozak-Siemńska

Studenci w trakcie dyskusji

lina w sprawie staży absolwenckich, przygotowania do Drzwi Otwartych.

W dalszej części Senat przyjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia recenzji przygotowanej przez prof. Jacka Banaszkiewicza, a dotyczącej nadania prof. Jerzemu Strzelczykowi godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Wrocławskiego. Następnie przyjęto uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na wszczęcie postępowania w sprawie nadania prof. Władimirowi Moiseevichowi Gun'ko tytułu doktora *honoris causa* UMCS oraz uchwałę w sprawie nadania tytułu honorowego profesora UMCS prof. Hansowi Jörgowi Albrechtowi.

Przyjęto także uchwały: w sprawie provizorium budżetowego na rok 2013, w sprawie stwierdzenia zgodności regulaminu Samorządu Studentów z Ustawą i Statutem UMCS oraz uchwały inwestycyjne w sprawie: przebudowy i rozbudowy budynku Roztoczańskiej Stacji Naukowej UMCS; dostosowania auli II na Wydziale Ekonomicznym, auli na Wydziale Filozofii i Socjologii, auli uniwersyteckiej oraz trzech małych auli na Wydziale Prawa i Administracji do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych. Senat pozytywnie zaopiniował przystąpienie

do projektu Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów.

Ponadto, Senat UMCS pozytywnie odniósł się do wniosków i uchwał Rad Wydziałów: Biologii i Biotechnologii w sprawie zatrudnienia dr hab. Anny Jarosz-Wilkołazkiej na stanowisko profesora nadzwyczajnego oraz prof. dr. hab. Piotra Włazia na stanowisko profesora zwyczajnego; Ekonomicznego w sprawie zatrudnienia dr hab. Agnieszki Sitko-Lutek na stanowisko profesora nadzwyczajnego; Artystycznego w sprawie zatrudnienia dr. hab. Mariusza Drzewińskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego oraz dr hab. Elwiry Śliwkiewicz-Cisak na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

Senat UMCS poparł także społeczną inicjatywę uczczenia pamięci Zbigniewa Hołdy poprzez nadanie Jego imienia jednej z ulic lub jednemu z placów Lublina. Jak przedstawił to prof. Wiesław Andrzej Kamiński, Zbigniew Hołda był zasłużonym profesorem UMCS, wybitnym prawnikiem, działaczem NSZZ „Solidarność” na Uczelni i w Regionie Środkowo-Wschodnim, ruchu obrony praw obywatela, Komitetu Helsińskiego i Amnesty International.

SPOTKANIE ZE SZKOŁĄ PARTNERSKĄ Z BIAŁEGOSTOKU

W ramach współpracy partnerskiej, 6 lutego w Białymstoku pracownicy Centrum Promocji UMCS i studenci spotkali się z przedstawicielami władz oraz uczniami Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Białymstoku. Podczas wizyty zaprezentowano ofertę edukacyjną Uczelni, zachęcając do podjęcia nauki w Lublinie. Białostoccy maturzyści otrzymali informatory oraz gadzety promocyjne UMCS. Podczas prezentacji padły liczne pytania dotyczące kierunków, stypendiów czy kosztów utrzymania w Lublinie. W spotkaniu uczestniczyło ponad 100 uczniów, nauczyciele oraz wicedyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Białymstoku.

Fot. Aneta Śliwińska

Studenci prezentują ofertę UMCS

NASZE SUKCESY

Nagrody prezydenta Lublina dla sportowców z UMCS

28 stycznia w auli Zespołu Szkół nr 5 im. Jana Pawła II w Lublinie odbyło się uroczyste podsumowanie roku sportowego 2012 w Lublinie. Sportowcy lubelscy, którzy osiągnęli szczególne wyniki we współzawodnictwie, otrzymali wyróżnienia i nagrody z rąk prezydenta Lublina Krzysztofa Żuka i zastępcy prezydenta Katarzyny Mieczkowskiej-Czeriak. Wśród nagrodzonych znaleźli się sportowcy z Klubu Uczelnianego AZS UMCS:

- Magda Doroszczuk za 1. miejsce w Mistrzostwach Polski Juniorów w Lekkiej Atletyce (LA) – trójskok
- Paulina Andrzejczyk za 2. miejsce w Mistrzostwach Polski Juniorów w LA – sztafeta 4 × 400 m
- Ewa Kotwica za 2. miejsce w Mistrzostwach Polski Juniorów w LA – sztafeta 4 × 400 m
- Magda Tur za 2. miejsce w Mistrzostwach Polski Juniorów w LA – sztafeta 4 × 400 m
- Weronika Wierzbicka za 2. miejsce w Mistrzostwach Polski Juniorów w LA – sztafeta 4 × 400 m
- Mateusz Biegajło za 2. miejsce w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski w LA – 100 m; 3. miejsce w Mistrzostwach Polski Seniorów w LA – sztafeta 4 × 100 m
- Ewa Jacniak za 3. miejsce w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski w LA – 800 m
- Rafał Koszyk za 3. miejsce w Mistrzostwach Polski Seniorów w LA – sztafeta 4 × 100 m
- Paweł Dzikowski za 3. miejsce w Mistrzostwach Polski Seniorów w LA – sztafeta 4 × 100 m
- Robert Matuszak za 3. miejsce w Mistrzostwach Polski Seniorów

PROF. D. FIJAŁKOWSKI WŚRÓD 100 NAJWYBITNIEJSZYCH NAUKOWCÓW ŚWIATA 2012 R.

Prof. dr hab. Dominik Fijałkowski, emerytowany pracownik Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi (obecnie Wydziału Biologii i Biotechnologii) został zaliczony przez Międzynarodowe Centrum Biograficzne (IBC) w Cambridge do grona 100 najwybitniejszych naukowców 2012 r.

Prof. dr hab. D. Fijałkowski jest absolwentem UMCS.

Całe życie zawodowe był związany z Zakładem Systematyki i Geografii Roślin, w którym zaczął pracować w 1947 r. jako student i którym kierował do chwili odejścia na emeryturę w 1992 r. Jest autorem ok. 400 publikacji (w tym 40 książek) z zakresu flory roślin naczyniowych, fitosocjologii, ekologii i ochrony przyrody z Lubelszczyzny. Wiele czasu poświęcił dydaktyce. Wypromował 515 magistrów i 19 doktorów. W okresie, gdy kierował Zakładem trzy osoby otrzymały stanowisko docenta, a następnie tytuły profesora. Profesor jest także założycielem Ogrodu Botanicznego w Lublinie. Działa na rzecz ochrony przyrody Lubelszczyzny i nadal intensywnie pracuje naukowo.

Niedawno otrzymał list gratulacyjny od Dyrektora Generalnego IBC. Nicholas S. Law podkreśla, że Profesor „został dostrzeżony jako wybitny profesjonalista w dziedzinie nauki i nominowany do wyróżnienia przez Międzynarodowe Centrum Biograficzne. Spośród wielu tysięcy biografii z różnych źródeł analizowanych przez badawcze i redakcyjne działy IBC, tylko nieliczne osoby, w naszym przekonaniu, wniosły znaczący wkład w ich dziedzinie do rangi lokalnej, krajowej i międzynarodowej. Zatwierdzenie nominacji Profesora Fijałkowskiego przez Za-

Fot. Hanna Wójciak

Prof. D. Fijałkowski w Ogrodzie Botanicznym UMCS, czerwiec 2009 r.

rząd Nagrody zostało zakończone i dlatego z zaszczytem mogę ogłosić Pana członkiem IBC Top 100 Scientists 2012. Jako posiadacz tego wyróżnienia może być Pan pewny swojego miejsca w naszej historii i mieć satysfakcję, że Pańska praca nie tylko została zauważona, ale została uznana za wybitną”.

Gratulujemy Profesorowi zaszczytnego wyróżnienia i życzymy długich lat w zdrowiu oraz dalszych sukcesów naukowych i w działalności społecznej.

Hanna Wójciak

Dr hab. T. Krasowska (rząd środkowy, pierwsza od lewej) wraz z Orkiestrą Barokową Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II st. im. K. Lipińskiego

DR HAB. TERESA KRASOWSKA LAUREATKĄ „ANGELUSA LUBELSKIEGO”

27 stycznia przyznano „Angelusy Lubelskie”. Artystka i pedagog prowadząca kameralną orkiestrę barokową dr hab. Teresa Krasowska z Zakładu Chóralistyki UMCS otrzymała Nagrodę „Angelus Lubelski” w kategorii „animator życia kulturalnego”.

Pozostałe nagrody otrzymali: w kategorii „człowiek służby publicznej” – Krzysztof Leszczyński i Stowarzyszenie „Nadzieja”, pomagające osobom z problemem alkoholowym i byłym więźniom; w kategorii „wyobraźnia miłosierdzia” – Bożena Kazanowska i Fundacja „Jasne Strony”, za trójwymiarowe książki dla niewidomych; w kategorii „artysta roku” – Boris Sommerhoff i zespół Kairos; w kategorii „człowiek kultury medialnej” – dominikanin o. Tomasz Dostatni; w kategorii „sponsor dzieł parafialnych” – właściciel firmy budowlanej Krzysztof Wiącek; w kategorii „dzieło życia” – lubartowska regionalistka Maria Kozioł.

Nagrodę „Angelus Lubelski” przyznaje Kapituła. Otrzymują ją ludzie, którzy żyją dla innych. Niosą pomoc i radość słabszym. Nagrodą jest rzeźbiona i połączona statuetka „Angelusa”, przedstawiająca uskrzydloną postać nachylonego człowieka, zaprojektowana przez Andrzeja Widelkiego.

w LA – sztafeta 4 × 100 m

♦ Izabela Trzaskalska za 3. miejsce w Mistrzostwach Polski Seniorów w LA – półmaraton.

Trenerem wyróżnionych sportowców jest Dariusz Szymczuk.

Gala Sportu Akademickiego 2013 w Lublinie

19 stycznia Zarząd Główny AZS podjął decyzję o organizacji w Lublinie Gali Sportu Akademickiego 2013, która odbędzie się 18 października 2013 r. w hali Globus. Jednym z głównych organizatorów wydarzenia jest nasz Uniwersytet.

W trakcie Gali Sportu Akademickiego w szczególnie uroczysty sposób podsumowane zostaną Akademickie Mistrzostwa Polski 2012/2013 oraz działalność AZS-u w sferze sportu powszechnego. Za sportowe i organizacyjne sukcesy wyróżnione zostaną najlepsze uczelnie i kluby AZS. Uchonorowani zostaną również medaliści zawodów z cyklu Uniwersjad oraz wręczone zostaną odznaczenia i wyróżnienia podsumowujące pracę, osiągnięcia trenerskie i wychowawcze w roku akademickim 2012/2013. Spotkanie uświetni część artystyczna. W uroczystości wezmą udział znakomitości ze świata sportu i polityki. Gala Sportu Akademickiego w Lublinie stanowi doskonałą okazję do promocji dla lubelskich uczelni.

Michał Janisz

Studentka WPiA w finale konkursu „Prawo. Ludzie. Przypadki”

Studentka Wydziału Prawa i Administracji Marta Domańska została wyróżniona za udział w finale

Konkursu Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) „Prawo. Ludzie. Przypadki” Edycja 2012, skierowanego do studentów prawa i administracji. Konkurs składał się z dwóch etapów. W pierwszym z nich uczestnicy rozwiązyali trzy kazusy – wybierając po jednym spośród trzech propozycji z zakresu prawa: cywilnego, karnego i administracyjnego. Spośród nadesłanych prac Komisja Konkursowa wyłoniła dziewięciu uczestników II etapu Konkursu, który odbył się 30 listopada 2012 r. w siedzibie RPO w Warszawie. Finaliści rozwiązyali jeden kazus spośród dwóch do wyboru z zakresu prawa cywilnego, karnego lub administracyjnego. Osoby wyróżnione otrzymały nagrody finansowe, a wszyscy uczestnicy II etapu dostali możliwość bezpłatnej praktyki w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich.

1,3 mln zł na dostosowanie oferty dydaktycznej UMCS do potrzeb rynku pracy

Centrum Kształcenia i Obsługi Studentów we współpracy z Wydziałami Artystycznym i Ekonomicznym pozyskało 1 328 244,5 zł ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki na dofinansowanie realizacji projektu „Nowa jakość kształcenia w UMCS”. W ramach projektu przygotowane i uruchomione zostaną nowe studia podyplomowe: Animacja komputerowa i etiuda filmowa oraz Zarządzanie procesami logistycznymi. Ponadto, projekt umożliwi podniesienie kompetencji kadry dydaktycznej poprzez udział w: specjalistycznych szkoleniach językowych, z zakresu nauczania z wykorzystaniem ICT, wyjazdach studyjnych, konferencjach branżowych, kursach mistrzowskich. Projekt przewiduje także wprowadzenie udogodnień dla osób słabowidzących i niedowidzących.

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ BIOLOGII I BIOTECHNOLOGII

Doktoraty

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 12 grudnia 2012 r. nadała stopień doktora nauk biologicznych w zakresie biotechnologii mgr Dominice Kidaj – asystentce Zakładu Genetyki i Mikrobiologii Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii. Temat rozprawy: „Metody zwiększania wydajności symbiotycznej *Rhizobium leguminosarum* w celu wykorzystania tych bakterii jako bionawozy w uprawie roślin motylkowatych”. Promotor: prof. dr hab. Anna Skorupska z Zakładu Genetyki i Mikrobiologii UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Cezary Mądrzak z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu; prof. dr hab. Piotr Sobiczewski z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach.

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 16 stycznia nadała stopień doktora nauk biologicznych w zakresie biologii mgr Kamili Kupisz – asystentce Zakładu Biofizyki Instytutu Biologii i Biochemii UMCS. Temat rozprawy: „Wpływ chłodu i agonistów termoreceptorów na potencjał błonowy *Conocephalum conicum*, L.”. Promotor: prof. dr hab. Kazimierz Trębacz z Zakładu Biofizyki UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Maria Filek z Instytutu Fizjologii Roślin PAN w Krakowie; prof. dr hab. Waldemar Karcz z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

WYDZIAŁ CHEMII

Habilitacje

Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu w dniu 28 stycznia przyjęła pozytywną ocenę dorobku naukowego dr Katarzyny Tyszczyk-Rotko i podjęła uchwałę o nadaniu jej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie chemia.

Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu w dniu 28 stycznia przyjęła pozytywną ocenę dorobku naukowego dr. Piotra Borowskiego i podjęła uchwałę o nadaniu mu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie chemia.

Doktoraty

11 stycznia miała miejsce publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Błachnio, asystentki z Zakładu Fizykochemii Powierzchni Ciała Stałego, pt.: „Badania procesów adsorpcji pestycydów na węglach aktywnych”. Promotorem rozprawy była dr hab. Anna Derżyło-Marczewska, prof. nadzw., recenzentami zaś dr hab. Stanisław Biniak, prof. nadzw. (UMK Toruń) i prof. dr hab. Zbigniew Hubicki (UMCS). Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu w dniu 28 stycznia podjęła uchwałę o nadaniu mgr Magdalenie Błachnio stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia oraz o wyróżnieniu jej pracy doktorskiej.

Wyjazdy zagraniczne

W dniach 10–11 stycznia dr hab. Ryszard Dobrowolski, prof. nadzw. z Zakładu Chemii Analitycznej

i Analizy Instrumentalnej uczestniczył jako ekspert w seminarium Konsorcjum Measurement Science in Chemistry na Uniwersytecie Claude Bernard 1 w Lyonie, we Francji.

Doktoranci mgr Adam Kasperski i mgr Aleksandra Woszczyk uczestniczyli w szkole symulacji molekularnych MolSim-2013 w Amsterdamie.

Dr Elżbieta Łastawiecka z Zakładu Chemii Organicznej odbyła w dniach 16 stycznia – 20 grudnia 2013 r. staż podoktorski w Université de Geneve w Szwajcarii.

Dr hab. Jadwiga Skubiszewska-Zięba i dr Barbara Charnas z Zakładu Metod Chromatograficznych w dniach 15–31 stycznia prowadziły badania naukowe w Chuiko Institute of Surface Chemistry, National Academy of Ukraine, Kijów w ramach realizacji Grantu Międzynarodowego Marie Curie PEOPLE-IRSES PIRSES-GA-2008-230790.

Prof. dr hab. Krzysztof Woliński z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 1 stycznia – 31 marca prowadzi badania naukowe w University of Arkansas, PQS, w USA.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Doktoraty

8 stycznia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Radosława Święcińskiego. Temat:

„Acoustic aspects of palatalization in English and Polish. A study in Laboratory Phonology”. Promotor: prof. dr hab. Jolanta Szpyra-Kozłowska (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Geoffrey Schwartz (UAM), prof. dr hab. Przemysław Łozowski (UMCS).

9 stycznia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Joanny Panasiuk. Temat: „Liryki ze zbiorów karmelitanek bosych w Krakowie. Wątki wanitatywne”. Promotor: prof. dr hab. Stefan Nieznanowski (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Renarda Ociecek (UŚ), prof. dr hab. Dariusz Chemperek (UMCS).

30 stycznia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Ewy Nazaruk-Stotskiej. Temat: „Dyskurs komiczny w twórczości pisarzy z tzw. szkoły ukraińskiej w literaturze rosyjskiej (W. Narieźny, O. Somow, N. Gogol)”. Promotor: prof. dr hab. Witold Kowalczyk (UMCS). Recenzenci: dr hab. Anna Kościółek, prof. nadzw. (UMK), dr hab. Ihor Nabytowycz, prof. nadzw. (UMCS).

Wykłady

10 stycznia mgr Tadeusz Wiśniewski z Instytutu Archeologii zaprezentował odczyt „Paleolityczna sztuka naskalna w jaskiniach południowej Francji” na spotkaniu zorganizowanym przez Polskie Towarzystwo Geograficzne w siedzibie Instytutu Nauk o Ziemi UMCS.

16 stycznia dr Marek Florek z Instytutu Archeologii wygłosił wykład „Krzyżowcy sandomierscy i ich nagrobki” na spotkaniu zorganizowanym w siedzibie IA przez Studentckie Koło Naukowe Epigrafików UMCS „Exploratio”.

Konferencje

Paulina Banaśkiewicz, doktorantka w Zakładzie Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa wzięła udział w konferencji „Człowiek Zalogo-

wany”, która odbyła się w Instytucie Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniach 1–3 lutego. Wygłosiła referat „Sposoby autokreacji w portalu społecznościowym na przykładzie Facebooka”.

Publikacje

W styczniu 2013 r. ukazała się książka przygotowana przez Instytut Archeologii w Wydawnictwie UMCS pt. *Miejsce Profesora Stefana Noska w archeologii polskiej: 50 lat po wydaniu „Materiałów do badań nad historią starożytną i wczesnośredniowieczną międzyrzeczna Wiśły i Bugu”* (Lublin 2012), pod redakcją Anny Zakościelnej.

Publikacja prezentuje materiały przygotowane przez pracowników Instytutu z konferencji pod tym samym tytułem, którą zorganizował Zakład Epok Kamienia IA w dniach 13–14 grudnia 2007 r.: dr Barbara Bargieł, dr hab. Jerzy Libera, prof. nadzw., dr Jolanta Nogaj-Chachaj, dr hab. Anna Zakościelna *Stan badań nad epoką kamienia i wczesną epoką brązu na Lubelszczyźnie w 50 lat po wydaniu „Materiałów do badań...” Stefana Noska*; dr Marek Florek *„Materiały do badań...” a Archeologiczne Zdjęcie Polski oraz Okres wczesnośredniowieczny do połowy X wieku w „Materiałach do badań...” Stefana Noska*; dr hab. Anna Zakościelna, doc. dr Jan Gurba *Doc. dr hab. Jan Kowalczyk (1918–2007)*; dr Jerzy Głosik, doc. dr Jan Gurba *Pierwsze recenzje „Materiałów do badań...” Profesora Stefana Noska*; doc. dr Jan Gurba *Profesor Stefan Nosek w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej*; dr Elżbieta Małgorzata Kłosińska, dr Halina Taras, dr Sylwester Sadowski *Obraz epoki brązu i wczesnej epoki żelaza przedstawiony przez Stefana Noska w „Materiałach do badań...” a współczesna rzeczywistość badawcza*; prof. Andrzej Kokowski, dr Piotr Łuczkiwicz, dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska *Stan badań nad okresem przedrzymskim, rzymskim i wędrówek ludów w 50 lat po monografii*

Stefana Noska; dr hab. Wanda Kozak-Zychman, prof. UMCS *Współpraca Profesora Stefana Noska z antropologami*.

Kazań – stolica Tatarstanu

4 grudnia 2012 r. w Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej dr Ewa Białek przedstawiła multimedialną prezentację pt. „Kazań – stolica Tatarstanu”. Na spotkanie licznie przybyli studenci oraz wykładowcy z Instytutu Filologii Słowiańskiej. Prezentacja składała się z ponad 200 slajdów oraz kilku nagrań. Publiczność mogła przenieść się wprost w nadwołżańskie klimaty – była i podróż przez Zbiornik Kujbyszewski po moście kolejowym oraz rejs po Wołdze, królowej rzek rosyjskich. Omówione zostały najważniejsze zabytki oraz inne ciekawe zakątki miasta. Wśród słynnych postaci związanych z tym miastem jest m.in. Fiodor Szalapin, śpiewak operowy (XIX / XX w.), który urodził się w Kazaniu (mieszkał i pracował również w Moskwie). Prezentacja zawierała sporą dawkę wiedzy z różnych dziedzin – życie codziennie, religia, architektura, stroje tradycyjne, potrawy tatarskie, ciekawostki kulturowe i językowe. Autorka prezentacji przypominała też historię jednej z najbardziej znanych ikon prawosławnych – ikonę Matki Boskiej Kazańskiej. Jej moc, jak głoszą legendy, ocaliła Moskwę od Polaków w 1612 r. W 2011 r. kopia tej ikony za zgodą zwierzchnika Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej znalazła się na międzynarodowej stacji kosmicznej. Ikonę dostarczył tam statek kosmiczny „Jurij Gagarin”.

Nowa, zaprzyjaźniona szkoła!

Zespół Szkół nr 2 im. Księcia Pawła Karola Sanguszki w Lubartowie znalazł się w gronie Naszych Przyjaciół! W dniu 14 grudnia 2012 r. została podpisana umowa o współpracy między Instytutem Historii UMCS a wspomnianą szkołą, zna-

komicie prowadzoną przez Powiat Lubartowski. Pod stosownym dokumentem podpisy złożyli: Starosta Lubartowski mgr inż. Fryderyk Puła, Dyrektor Zespołu Szkół nr 2 mgr Anna Wójtowicz oraz w imieniu Instytutu Historii prof. Dariusz Słapek. Skromna zazwyczaj uroczystość otrzymała wyjątkowo miłą i ciekawą oprawę (uczniowie popisali się znakomitą znajomością dziejów naszego Instytutu, ale sporo dowiedzieli się też o jego dniu dzisiejszym, zwłaszcza aktualnej ofercie dydaktycznej). Warto dodać, że uczniowie Zespołu Szkół nr 2 niemal corocznie zdobywają laury w licznych olimpiadach przedmiotowych, także w Olimpiadzie Historycznej i innych konkursach o charakterze historycznym. Biblioteka szkolna wzbogaciła się o kilka nowości książkowych naszych pracowników, a całość spotkania zwińczyły krótkie wykłady prof. Dariusza Słapka na temat sportu antycznego (szkoła prowadzi klasy o profilu sportowym) i prof. Grzegorza Jawora o higienie ciała w średniowiecznej Europie. Miejmy nadzieję, że spore grono lubartowskich maturzystów już w październiku 2013 r. przekroczy progi Instytutu Historii.

Sekcja Miłośników Historii i Kultury Japonii

W styczniu odbyło się inauguracyjne posiedzenie nowej sekcji przy Kole Naukowym Studentów Historyków – Sekcji Miłośników Historii i Kultury Japonii. Jej założycielem i aktywnym organizatorem spotkań jest student I roku historii Grzegorz Litwin. Miłośnicy Kraju Kwitnącej Wiśni powzięli ambitny zamiar organizowania otwartych dla wszystkich zainteresowanych spotkań z bogatym programem. Każde z nich składać będzie się z wykładu połączonego z prezentacją multimedialną, zajęć praktycznych lub pokazów oraz seansu filmowego. Celem przyciągnięcia jak największej liczby członków i sympatyków, przewidziano bardzo szeroki zakres te-

matyczny spotkań: od kwestii stricte historycznych po zagadnienia kultury masowej. Prezes i członkowie Sekcji Miłośników Historii i Kultury Japonii zapraszają wszystkich, którzy chcieliby nauczyć się rysować mangę, wziąć udział w ceremonii parzenia herbaty, uszyć sobie kimono, przyrządzić sushi albo w sympatycznym gronie obejrzyć i podyskutować o najciekawszych filmach japońskiej kinematografii.

Agnieszka Kidzińska

Studenci turystyki w Porcie Lotniczym w Świdniku

Miłą niespodziankę noworoczną sprawił studentom I roku turystyki historycznej prowadzący zajęcia z przedmiotu obsługa ruchu turystycznego mgr Lucjan Bukryj. Pod jego opieką studenci udali się do nowego i nowoczesnego Portu Lotniczego Lublin – Świdnik. Dzięki pomocy dyrektora Jarosława Zdrojkowskiego dokładnie zapoznali się z wszelkimi mechanizmami i aspektami funkcjonowania lotniska, a zwłaszcza zasadami odprawy pasażerów i bagażu.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

Habilitacje

Rada Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki przeprowadziła postępowanie habilitacyjne dr. Michała Wardy na podstawie osiągnięcia naukowego pt. „Skóra neutronowa jąder atomowych i jej związek z jądrową energią symetrii”. Recenzentami w postępowaniu habilitacyjnym byli: prof. dr hab. Jacek Dobaczewski z Instytutu Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr hab. Wiesław A.

Kamiński z Instytutu Informatyki UMCS i prof. dr hab. Piotr Rozmej z Instytutu Fizyki Uniwersytetu Zielonogórskiego. Na posiedzeniu 28 stycznia Rada Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki podjęła uchwałę o nadaniu dr. Michałowi Wardzie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk fizycznych w dyscyplinie fizyka. Dr hab. Michał Warda jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Teorii Jądra Atomowego Instytutu Fizyki UMCS.

Doktoraty

21 listopada 2012 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Ernesta Nieznaja pt. „Asymptotyczne własności ruchów w polach losowych”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Tomasz Komorowski z Instytutu Matematyki UMCS. Recenzentami byli: prof. dr hab. Jerzy Kozicki z Instytutu Matematyki UMCS i dr hab. Katarzyna Horbacz z Instytutu Matematyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Dr Ernest Nieznaj jest zatrudniony na stanowisku asystenta w Katedrze Matematyki Politechniki Lubelskiej.

17 grudnia 2012 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Macieja Czarnackiego pt. „Badanie frakcjonowania izotopowego między fazą ciekłą i gazową wybranych związków nieorganicznych”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Stanisław Hałas z Instytutu Fizyki UMCS. Recenzentami byli: prof. dr hab. Karol I. Wysokiński z Instytutu Fizyki UMCS i prof. dr hab. inż. Kazimierz Różański z Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej AGH w Krakowie. Dr Maciej Czarnacki był uczestnikiem studiów doktoranckich fizyki w Instytucie Fizyki UMCS.

14 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Arkadiusza Matwijczuka pt. „Spektroskopowe badania organizacji molekularnej wybranych 1,3,4-tia-

diazoli w układach modelowych". Promotorem rozprawy był dr hab. Mariusz Gagoś, prof. nadzw. z Katedry Fizyki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Recenzentami byli: prof. dr hab. Wiesław I. Gruszecki z Instytutu Fizyki UMCS i dr hab. Sebastian Maćkowski, prof. nadzw. z Instytutu Fizyki Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu. Dr Arkadiusz Matwijczuk jest zatrudniony na stanowisku asystenta w Zakładzie Biofizyki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

Goście

W dniach 23–24 stycznia Wydział odwiedziła Claire Feniuk, zoolog i ekolog z Uniwersytetu Cambridge (Wielka Brytania). Studenci i pracownicy wysłuchali referatu „Finding the Balance: Agriculture and Biodiversity in Poland”, stanowiącego podsumowanie projektu realizowanego na obszarze województwa lubelskiego. Ze względu na interdyscyplinarność projektu możliwa jest szeroka współpraca Uniwersytetu w Cambridge z naukowcami z naszego regionu zajmującymi się badaniami nad bio- i georóżnorodnością, zmianami krajobrazów, geografią rolnictwa. Istnieje również szansa na włączenie zainteresowanych studentów i doktorantów Uniwersytetu w realizację projektu.

Podsumowanie Forum Dyskusyjnego „Lublin 2020”

Na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS w semestrze zimowym odbywały się cykliczne spotkania Forum Dyskusyjnego „Lublin 2020”, które odby-

wało się w ramach Akademickiego Forum Dyskusyjnego „Człowiek w Przestrzeni”. Organizatorem debaty był Zakład Polityki Przestrzennej i Planowania UMCS we współpracy z kierownictwem Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin. Spotkania służyły wymianie myśli i dyskusji nad przygotowywaną obecnie przez Urząd Miasta Lublin „Strategią rozwoju Lublina na lata 2013–2020”.

W Forum licznie uczestniczyli przedstawiciele różnych środowisk i instytucji zainteresowanych rozwojem Lublina w najbliższych latach, a wśród nich JM Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, prof. Kazimierz Goebel rektor UMCS latach 1993–1999, władze dziekańskie Wydziału prof. Radosław Dobrowolski i dr Jolanta Rodzoś oraz pracownicy i studenci lubelskich uczelni, przedstawiciele organizacji pozarządowych i mieszkańcy Lublina. Moderatorem dyskusji był prof. Marian Harasimiuk, kierownik Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania. Forum odbyło się pod patronatem Prezydenta Miasta Lublin dr. Krzysztofa Żuka.

W ramach Forum odbyło się pięć spotkań. Wykład inauguracyjny pt. *Metropolia czy zaścianek? Odwieczne dylematy Lublina* wygłosiła dr Dagmara Kociuba z Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania UMCS. Następne dyskusje toczyły się wokół tematyki związanej z kolejnymi elementami „Strategii Lublin 2020”. Były to: 5 grudnia 2012 r. – *Wprowadzenie do strategii miasta, diagnoza stanu i kierunków zmian Lublina*, 12 grudnia 2012 r. – *Lublin miastem przyjaznym i akademickim*, 19 grudnia 2012 r. – *Lublin miastem otwartym i przedsiębiorczym* oraz 9 stycznia 2013 r. – *Ocena oddziaływania na środowisko strategii Lublina*. Zagadnienia te prezentowali pracownicy Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów (WSiOI) Urzędu Miasta Lublin: p. dyrektor Krzysztof Komorski, p. Sylwia Szajc, p. Robert Żyśko, p. dr Jacek

Warda, p. Michał Furmanek oraz p. Marcin Skrzypek. W czasie ostatniego spotkania, z udziałem Dyrektora WSiOI p. dr. Mariusza Sagana, podsumowano dyskusję oraz sformułowano wnioski, które znajdują odzwierciedlenie w ostatecznych zapisach „Strategii rozwoju Lublina na lata 2013–2020”.

Dagmara Kociuba

Publikacje

Prof. dr hab. Zdzisław Michalczyk wraz z zespołem opublikował monografię *Ocena warunków występowania wody i tworzenia się spływu powierzchniowego w Lublinie*. Opracowanie powstało w ramach grantu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wydawcą jest Wydawnictwo UMCS.

Prof. dr hab. Józef Wojtanowicz jest autorem monografii *Kotlina Sandomierska. Studium krajobrazu kulturowego*, wydanej przez Wydawnictwo UMCS.

Dr inż. Miłosz Huber jest autorem albumu fotograficznego *Półwysep Kolski. Piękno dzikiej, północnej przyrody* wydane w wersji polskiej i rosyjskiej. Tom ten jest dostępny on-line pod adresem: <http://books.tmkarpinski.com/index.php/tmk/catalog>

Studenckie Koło Naukowe Geografów wydało pierwszy numer czasopisma studenckiego „GeoKoziutek”. Plik można pobrać ze strony Koła: www.skng.pl/images/stories/pdf/geokoziutek.pdf.

Z kołędą u lubelskich polarników

Pod patronatem Kolegium Dziekańskiego 4 stycznia odbył się II koncert z cyklu „Z kołędą u lubelskich polarników”. Muzyczną oprawę spotkania świąteczno-noworocznego pracowników Wydziału zapewnił zespół „Los Bolos” kierowany przez dr. hab. J. Dzierżka (absolwenta UMCS, pracownika UW).

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

Doktoraty

9 stycznia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Urszuli Bylicy. Temat: „Kreowanie tożsamości kulturowej uczniów szkół pondgimnazjalnych poprzez pozalekcyjną edukację kulturalną”. Promotor: dr hab. Dariusz Kubinowski, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz (Uniwersytet w Białymstoku), prof. dr hab. Katarzyna Olbrycht (Uniwersytet Śląski).

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Doktoraty

7 grudnia 2012 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Olexandra Rudyego. Temat rozprawy: „Stosunki Ukrainy z NATO w latach 1991–2010”. Promotor: dr hab. Czesław Maj, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Grzegorz Janusz (UMCS); dr hab. Stanisław Bieliń, prof. nadzw. (UW).

14 grudnia 2012 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Rej. Temat rozprawy: „Kościół rzymskokatolicki w Polsce wobec państwa w latach 1944–1956”. Promotor: dr hab. Alicja Wójcik, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Krystyna Trembicka, prof. nadzw. (UMCS); ks. prof. dr hab. Zygmunt Zieliński (KUL).

14 grudnia 2012 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Marcina Pomarańskiego. Temat

rozprawy: „Współczesny amerykański fundamentalizm protestancki”. Promotor: prof. dr hab. Edward Olszewski (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytka (UMCS); dr hab. Radosław Zenderowski, prof. nadzw. (UKSW w Warszawie).

11 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Michała Kukulskiego. Temat rozprawy: „Myśl polityczna Konfederacji Polski Niepodległej 1979–1996”. Promotor: dr hab. Krystyna Trembicka, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Waldemar Paruch, prof. nadzw. (UMCS); dr hab. Arkadiusz Adamczyk, prof. nadzw. (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach).

Projekt dotyczący edukacji medialnej

Prof. dr hab. Iwona Hofman została kierownikiem międzynarodowego projektu badawczego (finansowanego ze środków Unii Europejskiej) zatytułowanego „Implementation of quantitative and qualitative research strategies of monitoring and evaluation of media literacy level in the Slovak Republic” [Realizacja badań ilościowych i jakościowych: strategie monitorowania i oceny poziomu umiejętności korzystania z mediów w Republice Słowackiej]. Numer projektu: APVV – 0754-12.

Projekt będzie realizowany w latach 2013–2015 na Wydziale Komunikacji Masowej w Uniwersytecie Świętych Cyryla i Metodego w Trnawie przez zespół badaczy reprezentujących dziewięć ośrodków akademickich ze Słowacji, Czech, Węgier, Austrii i Polski.

Temat badawczy wiąże się z wdrażaniem strategii edukacji medialnej jako przedmiotu nauczania w szkolnictwie publicznym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Jego problematyka obejmuje interdyscyplinarne badania dotyczące charakterystyki użytkowników mediów w kontekście świadomej partycypacji w kulturze masowej.

Mgr Justyna Maguś

Konkurs im. prof. Z. Pietrasia na najlepszą pracę dyplomową z zakresu stosunków międzynarodowych

Komisja konkursowa na posiedzeniu 15 stycznia rozstrzygnęła konkurs na najlepszą pracę dyplomową z zakresu stosunków międzynarodowych. Do konkursu promotorzy zgłosili 7 prac magisterskich i 6 prac licencjackich, obronionych na Wydziale Politologii UMCS w roku akademickim 2011/2012 w regulaminowym terminie do 30 września 2012 r.

W kategorii prac magisterskich przyznano nagrodę główną w postaci dyplomu, nagrody pieniężnej oraz publikacji fragmentów pracy w „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska”, sectio K: Politologia oraz dwa równorzędne wyróżnienia w postaci dyplomu i nagrody pieniężnej. Nagrodę główną otrzymała Żaneta Ryśkiewicz za pracę „Rada Europy wobec przestępczości”. Wyróżnienia otrzymały: Ewa Myszkowska za pracę „Australia's security policy in the 21st century” oraz Patrycja Zajac za pracę „Społeczna konstrukcja niepodległości Kosowa”. Wszystkie trzy prace zostały napisane pod kierunkiem prof. Marka Pietrasia.

W kategorii prac licencjackich przyznano nagrodę główną w postaci dyplomu, nagrody pieniężnej oraz publikacji fragmentów pracy w „Consensus – Studenckie Zeszyty Naukowe” oraz dwa równorzędne wyróżnienia w postaci dyplomu i nagrody pieniężnej. Nagrodę główną otrzymała Monika Szychulec za pracę „Prezydencja Polski w Radzie Unii Europejskiej” napisaną pod kierunkiem prof. Marka Pietrasia. Wyróżnienia otrzymali: Katarzyna Lipka za pracę „Piractwo morskie w XX i XXI wieku” napisaną pod kierunkiem prof. Czesława Maja oraz Natalia Ziewiecka za pracę „Polska w misjach pokojowych ONZ i NATO w XXI wieku” napisaną pod kierunkiem prof. Marka Pietrasia.

Konkurs na najlepszą pracę dyplomową z zakresu stosunków międzynarodowych został ustanowiony uchwałą Rady Wydziału Politologii UMCS z 23 stycznia 1998 r. Od stycznia 2005 r. konkurs nosi imię prof. Ziemowita Jacka Pietrasia. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się na lutowym posiedzeniu Rady Wydziału Politologii.

Konkurs na najlepszą pracę z medioznawstwa i komunikacji społecznej

8 stycznia zostały rozstrzygnięte konkursy na najlepszą pracę magisterską i najlepszą pracę licencjacką z zakresu medioznawstwa i komunikacji społecznej, obronione na Wydziale Politologii UMCS w roku akademickim 2011/2012 do 30 września 2012 r.

W konkursie na najlepszą pracę magisterską Komisja przyznała dwie równorzędne nagrody główne. Otrzymały je: mgr Monika Wasilonek za pracę „Między konsumpcjonizmem a solidarnością – komunikacja społeczna z perspektywy teorii Zygmunta Bauman’a”, napisaną pod kierunkiem prof. Jana Hudzika oraz Aldona Szałata za pracę „Agenda setting na przykładzie serwisów informacyjnych Fakty TVN i Wiadomości TVP 1”, napisaną pod kierunkiem prof. Iwony Hofman.

Wyróżnienia otrzymali: Artur Patrzyła za pracę „System totalitarny w filmie science-fiction”, napisaną pod kierunkiem prof. Ewy Maj oraz Jacek Skalecki za pracę „Media w Polsce wobec aresztowania Romana Polańskiego w roku 2009”, napisaną pod kierunkiem prof. Ewy Maj.

Laureatami konkursu na najlepszą pracę licencjacką zostali: nagroda główna – Jakub Tomasz Wiechnik za pracę „Krzyk jako środek ekspresji i nośnik znaczenia w kulturze popularnej”, napisaną pod kierunkiem prof. Jana Hudzika; wyróżnienia: Anna Jasińska za pracę „Marketing polityczny w kampanii prezydenckiej Baracka Obamy”, napisaną pod kierunkiem prof. Marii Marchewskiej-Rytka oraz Magdalena

Sadurska za pracę „Dzieci jako odbiorcy reklam”, napisaną pod kierunkiem prof. Iwony Hofman.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Habilitacje

12 grudnia 2012 r. odbyło się kolokwium habilitacyjne dr. Sławomira Patyry (Katedra Prawa Konstytucyjnego). Temat rozprawy: „Mechanizmy racjonalizacji procesu ustawodawczego w Polsce w zakresie rządowych projektów ustaw”. Recenzenci: prof. dr hab. Ewa Gdulewicz (UMCS), dr hab. Anna Łabno, prof. nadzw. (UŚ), prof. dr hab. Andrzej Bień (INP PAN), dr hab. Mirosław Wyrzykowski, prof. nadzw. (UW).

Doktoraty

10 grudnia 2012 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Rososzczuk. Temat rozprawy: „Odpowiedzialność majątkowa za szkodę wyrządzoną pacjentowi przez lekarza – pracownika podmiotu leczniczego przy wykonywaniu jego obowiązków”. Promotor: dr hab. Teresa Liszcz, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Inetta Jędrasik-Jankowska, dr hab. Jan Wojtyła, prof. nadzw. Uchwała o nadaniu Annie Rososzczuk stopnia doktora nauk prawnych została podjęta przez Radę Wydziału Prawa i Administracji 16 stycznia.

13 grudnia 2012 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Konrada Buczmy. Temat rozprawy: „Ewolucja prawa do ochrony danych osobowych w Polsce”. Promotor: dr hab. Ryszard Mojak, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Ewa Gdulewicz, dr hab. Małgorzata Masternak-Kubiak, prof. nadzw. Uchwała o nadaniu Konradowi Buczmie stopnia doktora nauk

prawnych została podjęta przez Radę Wydziału Prawa i Administracji 16 stycznia.

14 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Jakuba Kęski. Temat rozprawy: „Zasada subsydiarności w porządku prawnym Rzeczypospolitej Polskiej”. Promotor: prof. dr hab. Leszek Leszczyński. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Wróbel, dr hab. Andrzej Korybski, prof. nadzw. Uchwała o nadaniu Jakubowi Kęsce stopnia doktora nauk prawnych została podjęta przez Radę Wydziału Prawa i Administracji 16 stycznia.

Publikacje

W cyklu *Libri Iuristarum Lublinensium* prezentującym wybitnych naukowców związanych z Wydziałem Prawa i Administracji UMCS ukazał się tom drugi, poświęcony prof. Stefanowi Buczkowskiemu. W publikacji przygotowanej przez kolegium redakcyjne w składzie: prof. dr hab. Andrzej Kidyba, dr Adrian Niewęglowski, mgr Mateusz Chrzanowski zostały zamieszczone referaty wygłoszone podczas seminarium zorganizowanego dla uczczenia pamięci prof. Stefana Buczkowskiego przez Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS we współpracy z Katedrą Prawa Gospodarczego i Handlowego, a także artykuły wspomnieniowe oraz dotyczące problemów podejmowanych w pracach naukowych Profesora.

Z inicjatywy Studenckiego Koła Naukowego Prawników UMCS została też wydana książka poświęcona pamięci prof. Henryka Groszyka, wieloletniego Opiekuna Koła, zmarłego 10 grudnia 2009 r. W książce pt. *Państwo. Prawo. Polityka*, przygotowanej pod redakcją mgr. Mateusza Chrzanowskiego, dr. Jarosława Kostrubca i dr. hab. Ireneusza Nowikowskiego, prof. nadzw. zamieszczono artykuły napisane przez byłych prezesów i członków Koła, a także wychowanków i współpracowników Profesora.

POLITECHNIKA WARSZAWSKA W LUBLINIE?

Zbliżająca się 70. rocznica powołania do życia UMCS zmusza do refleksji, czy w Lublinie były warunki do reaktywowania życia naukowego. Wydaje się, że tak, albowiem w 1944 r. było to największe miasto na terenie wyzwolonym od Niemców. Pozostawiając na uboczu oceny polityczne, należy wziąć pod uwagę fakty, a z tych bezspornie wynika, że Lublin stał się na kilka miesięcy stolicą kraju. Tu osiadł PKWN i rozpoczęło się nowe życie intelektualne.

Życie naukowe Lublina w pierwszych latach po drugiej wojnie światowej omówił w jednej ze swoich ostatnich publikacji zmarły niedawno prof. Jerzy Starnawski¹. Nie wspomniał jednak o Politechnice Warszawskiej, uczelni, która w naszym mieście wznowiła swoją powojenną działalność.

Politechnika Warszawska została powołana w listopadzie 1915 r. jako bezpośrednia spadkobierczyni Szkoły Przygotowawczej do Instytutu Politechnicznego. Uczelnia, przemianowana w 1942 r. na Państwową Wyższą Szkołę Techniczną, której dyrektorem został niemiecki profesor Albert Güttinger, działała w czasie wojny, prowadząc obok ofi-

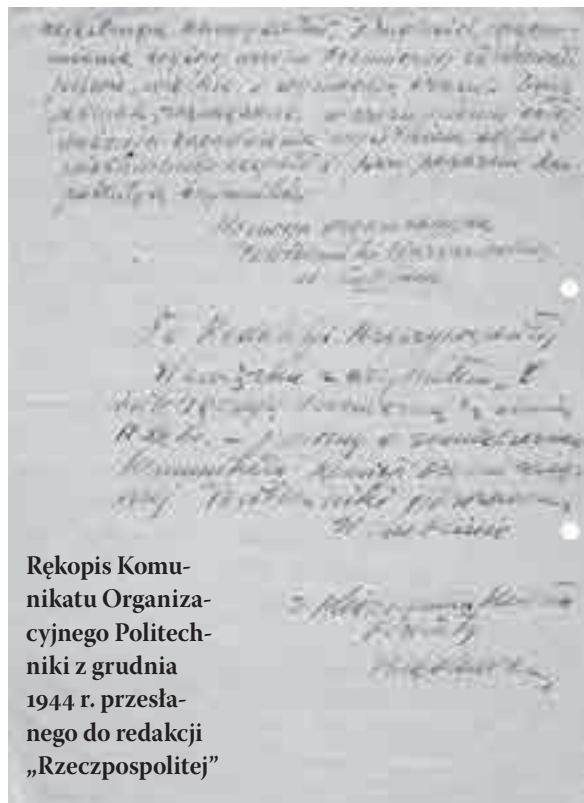
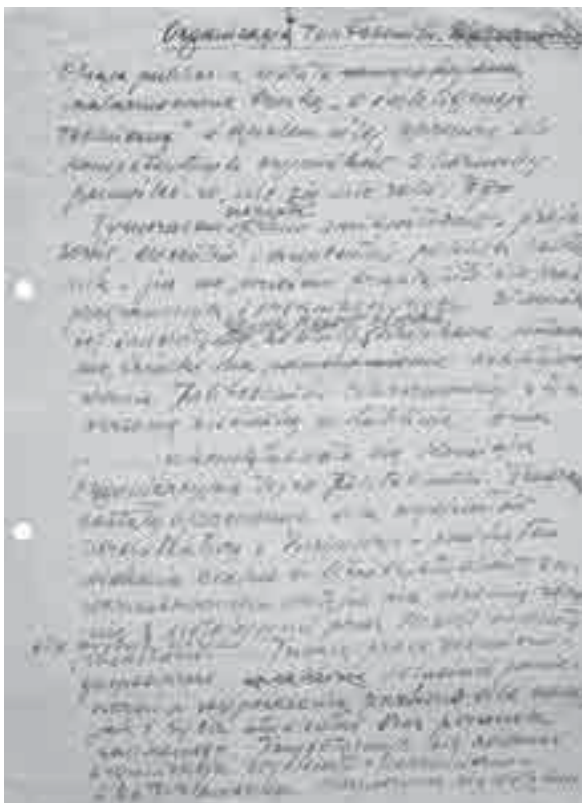
cialnych wykładów również tajne komplety. Działalność tę ułatwiały nowo utworzone szkoły zawodowe II stopnia, w których pracowali profesorowie Politechniki. W zakresie tajnego nauczania jej dorobkiem jest 186 dyplomów inżynierskich².

W styczniu 1945 r. przystąpiono do działań zmierzających do uruchomienia uczelni – szukano odpowiednich pomieszczeń, nawiązano kontakt z kadrą naukową, zabiegano o fundusze etc.

Zanim jednak zapewniono odpowiednie warunki do reaktywowania Politechniki w Warszawie, otwarto ją w wyzwolonym spod władzy niemieckiej Lublinie, w czym swój udział miał Resort Oświaty PKWN. Rozpo-

częte w 1944 r. prace organizacyjne finalizowano już w trakcie funkcjonowania uczelni. 22 stycznia 1945 r. odbył się wykład inauguracyjny dla grupy 111 studentów trzech wydziałów: Architektury, Inżynierii i Elektryczno-Mechanicznego³. Kierowali nimi odpowiednio: prof. Romuald Gutt, dr Stanisław Kaliński i doktor z nowo utworzonego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej – Paweł Szulkin. Problemy z kadrą dydaktyczną rozwiązywano, zatrudniając nauczycieli i inżynierów praktyków. Funkcję rektora powierzono inż. Władysławowi Kuczewskiemu.

W trakcie prac porządkowych prowadzonych w Archiwum Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej ►

Rękopis Komunikatu Organizacyjnego Politechniki z grudnia 1944 r. przesłanego do redakcji „Rzeczpospolitej”

Dokument
wystawiony na
nazwisko Ro-
manowskiego
Eugeniusza.
Zwraca uwagę
pieczęć UMCS
„Za zgodność
z oryginałem”

odnaleziono kilka dokumentów dotyczących Politechniki Warszawskiej z siedzibą w Lublinie, bo tak brzmiała nazwa reaktywowanej uczelni. Zostały one połączone w jedną jednostkę, z uwagi na spodziewane nabytki i prowadzone w dalszym ciągu prace porządkowe. Z tego samego względu nie nadano jej jeszcze sygnatury, poszczególne dokumenty nie zostały również spaginowane. W teczce znajduje się dokument mianowania przez Resort Oświaty w dniu 15 grudnia 1944 r. inż. Eugeniusza Olszewskiego na stanowisko Sekretarza Głównego Politechniki⁴.

Jednym z ciekawszych dokumentów jest Komunikat Organizacyjny Politechniki, który został przesłany przez Resort Oświaty do redakcji „Rzeczypospolitej” w Lublinie z prośbą o jego zamieszczenie. Dokument organizacyjny nie posiada wprawdzie daty, ale zachowała się ona na piśmie przewodnim do dziennika, które zostało wystawione 14 grudnia 1944 r. Można więc przypuszczać, że komunikat powstał kilka dni wcześniej. Jego treść jest następująca:

„Organizacja Politechniki

Opinia publiczna została zaalarmowana troską »o inteligencję techniczną« i apelem w tej sprawie do

kompetentnych czynników. Można by pomyśleć, że nic się nie robi.

Tymczasem szczerze grono inicjatorów – profesorów, docentów i asystentów polskich politechnik – już we wrześniu przystąpiło do prac programowych i organizacyjnych. W wyniku tej inicjatywy przez Resort Oświaty zostały użyte ustawowe środki na zreaktywowanie Politechniki Warszawskiej z tymczasową siedzibą w Lublinie. Dnia [.....] ukonstytuowała się Komisja Organizacyjna tejże Politechniki. Programy

zostały opracowane dla Wydziałów Architektury i Inżynierii – pod kątem widzenia realnie 4-letnich studiów, z uwarunkowaniem wstępu na uczelnię zgodnie z ustalonymi przez Resort Oświaty dla wyższych uczelni zasadami. Trwają prace techniczno-gospodarcze odnośnie pomieszczeń i wyposażenia, zarówno dla nauki, jak i życia studentów oraz personelu naukowego. Przygotowuje się również organizacja Wydziału Mechaniczno-Elektrotechnicznego. Rozpoczyna się wstępna rejestracja kandydatów. Trudności uruchomienia wyższej uczelni technicznej są niewątpliwie wielkie i wymagają czasu – będą jednak rozwiązane w zrozumieniu całej ważności zagadnienia wysiłkiem odpowiedniego zespołu i przy poparciu kompetentnych czynników.

Komisja Organizacyjna Politechniki Warszawskiej w Lublinie”⁵

Pismo to zachowało się zarówno w formie maszynopisu, jak i rękopisu, którego skan zaprezentowany został na zdjęciach.

Dokumentem, o którym również warto wspomnieć, jest przewidywany budżet przeznaczony dla „lubelskiej” Politechniki Warszawskiej na styczeń 1945 r. Wyno-

siło ono ogółem 170 050 zł, z tego na poczet płac przewidywano 10 000 zł, podróże służbowe i przesiedlenia – 5000 zł, na pomieszczenia – 100 000 zł, wydatki biurowe – 5000 zł oraz na opłaty pocztowe i remont nieruchomości odpowiednio po 50 i 50 000 zł. Z kolei preliminarz budżetowy wystawiony z datą 14 grudnia 1944 r. przewidywał na luty i marzec 1945 r. następujące kwoty: płace – 42 000 zł, podróże służbowe i przesiedlenia – 10 000 zł, pomieszczenia – 100 000 zł, wydatki biurowe – 38 000 zł, remont i konserwacja nieruchomości – 50 000 zł, zaś na pomoce naukowe i urządzenia pracowni – 160 000 zł. Ogółem 400 000 zł⁶.

Według dokumentu z 6 września 1945 r., Politechnika Warszawska z siedzibą w Lublinie zajmowała następujące lokale:

- dwa gmachy przy ul. Spokojnej: 8 i 10,
 - dom przy ul. Lubomelskiej 5 (15 pokoi + 3 na poddaszu i 1 duża sala na parterze),
 - dwa domy przy ul. Króla Leszczyńskiego 70a (w sumie 3 duże sale, kuchnia i 41 pomieszczeń mieszkalnych),
 - dom przy ul. Długosza 2 (2 sale),
 - dom przy ul. Głowackiego 7,
 - dom przy ul. Curie-Skłodowskiej 10 (48 pokoi mieszkalnych).
- Były to lokale, o które prosił Henryk Raabe, przedstawiając trudną sytuację materialną UMCS⁷.

Liczba studentów Politechniki szybko rosła. W lipcu 1945 r. na wszystkich wydziałach studiowało 785 osób, z czego na Wydziale Architektury – 250, Inżynierii – 220 i Elektryczno-Mechanicznym – 415 osób. Paradoksalnie, w pierwszych miesiącach swego istnienia Politechnika miała trzy siedziby. Oficjalną była oczywiście Warszawa, w praktyce – Lublin, natomiast od marca 1945 r. funkcjonowała delegatura Ministerstwa Oświaty dla reaktywowania Politechniki Warszawskiej w Łodzi, kierowana przez Władysława Kuczewskiego.

Do 15 maja 1945 r. trwały zajęcia pierwszego semestru, pod koniec

tego miesiąca rozpoczął się semestr drugi. Na uczelni pracowało wówczas już około 80 nauczycieli akademickich (wśród nich prof. Karol Taylor, doc. Jerzy Bukowski i prof. Juliusz Rudnicki z UMCS⁸). Powoli jednak przygotowywano się do przeniesienia uczelni z powrotem do Warszawy do „starych” budynków. Pierwszym krokiem ku temu było powołanie w maju 1945 r. Komisji Odbudowy Uczelni. Prace nad przenosinami rozpoczęto w lipcu tego roku.

15 września 1945 r. skończył się drugi semestr studiów. Data ta wyznacza również koniec pracy uczelni w Lublinie. Wraz z przenosinami Politechniki do Warszawy przeszło 189 studentów. W październiku rozpoczął się nowy rok akademicki. Naukę rozpoczęły 1082 osoby. Z końcem 1945 r. na uczelni warszawskiej zapisanych było już 2148 studentów⁹.

Michał Kuchciak

Bibliografia:

- Archiwum UMCS. Politechnika Warszawska z siedzibą w Lublinie.
- 150 lat Politechniki w Warszawie. *Kalendarium*, Warszawa 1976.
- Łosowska Anna, *Pracownicy i studenci rodem z Wilna i Grodna w pierwszym dziesięcioleciu UMCS*, w: *Związki Lublina i Wilna. Studia i materiały*, pod red. T. Rodziewicza, Lublin 2011.
- Łosowska Anna, *Znane i nieznanne dzieje UMCS. Trudne początki*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, nr 7/2009.
- Polibuda w Lublinie, „Sztandar Ludu”, nr 15 z 19.01.1970.
- Politechnika Warszawska. *Rektorzy Politechniki 1826–1976*, Warszawa 1976.
- Starnawski Jerzy, *Między Wisłą i Bugiem. Lublin – Zamość – Chełm – Nałęczów*, Lublin 2010.

1. J. Starnawski, *Między Wisłą i Bugiem. Lublin – Zamość – Chełm – Nałęczów*, Lublin 2010, s. 55–64.

2. 150 lat Politechniki w Warszawie. *Kalendarium*, Warszawa 1976, s. 35. Wspomnieć również należy, że w lipcu 1944 r. kilku jej naukowców zbadało niemiecką rakietę V-2, zaś o ich wynikach poinformowano Londyn. Udział w tych pracach brali profesorowie: Janusz Groszkowski, Marcei Struszyński i Józef Zawadzki. Tamże, s. 36.

3. Polibuda w Lublinie, „Sztandar Ludu”, nr 15 z 19.01.1970.

4. Archiwum UMCS. Politechnika Warszawska z siedzibą w Lublinie. Teczka w opracowaniu. W jednostce zachował się życiorys Eugeniusza Olszewskiego. Urodził się on 4 grudnia 1911 r. w Saratowie (Rosja). W roku 1918 przyjechał do Polski. W 1929 r. ukończył Gimnazjum im S. Batorego w Warszawie, po czym wstąpił na studia na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej, które ukończył w roku 1935. W latach 1935–1936 pracował w Departamencie Budownictwa Ministerstwa Spraw Wojskowych, zaś od 1936 do 1937 r. w Biurze Projektów i Studiów PKP. Następnie w latach 1937–1944 pracował w różnych okresach jako asystent na Politechnice Warszawskiej, uczestnicząc przy tym w nauczaniu konspiracyjnym, zaś od 1 października 1944 r. do chwili objęcia stanowiska sekretarza Politechniki w Lublinie – w Warszawskim Urzędzie Wojewódzkim w Otwocku. Zmarł 1 czerwca 1994 r. (data śmierci za internetową Encyklopedią PWN, hasło: *Olszewski Eugeniusz*).

5. Archiwum UMCS. Politechnika Warszawska z siedzibą w Lublinie. Dokument został podpisany przez zastępcę kierownika Re-sortu Oświaty – Bronisława Biedowicza.

6. Tamże.

7. Tamże. Zob. też: A. Łosowska, *Znane i nieznanne dzieje UMCS. Trudne początki*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, nr 7/2009, s. 6.

8. Krótką biografię prof. Juliusza Rudnickiego przedstawiła A. Łosowska w artykule: *Pracownicy i studenci rodem z Wilna i Grodna w pierwszym dziesięcioleciu UMCS*, w: *Związki Lublina i Wilna. Studia i materiały*, pod red. T. Rodziewicza, Lublin 2011, s. 177–178.

9. 150 lat..., s. 40.

Fot. Artur Popek

Jubilat Stanisław Leon Popek

55-LECIE PRACY TWÓRCZEJ PROF. STANISŁAWA LEONA POPKA

W dniu 14 grudnia 2012 r. w Wojewódzkim Ośrodku Kultury w Lublinie odbyły się uroczystości związane z jubileuszem 55-lecia pracy twórczej prof. dr. hab. Stanisława Leona Popka.

Spotkanie prowadzili Stanisław Andrzej Łukowski, prezes lubelskiego oddziału Związku Literatów Polskich oraz Waldemar Michalski, wiceprezes Związku. Koncentrowano się przede wszystkim na twórczości poetyckiej, ▶

Fot. Artur Popek

Jubilat odbiera życzenia od współpracowników rąk dyrektora Instytutu Psychologii prof. K. Markiewicz

Fot. Artur Popek

Jerzy Sprawka i Waldemar Michalski wręczają Jubilatowi list gratulacyjny

prozatorskiej i eseistycznej Profesora, przywołano także osiągnięcia plastyczne i naukowe. Uroczyste adresy przekazali: Wojewoda Lubelski, Marszałek Województwa Lubelskiego i Dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Kultury w Lublinie.

Prof. Stanisław Popek przyjął także gratulacje i wyrazy uznania od obecnych na spotkaniu gości, w tym przedstawicieli władz Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS, Instytutu Psychologii oraz Zakładu Psychologii Ogólnej.

Profesor jest pracownikiem Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie od 1973 r. Pełnił funkcje dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS (1984–1987, 1990–1996), prodziekana Wydziału (1979–1982) oraz dyrektora Instytutu Psychologii (1982–1984). W 1983 r. utworzył Zakład Psychologii Ogólnej, którym kierował przez 30 lat. Jest autorem monografii: *Analiza psychologiczna twórczości plastycznej dzieci i młodzieży* (1978, 1985), *Rozwój twórczości plastycznej dzieci i młodzieży* (1979), *Kwestionariusz Twórczego Zachowania – KANH* (1990, 2000, 2008), *Barwy i psychika. Percepcja. Ekspresja. Projekcja.* (1999, 2003, 2008), *Człowiek jako jednostka twórcza* (2001, 2003), *Psychologia twórczości plastycznej* (2010). Prof. Stanisław Popek jest także redaktorem naukowym kilkudziesięciu książek oraz autorem kilkuset rozpraw

i artykułów. Aktywnie uczestniczy w kształceniu kadr naukowych – wypromował 26 doktorów i ponad 750 magistrów.

W latach 1998–2002 Stanisław Popek był prezesem lubelskiego oddziału Związku Literatów Polskich, dziś jest jego członkiem. Opublikował zbiory poezji: *Wymiary czasu* (1994), *Wenus leżąca* (1996), *Ku brzegom Styksu* (1996), *Tryptyk z Michałem Aniołem* (1997), *Ptacom błękitnym* (1999), *Odslony Rzymskie* (2000), *Maski podróże* (2001), *Srebrne ogrody* (2003), *Poliptyk czasu – wybór poezji* (2006), *Nadwrażliwe ogrody* – antologia dwujęzyczna (2009), *Arta – Unica Certitudine* – antologia w języku rumuńskim (2012), *Znaki zapytania* (2012), a także tom opowiadań *Sny z wieży milczenia* (2008) oraz powieści: *Dwunaste skrzypce* (2011) i *Oczy ikony* (2013).

Profesor Stanisław Popek jest nie tylko psychologiem, poetą, prozaikiem i eseistą, zajmuje się także malarstwem. Jego prace były prezentowane podczas 48 wystaw indywidualnych w kraju i za granicą. Jest członkiem honorowym Polskiego Stowarzyszenia Kreatywności oraz Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych.

O uznaniu artystycznego oraz naukowego dorobku prof. Stanisława Popka świadczą liczne nagrody i wyróżnienia. Profesor jest laureatem siedmiu nagród naukowych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz sześciu nagród artystycznych, w zakresie plastyki i literatury. Został odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Został także wyróżniony medalami „Za zasługi dla UMCS”, „Zasłużonego Działacza Kultury”, „Złotym Wawrzynem Literackim”, międzynarodowym certyfikatem „Mistrz Pedagogii” oraz nagrodą główną Lubelskiego Towarzystwa Naukowego *Premium Scientiarum Lublinense im. Profesora Edmunda Prosta* (Nobel Lubelszczyzny 2010).

Anna Tychmanowicz

DLACZEGO WYBUCHŁO POWSTANIE STYCZNIOWE?

Wzrost nastrojów patriotycznych w społeczeństwie polskim nastąpił szczególnie silnie po porażce Rosji w wojnie krymskiej (1853–1856). Działania polskie zwróciły się na Zachód w kierunku Francji i Wielkiej Brytanii, w których upatrywano sojuszników w zabiegach o odbudowę państwa polskiego, choć kraje te sprawę polską traktowały wyłącznie jako grę przeciwko Rosji.

W społeczeństwie polskim nastąpił wzrost nastrojów patriotycznych. Było coraz więcej demonstracji oraz coraz uroczyszej obchodzono narodowe rocznice i święta, jak też powstawało coraz więcej organizacji konspiracyjnych. Wśród nich wyróżnić należy dwie, które odegrały największą rolę: Czerwonych, radykalnych demokratów dążących do walki i Białych, stronnictwo liberalnego ziemiaństwa i burżuazji, które walkę odkładało na bardziej dogodny okres.

Do szczególnie dużych manifestacji należy zaliczyć pogrzeb generałowej Katarzyny Sowińskiej (1 czerwca 1860 r.) oraz obchody rocznic Nocy Listopadowej (29 listopada 1860 r.) czy bitwy o Olszynkę Grochowską (25 lutego 1861 r.). Zwłaszcza obchody tej ostatniej przyniosły ponure żniwo. Żandarmeria podczas manifestacji zabiła pięć osób. Władze rosyjskie niejednokrotnie odpowiadały na takie sytuacje aresztowaniami i terrorem. Wydarzenia z Warszawy odbijały się szerokim echem na ziemiach polskich. Lublin tamtego okresu także żył wydarzeniami z Warszawy, odprowadzono nabożeństwa żałobne, podjęto nawet zbieranie składek na budowę pomnika poległych w Warszawie. Wszystko to zaostbrazało tylko opór Polaków. Zatem wobec braku skuteczności tego rodzaju działań podejmowanych przez Rosjan, car Aleksander II postanowił pójść na pewne ustępstwa wobec nielicznych grup

Herb
powstania
styczniowego

w polskim społeczeństwie, aby zyskać sobie ich przychyłność i tym samym utrzymać pełną kontrolę sytuacji nad Wisłą. W tym też celu 27 marca 1861 r. mianował margrabiego Aleksandra Wielopolskiego dyrektorem Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz zapowiedział dalsze, mgliste wszelako, działania.

Wielopolski, który został później mianowany naczelnikiem rządu cywilnego Królestwa Polskiego, próbując prowadzić politykę ugodową względem władz carskich, realizował jednocześnie cele polskie, takie jak np. spolszczenie administracji. Dążył do wprowadzenia propolskich reform, był jednak przeciwny wszelkim konspiracjom i rewolucjom, przez co nie zyskał

zwolenników w Królestwie Polskim, a także administracji rosyjskiej. Wielopolski stracił najwięcej w oczach Polaków 7 kwietnia 1861 r., kiedy to przedłożył projekt, uchwalonej w nocy, ustawy o zbiegowiskach, która zezwalała na użycie wobec tłumu broni palnej po trzykrotnym wezwaniu do rozejścia się. Na skutek tej ustawy kolejna manifestacja patriotyczna 8 kwietnia 1861 r. na Placu Zamkowym przerodziła się w masakrę, gdyż wojsko rosyjskie otworzyło do zgromadzonych ogień, zabijając przeszło 100 osób i raniąc około 200.

Nowy namiestnik rosyjski wprowadził jeszcze ostrzejsze represje w stosunku do Polaków, a gdy to nie pomogło, car Aleksander zdecydował się na pewne dalsze ustępstwa, takie jak przywrócenie w Królestwie Rady Stanu czy utworzenie wywodzących się z wyboru rad miejskich, powiatowych i gubernialnych. Nie uspokoiło to jednak nabrzmiałych nastrojów w Kongresówce. W dalszym ciągu odbywały się manifestacje patriotyczne, które również rozpędzało wojsko. Polski Kościół ogłosił żałobę narodową. W celu spacyfikowania nastrojów nad Wisłą, 14 października 1861 r. Rosjanie wprowadzili stan wojenny.

Bezpośrednim powodem, który znacząco przyspieszył wybuch powstania styczniowego, była tzw. branka, czyli przymusowy pobór do carskiego wojska. Z inicjatywy Wielopolskiego zamiast tradycyjnego losowania ułożone zostały listy imienne zawierające w głównej mierze nazwiska podejrzanej politycznie młodzieży. W ten sposób Wielopolski sądził, iż uda mu się rozbić obóz Czerwonych. W brance miało zostać wysłanych do armii carskiej ok. 10 tys. ludzi. Mimo utrzymywania poboru oraz list w tajemnicy, ►

Czerwoni przygotowali plan i wysłali do lasów część Warszawiaków. Chcąc zapobiec brance w terenie, termin powstania wyznaczono na 22/23 stycznia 1863 r. W związku z tym dotychczas działający Komitet Centralny ogłosił się Tymczasowym Rządem Narodowym i wkrótce powołał Ludwika Mierosławskiego na dyktatora. 22 stycznia 1863 r. TRN wydał manifest, w którym wzywał Polaków do walki z caratem. Symbolem powstańców było godło przedstawiające Orła, Pogoń i Archaniola, czyli herby Polski, Litwy i Ukrainy.

Z punktu widzenia stosunków europejskich, powstanie wybuchło w bardzo niekorzystnym momencie. Powstańcy byli bardzo słabo uzbrojeni, liczebnie również nie mogli się przeciwstawić armii carskiej stacjonującej w Kongresówce. Pomimo wszelkich przeciwności, powstanie styczniowe objęło swym zasięgiem olbrzymi obszar ziem polskich i było najdłuższe ze wszystkich polskich zrywów narodowowyzwoleńczych, bo trwało aż do wiosny 1864 r. W tym czasie stoczono ponad 1000 potyczek, a w szeregi powstańcze wstąpiło zaledwie 200 tys. ochotników. Ostatnim powstańcem był ks. Stanisław Brzóska.

Niestety, powstanie styczniowe zakończyło się klęską i potężnymi represjami skierowanymi przeciwko naszemu narodowi. Nie oznacza to jednak, iż mamy zapomnieć o tej insurekcji. Wręcz przeciwnie, powinniśmy pamiętać, uczyć się na błędach i sukcesach oraz nie tracić polskiego dziedzictwa, o jakie walczyli powstańcy styczniowi i jakim jest również znajomość historii.

**Konrad Tracz
vel Bednarczyk**

Bibliografia:

- Gnat-Wieteska Z., *Generałowie Powstania Styczniowego*, Pruszków 1994.
- Kieniewicz S., *Powstanie styczniowe*, Warszawa 1972.
- Kieniewicz S., *Warszawa w powstaniu styczniowym*, Warszawa 1983.
- Petrozolin B., *Przed tą nocą*, Warszawa 1997.
- Rabinin J., *Lublin i Lubelskie w przededniu Powstania Styczniowego*, Lublin 1925.

POWSTANIE STYCZNIOWE W ZBIORACH BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ UMCS

Sto pięćdziesiąt lat temu w nocy z 22 na 23 stycznia 1863 r. wybuchło najdłuższe ze wszystkich polskich powstań narodowych. Walki toczyły się przez prawie półtora roku i objęły swym zasięgiem tereny zaboru rosyjskiego. Powstaniem kierował Rząd Narodowy, któremu podlegały działające w konspiracji cywilne struktury polskiego państwa podziemnego oraz oddziały zbrojne. Plany powstańcze przewidywały przekształcenie zrywu zbrojnego w regularną wojnę. Przewaga militarna zaborcy sprawiła jednak, że Polakom nie udało się na trwałe opanować żadnego terenu. W takiej sytuacji walka przyjęła charakter wojny partyzanckiej. Powstańcy stoczyli ponad 1200 bitew i potyczek. Z Królestwa walki rozszerzyły się na ziemie wschodnie Rzeczypospolitej.

Powstanie styczniowe było jednym z najbardziej tragicznych wydarzeń w dziejach narodu polskiego. Dziesiątki tysięcy zabitych, straconych i zesłanych na Syberię. Za pomoc udzielaną powstańcom skonfiskowano niemal cztery tysiące majątków w Królestwie Polskim i na Litwie. Rozpoczęła się polityka rusyfikacji w Królestwie i depolonizacji Kresów. Mimo klęski, powstanie styczniowe przyczyniło się do integracji życia narodowego, mobilizując Polaków ze wszystkich trzech zaborów do walki o narodowość.

Biblioteka Główna UMCS dla upamiętnienia wydarzenia przygotowała wystawę pt. „Powstanie Styczniowe 1863–1864 w zbiorach

Biblioteki Głównej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej”, która ma na celu przybliżenie rysu historycznego powstania oraz zaprezentowanie bogactwa zbiorów Biblioteki dotyczących tej tematyki. Na wystawie przedstawione są reprinty dokumentów powstańczych. Można tu znaleźć wiele tekstów politycznych pochodzących z epoki, takich jak odezwy i dekrety powstańcze, teksty ślubowań i przysięg powstańczych, jak np. tekst roty składanej przez członków organizacji narodowej, zaczerpnięty z opracowania historycznego dostępnego w zbiorach Biblioteki pt. *Dokumenty terenowych władz cywilnych Powstania Styczniowego 1862–1864*:

Ja N.N. przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu i Matce Jego Najświętszej i wszystkim Świętym, że od tej chwili należę do organizacji narodowej i że wszystkie siły moje, mienie i życie gotów jestem poświęcić

dla oswobodzenia Ojczyzny. Przysięgam, że zawsze i wszędzie posłusznym będę ślepo i bezwarunkowo rozkazom Narodowego Centralnego Komitetu, jedynej prawej władzy narodowej i zwierzchnikom przez niego postanowionym. Przysięgam, że będę święcie pełnił powierzane mi obowiązki, że gotów będę na każde zawołanie stanąć na wskazanym mi miejscu z bronią, jaka będzie mi daną, rozpocząć walkę z wrogiem Ojczyzny i aż do ostatniej kropli krwi przelać do Jej oswobodzenia. Przysięgam, że zachowam świętą tajemnicę na wolności jak i w więzieniu, pomimo różnych mąk i katusz. Jeżeli-bym miał tę przysięgę złamać i stać się zdrajcą Ojczyzny lub obowiązek mój zaniedbywać, niechaj nie minie mnie zasłużona kara od Boga i od ludzi w życiu doczesnym i po śmierci.

Tak mi Boże dopomóż i Matka Jego Najświętsza, i wszyscy Święci – Amen. [1862]

Dokumenty terenowych władz cywilnych Powstania Styczniowego 1862–1864, red. W. Djakow, S. Kieniewicz, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1986, s. 3.

Przygotowane plansze zawierają również teksty wspomnień powstańców, jak np. wspomnienie Władysława Rawicza zacytowane z jednego z pierwszych opracowań historycznych powstania styczniowego pt. *Polska w walce z 1875 r.*, dostępnego w zbiorach Biblioteki Głównej UMCS:

Noc 22 na 23 stycznia była jednym z tych wielkich, historycznych, stanowiących o losach narodu wydarzeń. Małe garstki bohaterów uderzyły na moskiewskie załogi. Walka na ulicach Płocka, wytopienie nieprzyjaciela w Bodzentynie, bitwa w Szydłowcu, potyczka w Lubartowie, w Stoku, wybuch w Płońsku, w Jedlni, w Bukowie, w Radomsku, w Łukowie, pod Grójcem i w innych miejscach, rozpoczęły powstanie. Najsilniej wystąpiło Podlasie, do którego na naczelnika posłany był przybyły z emigracji Walenty Lewandowski, osobiście dowodzący tej pamiętnej nocy napadem na Stok pod Siedlcami. Rogiński walczył pod Białą; z Kodnia wypędzono Moskali;

w Łukowie przy wybuchu powstania raniono generała moskiewskiego Kannabicha. Moskale podają liczbę tych, którzy tej nocy zaczęli ich panowanie orężem, na 6000 ludzi; nie wiele w rzeczy samej była ona znaczniejszą. Powstanie nie zwyciężyło, ale nie zostało pokonane. Odparte od miast znalazło posadę w lasach.

Władysław Rawicz, w: *Polska w walce*, wydał Agaton Giller, Kraków 1875, s. 24.

Materiał dokumentacyjny wystawy urozmaicony jest reprodukcjami grafik i obrazów artystów polskich podejmujących tematykę powstańców, zebranych przez Tadeusza Rutowskiego w albumie pt. *Rok 1863 w malarstwie polskim*, wydany w 1907 r. we Lwowie.

Na wystawie zaprezentowano również księgozbiór dotyczący powstania styczniowego zgrupowany tematycznie wokół kilku głównych źródeł: poczynając od tekstów historycznych, nierzadko pochodzących z końca XIX w., poprzez biografie i pamiętniki uczestników walk, po współczesne opracowania naukowe. Oprócz książek można zobaczyć również mapy, w tym oryginalną mapę ziem polskich i ościennych pochodzącą z 1863 r., oraz albumy z reprodukcjami dzieł malarskich takich artystów jak Jacek Malczewski czy Maksymilian Gierymski, nierozzerwalnie związanych w powszechnej świadomości z tematyką powstańców. Niejako białym krukiem prezentowanym na wystawie jest reprint albumu Grottera wydanego w Wiedniu w 1890 r. nakładem Franciszka Bondy, który ukazał się w nakładzie 150 egzemplarzy w 1998 r., a Biblioteka dysponuje 63. egzemplarzem tego wydania.

Scenariusz wystawy oraz opracowanie przygotował zespół Oddziału Informacji Naukowej w składzie: Urszula Poślada, Barbara Woźniak, Monika Bartoszcze, Grzegorz Szczypa, Małgorzata Ziółkowska, Alla Tarasiuk, Anna Piwońska i Krzysztof Wróblewski.

Urszula Poślada
Kustosz dyplomowany,
Kierownik Oddziału
Informacji Naukowej

Fot. Aneta Śliwińska

Spotkanie „Mechanizmy finansowania badań młodych naukowców w Polsce”

FUNDUSZE NA BADANIA NAUKOWE

Prowadzenie badań naukowych wymaga, obok pasji uczonego, także odpowiednich środków finansowych. Finansowanie badań opierające się na systemach konkursowych staje się dominującym modelem także w Polsce. Zarazem rozwój współpracy międzynarodowej szerzej otworzył drzwi polskim badaczom do zagranicznych grantów. Jednak aby móc efektywnie konkurować o środki na badania, obok dobrych pomysłów badawczych, warto poznać zasady przekuwania ich w dobre wnioski grantowe.

W dniu 30 stycznia 2013 r. z inicjatywy Centrum Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej, w porozumieniu z Radą Młodych Naukowców powołaną przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zorganizowano seminarium szkoleniowo-dyskusyjne w ramach ogólnopolskiego projektu „Mechanizmy finansowania badań młodych naukowców w Polsce”. Jest to cykl spotkań z młodymi uczonymi, realizowany przy współpracy z Narodowym Centrum Nauki (NCN), Narodowym Centrum

Badań i Rozwoju (NCBiR) oraz Stowarzyszeniem TOP 500 Innovators pod honorowym patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbary Kudryckiej. Seminarium miało na celu prezentację i dyskusję z krajowymi ekspertami nt. możliwości oferowanych młodym naukowcom przez NCN, NCBiR i MNiSW. Zamierzeniem organizatorów było, aby uczestnicy poznali praktyczne wskazówki, jak przygotować dobry wniosek i uzyskać grant na realizację projektu badawczego, co zrobić, aby wyjechać na zagra-

niczny staż lub uzyskać atrakcyjne stypendium i rozwijać swoje pasje naukowe. Do udziału w spotkaniu zaproszono doktorantów i pracowników wszystkich lubelskich uczelni publicznych i niepublicznych, jak również uczelni oraz instytutów naukowo-badawczych regionu lubelskiego.

Z ramienia instytucji finansujących w spotkaniu uczestniczyli: Narodowe Centrum Nauki: Przewodniczący Rady NCN – prof. dr hab. Michał Karoński (UAM, Poznań) oraz członkowie Rady NCN –

ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek (KUL), dr hab. Krzysztof Józwiak (Uniwersytet Medyczny w Lublinie), prof. dr hab. Krzysztof W. Nowak (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu); Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – dr inż. Małgorzata Skibska-Zielińska; Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Anna Korżinek.

Z młodymi naukowcami z Lubelszczyzny spotkali się także: Wiceprzewodniczący Rady Młodych Naukowców dr hab. Jakub Fichna (Uniwersytet Medyczny w Łodzi) oraz Laureaci Programu Top 500 Innovators – dr inż. Bartosz Sołowiej (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) i dr Oksana Yastrubchak (UMCS).

Otwierając obrady, Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej UMCS prof. dr hab. Ryszard Dębicki podkreślił, że w ostatnim czasie nastąpiły zasadnicze zmiany w systemie finansowania badań naukowych i należy docenić inicjatywę mającą na celu dotarcie do najmłodszego grona badaczy z informacjami na ten temat. Badania naukowe to obok kształcenia najważniejsza sfera uniwersyteckiej aktywności, stanowią one o potencjale szkół wyższych. Uczelnie, działając na konkurencyjnym rynku, musi stymulować i wspierać kadrę naukową, szczególnie młodych badaczy w realizacji projektów poprzez skuteczne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych.

Wiceprzewodniczący Rady Młodych Naukowców (RMN) dr hab. Jakub Fichna przekazał informacje na temat działalności RMN, zachęcając uczestników do współpracy, zgłaszania problemów i propozycji środowiska młodych badaczy do MNiSW. Najważniejszym zadaniem RMN jest tworzenie warunków do dynamicznego rozwoju karier młodych polskich naukowców i wprowadzanie regulacji, które pozwolą w szerszym niż dotąd zakresie uwolnić i spżytkować talenty młodego pokolenia uczonych.

W liście skierowanym do uczestników spotkania sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Maria Elżbieta Orłowska podkreśliła, że „osiąganie sukcesów i skuteczne realizowanie badawczych pasji wymaga odwagi i efektywnego wykorzystywania dostępnych możliwości. Liczy się konkurencyjność i jakość, wszechstronny rozwój talentów młodych ludzi ukierunkowany na efektywniejsze konkurowanie na polu badawczym, także dzięki relacji mistrz – uczeń”. Minister Orłowska wyraziła również „przekonanie, że wspólna debata z udziałem przedstawicieli agencji finansujących badania naukowe w Polsce przyczyni się do lepszego poznania i wykorzystania szerokich możliwości i rozwiązań, których wprowadzenie stało się możliwe dzięki ▶

KONKURSY NARODOWEGO CENTRUM NAUKI

OPUS – konkurs na różnorodne projekty badawcze, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów.

PRELUDIUM – konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby rozpoczynające karierę naukową, nieposiadające stopnia naukowego doktora.

SONATA – konkurs na projekty badawcze mające na celu stworzenie unikatowego warsztatu naukowego, realizowane przez osoby rozpoczynające karierę naukową posiadające stopień naukowy doktora.

SONATA BIS – konkurs na projekty badawcze mające na celu powołanie nowego zespołu naukowego, realizowane przez osoby posiadające stopień naukowy lub tytuł naukowy, które uzyskały stopień naukowy doktora w okresie od 2 do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem.

HARMONIA – konkurs na projekty badawcze realizowane w ramach współpracy międzynarodowej.

MAESTRO – konkurs dla doświadczonych naukowców na projekty badawcze mające na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, których efektem mogą być odkrycia naukowe.

SYMFONIA – na międzydziedzinowe projekty badawcze realizowane przez wybitnych naukowców, których badania wyróżniają się najwyższą jakością, odważnym przekraczaniem granic pomiędzy różnymi dziedzinami nauki, przyczyniając się do tworzenia nowych wartości i otwierania nowych perspektyw w nauce.

ETIUDA – konkurs na stypendia doktorskie.

FUGA – konkurs na staże krajowe po uzyskaniu stopnia naukowego doktora.

Fot. Aneta Śliwińska

Spotkanie „Mechanizmy finansowania badań młodych naukowców w Polsce”

Spotkanie dotyczące Programu TOP 500 Innovators

przeprowadzonej reformie nauki i szkolnictwa wyższego”.

Pierwsza część spotkania z udziałem prof. dr. hab. Michała Karońskiego – Przewodniczącego Rady NCN w całości poświęcona została konkursom Narodowego Centrum Nauki skierowanym do młodych badaczy. „Kształtuje rzeczywistość i daje nam nowe perspektywy. Innymi słowy – nauka ma wpływ na życie każdego z nas. A jej rozwój – jak wszystko – zależy od pieniędzy” – powiedział prof. Karoński. Następnie dokładnie omówił konkursy NCN dla młodych badaczy, takie jak Preludium, Sonata, Sonata Bis, Fuga i Etiuda. Podkreślił, że prawie połowa grantów dotychczas przyznanych przez NCN trafiła do młodych badaczy. W tym roku budżet na podstawowe badania naukowców wynosi 900 mln zł. To daje możliwość sfinansowania 25% badań, czyli co czwartego złożonego wniosku. Lublin nie jest w czołówce, ale znajduje się w drugiej grupie aktywności ośrodków akademickich i dofinansowania.

Następnie odbyła się wielowatkowa dyskusja, w trakcie której młodzi naukowcy zadawali szczegółowe pytania członkom Rady NCN. Słuchacze interesowały: rozróżnienie, czym są badania podstawowe finansowane przez NCN, zawartości dziedzinowe paneli, terminy i zasady kolejnych edycji konkursów, przygotowywanie kosztorysów, stawki wynagrodzeń osób realizujących projekty, wysokość kosztów pośrednich. Przedstawiciele NCN podkreślali, że cel naukowy i hipotezy badawcze we wnioskach powinny być przedstawione jasno i zrozumiale. Zwrócono uwagę na uzasadnienie wydatków poszczególnych części kosztorysu oraz dokładne zapoznanie się z warunkami poszczególnych konkursów i formularzami oceny wniosków. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że znaczna część osób nie przygotowała wniosków zgodnie z wytycznymi określonymi w regulaminach konkursów. Często wydaje się, że były one pisane „na kolanie”, w ostatniej chwili.

W drugiej części spotkania oferty konkursów, grantów i stypendiów skierowanych do młodych uczonych przedstawiły Anna Korżinek z Departamentu Instrumentów Polityki Naukowej MNiSW oraz dr inż. Małgorzata Skibska-Zielińska z NCBiR. Omówiono programy: Diamentowy Grant, Iuventus Plus, Mobilność Plus, Ideas Plus, Narodowy Program Rozwoju Humanistyki oraz Stypendia ministra dla wybitnych młodych naukowców, a także ofertę NCBiR, zwłaszcza program Lider.

Trzecia część seminarium poświęcona została na spotkanie z laureatami poszczególnych konkursów. W jej trakcie praktyczne aspekty udziału w Programie Top 500 Innovators i innych inicjatywach dla młodych naukowców zgromadzonym przybliżyli dr hab. Jakub Fichna, dr inż. Bartosz Sołowiej oraz dr Oksana Yastrubchak.

Ogromne zainteresowanie wydarzeniem pozytywnie zaskoczyło zaproszonych gości z instytucji finansujących oraz organizatorów.

CO MI DAŁ UDZIAŁ W PROGRAMIE TOP 500 INNOVATORS?

Wyruszając w ponad dwumiesięczną podróż do Doliny Krzemowej w USA, byłam pełna oczekiwań, ale i obaw. Bardzo ważna okazała się dla mnie atmosfera panująca na kampusie Uniwersytetu Stanforda. Rzesza studentów z całego świata, na każdym kroku miejsca, gdzie można dyskutować i przygotowywać się do zajęć.

Niesamowite były zajęcia w dSchool, czyli Szkole Projektowania, gdzie mogłam zapoznać się z ideą *design thinking*. Uświadomiły mi one, jak ważne są projektowy styl pracy, praca w grupie i poznanie oczekiwań ostatecznego użytkownika naszego produktu. Istotna jest także idea „It's OK to fail” – akceptacja dla porażki, która nie przynosi wstydu, ale jest kolejnym doświadczeniem, nauką i bardzo często stanowi doskonały punkt wyjścia do kolejnego działania, najczęściej udanego. Studentom Stanforda cały czas wpaja się ideę przedsiębiorczości, samodzielności i potrzeby sukcesu.

Bardzo ważny jest też swobodny przepływ pomysłów i ludzi. Dlatego też cenna jest akcja Boomerang, zorganizowana przez uczestników Top 500 Innovators, która została wprowadzona na nasz Uniwersytet. Powstała po to, by inspirować, dzielić się wiedzą, spotkać ciekawych ludzi, którzy opowiadają o swoich doświadczeniach zdobytych w firmach rozwijanych na bazie swoich pomysłów. Spotkania są transmitowane na żywo do kilkunastu jednostek w całej Polsce jednocześnie. Inicjatywa służy promowaniu przedsiębiorczości w środowisku naukowym, jest też zachętą dla naukowców do podejmowania prób wdrażania własnych pomysłów.

Dr hab. Anna Jarosz-Wilkofazka – adiunkt w Zakładzie Biochemii UMCS

W spotkaniu wzięło udział ponad 250 osób reprezentujących wszystkie lubelskie uczelnie wyższe oraz instytuty naukowe z Lublina i Puław. Zarówno frekwencja, jak i żywa dyskusja podczas obrad oraz w kuluarach pozwala optymistycznie patrzeć w przyszłość dalszego rozwoju Lublina, jako silnego ośrodka naukowego. Doktoranci i młodzi pracownicy naukowi upatrują szansę rozwoju swojej kariery w szerokiej ofercie funduszy zewnętrznych, programach krajowych i zagranicznych, inicjatywach i akcjach wspierających, np. szkoleniach, stażach, stypendiach, jak również w kooperacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Do tego potrzebna jest wiedza na temat aktualnej oferty na rynku oraz ciągła aktywizacja i wsparcie środowiska naukowego w aplikowaniu o środki zewnętrzne w ramach różnych konkursów. Uczestnicy dowiedzieli się, z jakich możliwości mogą skorzystać, na co zwrócić uwagę, aby uniknąć najczęściej popełnianych przez wnioskodawców błędów, wymienili swoje doświadczenia, mieli okazję zadać nieograniczoną liczbę pytań, poznali dobre praktyki oraz laureatów, którym już się udało.

Jest to już drugie tego typu spotkanie środowiskowe organizowane dla naukowców lubelskich uczelni

CO MI DAŁ UDZIAŁ W PROGRAMIE TOP 500 INNOVATORS?

Nauczyłam się, jak być liderem, osiągać sukces i jak nauczyć się wygrywać poprzez analizę popełnionych błędów. Zobaczyłam także, jak wygląda jedna z najlepszych uczelni na świecie – University of California, Berkeley i zrozumiałam, dlaczego ta uczelnia ma 71 noblistów. Profesorowie oraz studenci są nastawieni na osiągnięcie sukcesów, przy jednoczesnej świadomości tego, że każdy ma prawo do popełniania błędów.

**Dr Oksana Yastrubchak –
adiunkt w Zakładzie Fizyki
Jonów i Implantacji**

przez UMCS. Pierwsze – dotyczące udziału w Programie TOP 500 Innovators odbyło się 15 stycznia 2013 r. i wzięło w nim udział ok. 100 osób. Wówczas UMCS gościł prof. Piotra Moncarza ze Stanford University – Dyrektora Akademickiego Stanfordzkiego Programu Top 500 oraz Grzegorza Robaka – Koordynatora

Programu Top 500 w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Celem spotkania było dotarcie do wybitnych kandydatów wydziałów ścisłych i przyrodniczych i pokazanie im ogromu możliwości, które daje im Program, jak również promocja i przybliżenie tematu władzom lubelskich uczelni. Program może stanowić dźwignię w rozwoju B+R oraz w komercjalizacji wybitnych osiągnięć naukowych. Jakość i efektywność kolejnych edycji Programu zależy przede wszystkim od właściwego doboru uczestników, jak i wsparcia ze strony ich uczelni.

Obowiązki gospodarza obu spotkań pełnił prof. dr hab. Ryszard Dębicki – Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej UMCS. Za organizację i obsługę wydarzeń odpowiadało Centrum Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej UMCS – jednostka zajmująca się na co dzień obsługą badań naukowych oraz pomocą w pozyskiwaniu środków krajowych i zagranicznych, w tym funduszy UE na projekty badawcze, inwestycyjne i rozwojowe w Uczelni.

**Karina Kasperek
Dyrektor Centrum Badań
Naukowych i Współpracy
Międzynarodowej UMCS**

Fot. Aneta Śliwińska

Spotkanie dotyczące Programu TOP 500 Innovators

Fot. A. Paprot

Obrady konferencyjne w PTL

POLSKIE STROJE LUDOWE W KONTEKŚCIE TRADYCJI I WSPÓŁCZESNOŚCI

W dniach 29–30 listopada 2012 r. w UMCS odbyła się konferencja „Polskie stroje ludowe: współczesna problematyka badań”, zorganizowana przez Zakład Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa UMCS, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze (PTL) Oddział w Lublinie oraz Sekcję Strojów Ludowych powołaną przy PTL.

Ta dość niecodzienna i wąska tematyka zgromadziła badaczy strojów ludowych, muzealników, regionalistów i wszystkich tych, dla których strój ludowy wciąż jest widocznym znakiem tożsamości regionalnej i narodowej. Gości powitali prof. Jan Adamowski – dyrektor Instytutu Kulturoznawstwa UMCS oraz dr Mariola Tymochowicz – przewodnicząca Sekcji Strojów Ludowych PTL, sekretarz konferencji.

Należy zaznaczyć, że dotychczasowe badania nad polskimi strojami ludowymi szczególnie intensywnie prowadzone były w drugiej połowie XX w., czego dowodem są wydawane od 1949 r. przez Polskie Towarzystwo Ludoznawcze zeszyty w ramach serii „Atlas Polskich Strojów Ludowych”, z których każdy po-

święcony jest strojom na konkretnym obszarze naszego kraju. Do tej pory ukazało się 38 zeszytów. Wydawać by się mogło, że ten temat badawczy postrzegany jest raczej jako pewien anachronizm. Tymczasem zaproponowany przez organizatorów zakres tematyczny spotkał się ze sporym zainteresowaniem ze strony referentów. Podczas dwudniowej konferencji wygłoszono 23 referaty, które dotyczyły strojów ludowych z takich regionów i miast, jak Lubelszczyzna, Śląsk Cieszyński, Śląsk Opolski, Dolny Śląsk, Żuławy, Podkarpacie, Małopolska (m.in. Podhale), Wielkopolska, Zagłębie Dąbrowskie, Włocławek. Zaprezentowano także stroje z Ukrainy i Węgier w kontekście funkcjonowania strojów ludowych z Polski.

Problemy poruszane przez referentów dotyczyły przede wszystkim rekonstrukcji tradycyjnych strojów ludowych na potrzeby zespołów folklorystycznych czy ich wytwarzania w celach komercyjnych. Kolejną kwestią były metody i techniki przechowywania oraz konserwacji strojów ludowych. Zwrócono tu uwagę na wybrane części ubioru, które wymagają szczególnej opieki ze względu na misterne wykonanie czy delikatność materiału. Wielokrotnie sygnalizowano także problem pojawiający się w ustalaniu jednolitych terminów dla poszczególnych części stroju. Szczególnie interesujące z perspektywy badań współczesnych okazało się zjawisko inspiracji polskimi strojami ludowymi w modzie i designie, a także w projektach artystycznych (np. w działalności bydgoskiej fotografi i performerki Violki Kuś).

Integralną częścią konferencji była prezentacja strojów wykonywanych przez członkinie Stowarzyszenia Twórców Ludowych, które opowiedziały zebranym o dokonywanych przez nie rekonstrukcjach i tworzeniu nowych elementów strojów. Swoistym podsumowaniem konferencji była prezentacja książki Małgorzaty Imiołek *Stroje ludowe Kielecczyzny*, wydanej w 2012 r. przez Muzeum Wsi Kieleckiej.

Podczas konferencji odbyło się również spotkanie Sekcji Strojów Ludowych, działającej przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Zawiązała się ona na początku 2012 r. i ma na celu zrzeszenie osób zainteresowanych problematyką strojów ludowych oraz żywą wymianą doświadczeń i wyników badań czy dokumentacji prowadzonych przez poszczególnych jej członków.

Na zakończenie należy zaznaczyć, że lubelska konferencja pozwoliła na nowo zintegrować się osobom zainteresowanym problematyką stroju ludowego, co w przyszłości zaowocuje kolejnymi opracowaniami i publikacjami.

Katarzyna Kraczoń

IV LUBELSKIE SEMINARIUM KARNISTYCZNE

10 grudnia 2012 r. na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w Lublinie odbyło się Lubelskie Seminarium Karnistyczne poświęcone problematyce przestępstw przeciwko czci i nietykalności cielesnej. Zostało ono, już po raz czwarty, zorganizowane przez Katedrę Prawa Karnego Porównawczego UMCS. Lubelskie Seminarium Karnistyczne na stałe wpisało się w kalendarium naukowych przedsięwzięć mających na celu zintensyfikowanie kontaktów między teoretykami prawa i praktykami.

Konferencja składała się z czterech części, ściśle związanych z tematem seminarium, które poświęcone było historycznym, prawnym (głównie prawnokarnym) i psychologicznym aspektom ochrony czci

i nietykalności człowieka. Pierwszej części przewodniczył sędzia Sądu Najwyższego (SN) Wiesław Koziół, a z referatami wystąpili: dr hab. Krzysztof Amiełńczyk, prof. nadzw. (UMCS), dr hab. Arkadiusz Bereza (UMCS), dr hab. Grzegorz Smyk (UMCS), dr Marek Kulik (UMCS), prof. dr hab. Włodzisław Nawrocki i dr Mikołaj Seńko (Lwowski Państwowy Uniwersytet Spraw Wewnętrznych). Drugiej części obrad przewodniczył prokurator Prokuratury Generalnej Jacek Radoniewicz. Referaty przedstawili: dr Joanna Piórkowska-Flieger (UMCS), dr hab. Ryszard A. Stefański, prof. nadzw. (WSHiP, Warszawa), prof. dr hab. Marek Mozgawa (UMCS), dr Patrycja Kozłowska-Kalisz (UMCS). Trzeciej części konferencji prze-

wodniczył prof. dr hab. Włodzisław Nawrocki, a referaty wygłosili: sędzia SN Wiesław Koziół, prof. dr hab. Jacek Sobczak (SWPS Warszawa, sędzia SN), dr hab. Katarzyna Dudka, prof. nadzw. (UMCS), Blanka Stefańska (adwokat z Warszawy). Czwartej części seminarium przewodniczył sędzia SN Jacek Sobczak, a prelegentami byli: dr Marek Marczewski (IWS Warszawa), dr Agnieszka Szczekała (UMCS), dr Magdalena Budyn-Kulik (UMCS), dr Iwona Wieleba (UMCS). Obrady zamknął organizator Lubelskiego Seminarium Karnistycznego prof. dr hab. Marek Mozgawa, zapraszając uczestników na kolejne spotkanie w grudniu 2013 r. i zapowiadając rychłe wydanie materiałów konferencyjnych.

Marta Mozgawa-Saj

SZKOLENIA DLA NAUCZYCIELI NA WYDZIALE ARTYSTYCZNYM

W dniach 13 i 19 stycznia 2013 r. w ramach projektu „Profesjonalizm w edukacji. Przygotowanie i realizacja nowego programu praktyk pedagogicznych na Wydziale Artystycznym UMCS” odbyły się szkolenia aktualizujące dla nauczycieli muzyki i plastyki, będących opiekunami studentów podczas praktyk pedagogicznych. Szkolenia miały formę wykładów oraz warsztatów i były współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Zajęcia dla muzyków, prowadzone przez mgr Krystynę Jankowską, obejmowały zagadnienia związane

z tańcem w edukacji muzycznej dzieci i młodzieży. W drugiej części spotkania nauczyciele uczestniczyli w wykładzie dr. Mariusza Bogdanowicza na temat muzyki rozrywkowej, jazzowej i etnicznej w treściach edukacji muzycznej.

Nauczyciele plastyki zostali przeszkoleni przez dr. Zbigniewa Stanucha i mgr. Radosława Skórę ze stosowania elementów warsztatu rzeźbiarskiego i plastycznych technik przestrzennych w edukacji. Wykład z efektywnego wykorzystania metody projektów w pracy dydaktycznej poprowadziła dr Barbara Niścior.

Zdobyte podczas szkoleń wiedza i doświadczenie zwiększyły umie-

Zajęcia taneczne prowadzone przez K. Jankowską

jętności nauczycieli w zakresie prowadzenia zajęć muzycznych i plastycznych oraz sprawowania funkcji opiekuna praktyk studenckich.

Małgorzata Gorzelewska-Namiota

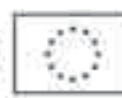

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UMCS

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Człowiek - najlepsza inwestycja

„KOBIETA W CZERWONEJ SUKIENCIE”

To nie jest tekst na Dzień Kobiet ani też tym bardziej ukłon w stronę estetycznych wartości rodem ze świata celebrytek. To dalsza część opowieści o twórczości Jerzego Faczyńskiego, emigracyjnego artysty, odkrytego dla kultury polskiej w Lublinie¹. Już piąty rok przebijam się mozolnie przez jego ogromny dorobek, trawiąc noce na analizach nie tylko szczegółów warsztatu artystycznego, ale też chociażby badając ewolucję sygnatur i ich datowanie. To prace nieefektywne, wręcz typologiczne, które przyniosą skutek dopiero na etapie pisania monografii o artyście. A do tego przecież od kilku lat uparcie zmierzam.

Kiedy człowiek zanurza się w te niezmierzone pokłady szczegółów i detali, to ma ochotę co jakiś czas wypłynąć na ich powierzchnię i przypatrzeć się estetyce materii, z jaką przyszło mu się mierzyć. Wybór tu jest przeogromny, a paleta tematów fascynujących Faczyńskiego bardzo bogata. Pośród wielu napoczętych studiów cząstkowych, w zamierzeniu mających być rozdziałami przyszłej książki, najwięcej problemów dostarcza mi ten poświęcony kobietom w jego twórczości. Nie chodzi tutaj nawet o różnorodność artystycznej prezentacji, tej ze wszech miar lepszej połowy ludzkości, ale o liczebność materiału, jakim muszę się posiłkować. Dość powiedzieć, że prawie połowa ze skatalogowanych przeze mnie dzieł opowiada o... kobietach. Sam popadłem w zdumienie nad podsumowaniem mojej „przewodniej tabelki katalogowej”, bo jakoś od początku byłem przekonany, iż wygra w nim architektura.

Jak łatwo jest wyróżnić prace, w których kobiety są motywem przewodnim, tak trudno jest ułożyć w ich obrębie klarownie zdefiniowane zespoły o zbli-

żonej tematyce, gdyż niekiedy zachodzą one na siebie, wręcz się splatają, mocno łącząc różne przesłania artystycznej wizji.

Pierwszy zespół zatytułowałem mało oryginalnie – „Żona”. Przeglądając włożone do niego dzieła, można powiedzieć, że małżonka artysty, z pochodzenia Angielka, była po prostu idealnym modelem dla niego, na co składały się jej nieprzeciętna uroda, znakomita sylwetka i coś nieokreślonego, co nieodmienne przykuwa uwagę przechodnia. Faczyński malował i rysował więc swoją Iris właściwie bez końca. Rano, wieczorem, w dzień powszedni i od święta; od wystudiuowanych portretów, poprzez uchwycone jak na fotografii zajęcia domowe: szydełkowanie, gotowanie, z książką, zmieniającą obuwie, grającą na pianinie czy zakładającą pończochę – po wspańnię akty, często przekraczające poczucie intymności. Przykładem tego jest cała seria wyobrażeń żony zagłębionej w tomiku poezji, siedzącej na kanapie z rozsuniętym frywolnie szlafrokiem. Widać miał na to przyzwolenie.

Nie przeszkadzało mu, że jej kształty z roku na rok niezauważalnie, ale coraz bardziej się wypełniały. Była jego muzą przez długie lata, obdarzana niezwykłą tkliwością, jak na przepięknym, barwnym szkicu, na którym niezwykle radośnie skupiona zapala świeczki na choince.

Drugim zespołem, niezwykle bogatym, jest „Portret”. Tutaj pojawiają się twarze kobiet najczęściej dla nas anonimowych (artysta nie miał zwyczaju opisywania prac), jednak też i tych znanych. Jedne malowane są z niezwykłą dbałością o szczegóły, ale są i takie niewolne

od wpływów manierystycznych, czerpiące inspirację od, ukochanych przez Faczyńskiego, Matisse’a albo Picassa. Jedne są prawdziwymi „obrazami”, inne zaledwie pospieszonymi szkicami ołówkiem, tuszem lub kredką. Natomiast widać w nich cechę wspólną, zdradzającą zainteresowanie artysty „architektoniczną” bryłą głowy, w której elementy twarzy grają co najwyżej rolę drugorzędnych szczegółów, tak jak dekoracje umieszczone w fasadzie budynku.

Trzeci zespół tworzą „Kobiety zwiewne”. Dziewczęta i panie w różnym wieku pokazywane są w pełnej postaci, często w ruchu. Tutaj wiodącym motywem, a może szczęśliwiej pretekstem są tancerki, z tytułową „kobietą w czerwonej sukience”. Również w tym przypadku Faczyńskiego wyraźnie fascynowała architektura bryły. Głównie tak mało uchwytna jej równowaga między statycznością a ruchem, którą oddawał na absolutnej granicy wyczuwalności. W przypadku tej grupy, jak żadnej innej, doceniał wagę koloru. Posługiwał się przy tym paletą barw z niezwykłą swobodą, łącząc je w kolicje często irracjonalne. Nie przejmował się światłem i cieniem, które służyły tylko studiowaniu bryły. Stąd „jego kobiety” trzeba dosłownie wyrywać z tła, dostrajając poszczególne elementy i spontanicznie kojarzyć barwy. Wszystko to powoduje, że ten sam obraz ogląda się za każdym razem inaczej: w słońcu, przy świecy, w pochmurny dzień; w nastroju radosnym i depresyjnym. Jestem przekonany, że agresywne w pierwszym odbiorze tła mają jeden cel – zwrócić uwagę na kobiecą doskonałość. Jak dla mnie – pełne mistrzostwo.

Zespół czwarty gromadzi jego studia nad kobiecym ciałem. Nie chciałbym już od dzisiaj więcej nazywać tych obiektów „erotykami”, chociaż dla wielu, którym je demonstrowałem, takimi się wydają. Zresztą sam artysta planował wydanie albumu zatytułowanego *expressis verbis* „Erotyki”, dla którego zaprojektował nawet piękną okładkę. Zamiar raczej na pewno się nie po-

wiódł, tak jak wiele innych pomysłów na zestawienie malowanych tematów w osobne zeszyty.

Dla mnie natomiast jego analizy kobiecego ciała są dokumentem niewyobrażalnych przemian w psychice artysty, które czystą fascynację doskonałością kształtów sprowadziły najpierw do ich recenzji (opisu), a później wręcz ku nienawiści do atrybutów kojarzących się z kobiecym erotyzmem.

Mamy więc niezliczone studia w stylu „nagiej Mai”, takie jak ►

z pierwowzoru Goi, gdzie piękne, miękkie linie zgrabnie uwypuklają to, co powinny, a delikatne plamki akwareli zawieszono przy nich skrywają to, co jest do ukrycia. To są prace wręcz nieśmiałe, pokazujące często model od tyłu, w półprofilu, w takich układach, by intymność pozostała intymnością, ale nadal wzbudzającą zachwyt i ten niepokój z nutką erotyzmu.

Z biegiem lat coraz częściej uwaga artysty skupiała się na architekturze piersi i pośladków, które przybierały nienaturalne rozmiary, przykrywając postać niemal doszczętnie. Pojawiają się w związku z tym prawdziwe monstra, odrealnione anatomicznie, malowane agresywnymi pociągnięciami pędzla, z równie ostrymi światłocieniami. Najpóźniejsze prace Faczyńskiego pokazują kobiety na pograniczu karykatury, w sposób sugerujący odgrywanie się na nich za jakieś, nieznanne nam, krzywdy wyrządzone własnemu ego.

Stąd już tylko krok ku satyrze – był przecież Faczyński wziętym rysownikiem, co zawdzięczał swojej niezwyklej spostrzegawczości i umiejętności analizowania sytuacji ulotnych. Ogromny zbiór rysunków przekpiwa kobiety pretensjonalne w zachowaniu, eksponujące nad miarę swoją seksualność, ale też te otyłe, wredne, zrzędy, herod-baby – stojące na drodze męskiej pokory i uległości. Może dla równowagi albo z poczucia winy dla swojej surowości chętnie podglądał i rysował męskie reakcje na kobiecie cuda. Popisy tancerek w kabarecie śledzą rozdziawione gęby, a za pięknoscią na ulicy oglądają się pręży piersi

staruszkowie. W takich sytuacjach owe boginie patrzą zawsze z wyższością, szyderczo i prowokacyjnie.

Najciekawsze są rysunki pokazujące zachowanie modelek w pracowni artysty. Odrealnione w swojej uległości, narzucające się ze swoimi „walorami” i perwersyjnie wręcz lubieżne w oczekiwaniu na efekt malarski. Sporo musiało się dziać przy sztalugach pana Jerzego, oj sporo...

Nie zapominajmy jednak, że Jerzy Faczyński był przede wszystkim architektem. Taki zawód przecież uprawiał, ze znaczącymi sukcesami, których ukoronowaniem są chociażby niezwykle kościoły St. Gregory the Great w Swcliffe² i St. Mary's Parish Church w Leyland³. Stąd nie powinno dziwić, że kobiecie ciało było dla niego nie tylko przedmiotem architektonicznej analizy, ale również inspiracji. Pękata teka projektów, które nazywam „antropogenicznymi”, pełna jest nieprawdopodobnych pomysłów z użyciem detali kobiecego ciała. Dalekie były one co prawda od współczesnych im możliwości realizacji, ale może za kilka lat jakiś bogaty ekscentryk dojrzy sens projektowania wejścia przez namiętnie rozchylone usta, kopuły wieńczącej budowlę inspirowanej piersią czy bryły budynku, w którym widoczna jest postać spoczywającej kobiety. Tutaj Faczyński miał wyobraźnię wręcz archeologiczną, gdyż umiejętnie i trafnie potrafił z niewielkich fragmentów składać wizję wspaniałych brył architektonicznych, będących pomnikami w hołdzie kobietom.

Andrzej Kokowski

1. A. Kokowski, *Odkopałem artystę!*, „Wiadomości Uniwersyteckie” [WU], Nr 5 (146:2008), s. 27–28; A. Kokowski, *Wielkanoc z Jerzym Faczyńskim*, „WU”, Nr 3 (153:2009), s. 15–17; A. Kokowski, *Inspirująca starożytność*, „Archeologia Żywa”, Nr 1 (41:2009), s. 43–46; A. Kokowski, *Dwanaście miesięcy z archeologią, z rysunkami Jerzego Faczyńskiego*, Warszawa 2010; A. Kokowski, *Maria Curie-Skłodowska – okiem i ręką Jerzego Faczyńskiego*, „WU”, Nr 10 (179:2011), s. 50–51; A. Kokowski, *Boże Narodzenie z Jerzym Faczyńskim*, „WU”, Nr 11 (180:2011), s. 30–31.

2. Por. J. Minnis, *Religion and Place in Leeds. A Survey and Gazetteer of Places of Worship 1900–2005*, „Research Department Report Series”, Nr 20:2008, s. 22–23.

3. N. Yates, *Liturgical Space. Christian Worship and Church Buildings in Western Europe 1500–2000*, Aldershot 2008, s. 158–159. Jak wielkie znaczenie ma to dzieło, świadczy jego prezentacja w ramach wystawy „Churches in the Modern World: Roman Catholic Church Architecture in Britain, 1955 to 1975”, pokazywanej niemal jednocześnie w: The Light-house Architecture Centre, Glasgow (4.09 – 4.10.2012); Liverpool Metropolitan Cathedral (6.09 – 6.10.2012) i St. Chad's Roman Catholic Cathedral, Birmingham (9.09 – 31.11.2012).

Fot. Archiwum prywatne

Od lewej: prof. Barbara Kudrycka, dr hab. Jacek Guliński i prof. Edward Olszewski

PRESTIŻOWE NAGRODY DLA PROF. EDWARDA OLSZEWSKIEGO

Obszerne i bogato ilustrowane opracowanie monograficzne prof. dr. hab. Edwarda Olszewskiego *Polacy w Norwegii 1940–2010*, Wyd. A. Marszałek, Toruń 2011, ss. 752, obejmujące 70 lat dziejów polskich uchodźców wojennych i imigrantów w Królestwie Norwegii wzbudziło bardzo duże zainteresowanie oraz uznanie polskich imigrantów, Polonii, naukowców i liczne grono czytelników.

W XIX w. dotarło do Norwegii zaledwie kilku uchodźców po powstaniach listopadowym i styczniowym, którzy dobrze zapisali się w dziejach kultury i nauki tego kraju, ale dopiero bitwa pod Narvikiem Samodzielnej Brygady Strzelców Podhalańskich w 1940 r., pobyt w Norwegii polskich jeńców z kampanii 1939 r., uchodźców wojennych, robotników Todta, Polaków w Wehrmachcie (łącznie pod koniec II wojny światowej ok. 20 tys. osób) zapoczątkowały dzieje Polonii norweskiej. W następnych dziesięcioleciach osiedliło się

w tym przyjaznym dla Polaków państwie ok. 4,5–5 tys. polskich imigrantów. Obecnie ich liczbę wraz z emigracją zarobkową szacuje się na ok. 140 tysięcy osób (głównie mężczyzn pracujących w sektorze budownictwa). Publikacja, którą ks. prof. dr hab. Edward Walewander w recenzji określił mianem *opus vitae* (pol. dzieło życia), uzyskała dwie prestiżowe nagrody naukowe.

W dniu 19 grudnia 2012 r. na Zamku Królewskim w Warszawie Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka wyróżniła prof. Edwarda Olszewskiego Nagrodą Ministra za osiągnięcia naukowe I stopnia za książkę pt. *Polacy w Norwegii 1940–2010*. Natomiast w dniu 9 stycznia 2013 r. prezes Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, prof. dr hab. Artur Korobowicz wręczył prof. Edwardowi Olszewskiemu Wyróżnienie Naukowe Lubelszczyzny *Sertum Scientiarum Lublinense* za 2012 r., przyznane przez Zarząd Główny LTN na podstawie wniosku Kapituły Nagrody za wspomnianą monografię jako wyróżniające się osiągnięcie lubelskiego środowiska naukowego.

„Uzyskane nagrody – powiedział prof. Edward Olszewski – są dla mnie dodatkowym bodźcem do kontynuowania pracy naukowej, mimo odejścia z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej na emeryturę z dniem 1 października 2012 r.”

Życzymy powodzenia i dalszych oryginalnych osiągnięć badawczych.

Dr Krystyna Leszczyńska

Prof. E. Olszewski (z lewej) z prezesem Lubelskiego Towarzystwa Naukowego prof. A. Korobowiczem

EGZAMIN PAŃSTWOWY Z JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO PO RAZ PIERWSZY W UMCS

Egzaminy certyfikacyjne z języka polskiego jako obcego cieszą się coraz większą popularnością. Po raz pierwszy gospodarzem takiego przedsięwzięcia było Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS kierowane przez prof. Jana Mazura. Pozostałe egzaminy odbyły się w Warszawie i w Krakowie.

Fot. Wacław Kosko

Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego (PKPZJPjO), doceniając znaczący wkład CJKP UMCS w rozwój glottodydaktyki i certyfikacji języka polskiego, powierzyła naszemu ośrodkowi zadanie przeprowadzenia egzaminu państwowego. Od początku prac nad certyfikacją CJKP jest godnie reprezentowane w strukturach PKPZJPjO przez prof. Jana Mazura. Ponadto w skład Zespołu Autorów Zadań i Egzaminatorów (ZAZiE) podlegającego Państwowej Komisji wchodzi: dr Grażyna Przechodzka (koordynator prac ogólnopolskiego ZAZiE), dr Anna Butcher, dr Anna Dunin-Dudkowska, dr Bartłomiej Maliszewski, dr Małgorzata Rzeszutko-Iwan, dr Anna Trębska-Kerntopf oraz dr Katarzyna Sobstyl (kierownik podzespołu odpowiedzialnego za sprawność „Pisanie”).

Powierzając naszej placówce przeprowadzenie egzaminu certyfikacyjnego, Państwowa Komisja zwróciła także uwagę na fakt, iż budynek CJKP ma bardzo dobre zaplecze lokalowo-techniczne, a tym samym spełnia wszystkie warunki wymagane przy tak ważnych przedsięwzięciach.

W dniach 26–27 stycznia 2013 r. gościliśmy 41 osób z różnych krajów, m.in. z Azerbejdżanu, Białorusi, Hiszpanii, Korei Południowej, Niemiec, Rosji, Ukrainy. Zdający przystępowali do egzaminu nie tylko dlatego, że posiadany doku-

ment potwierdzający znajomość języka polskiego przynajmniej na poziomie B1 umożliwia im staranie się o uzyskanie polskiego obywatelstwa. Widoczny jest wzrost zainteresowania językiem oraz kulturą polską, stąd też co roku coraz więcej osób zabiega o zdobycie certyfikatu zarówno na poziomie B1, jak i B2 czy C2. Przykładem może być troje studentów polonistyki na Uniwersytecie Studiów Zagranicznych Hankuk w Seulu, którzy w tym właśnie celu przyjechali do Lublina.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, pierwszego dnia egzaminów zdający przystąpili do części pisemnej, sprawdzającej rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu pisanego, gramatykę oraz umiejętność samodzielnego tworzenia tekstów pisanych. Drugiego dnia przeprowadzona została część ustna. Wyniki egzaminu zdający poznają w lutym. Mamy nadzieję, że Lublin okaże się dla wszystkich szczęśliwym miejscem.

Państwowa Komisja zamierza powierzyć na stałe egzaminowanie kandydatów ze Wschodu naszej placówce, co traktujemy jako szczególne wyróżnienie. Dzięki temu CJKP UMCS staje się głównym ośrodkiem przeprowadzania państwowych egzaminów certyfikacyjnych dla osób z krajów byłego Związku Radzieckiego.

Katarzyna Sobstyl

KRYM, EUPATORIA

Podróżuję, fotografuję i piszę. Po powrocie do domu dzielę się swoimi spostrzeżeniami z innych krajów. Opowiadanie o swoich pasjach sprawia mi frajdę. Jak każdy członek społeczności akademickiej jestem ciekaw świata w całym jego bogactwie i pięknie. Cieszę się, że obecnie mam okazję podzielić się z Czytelnikami „Wiadomości Uniwersyteckich” swoją ciekawością świata.

Świątynie
różnych
wyznań stoją
tuż obok siebie

Ukraina czyli co? Wspólna organizacja turnieju piłkarskiego, stepy, Kozacy, żarty popularnych prezenterów radiowych, Odessa, miejscowości wczasowe nad Morzem Czarnym, Krym i kojarząca się nam z obowiązującym kilkadziesiąt lat porządkiem politycznym Jałta... Warto wybrać się autobusem do Lwowa lub dalej, pociągami do Kijowa, a stamtąd na południe linią kolejową do Sewastopola. Jeśli jednak podróżny wysiadzie wcześniej, w Simferopolu, może stąd autobusami wygodnie dojechać w wiele miejsc, na przykład do Eupatorii.

Eupatoria to dość popularny ośrodek turystyczny na Krymie. Nie wszyscy przyjeżdżający tam wiedzą, że liczy sobie ona już ok. 2500 lat, a jej nazwa pochodzi od imienia Mitrydatesa VI Eupatora, starożytnego króla Pontu. I mogłaby być pięknym miasteczkiem, gdyby ktoś o nią zadbał i wprowadził trochę porządku. Dla przybysza z Zachodu jest to prawdziwie inny świat, wkracza on bowiem w rzeczywistość z innej epoki. Jednakże Polak pamiętający lata 70. i 80. nie przeżyje szoku kulturowego. 30 lat temu u nas było nieco podobnie jak tam jest teraz.

Czasy socjalizmu jeszcze się na Krymie nie skończyły. Mentalnie lu-

dzie nadal żyją w państwie, którego już dawno nie ma. Spotykane na każdym kroku pomniki i tablice ku czci bohaterów Związku Radzieckiego nie zrobiły na mnie aż tak wielkiego wrażenia, jak istnienie ulicy Pawlika Morozowa. W Polsce wśród tych pokoleń, które wiedzą, kim on był, mało jest równie znienawidzonych postaci, poza Stalinem i Dzierżyńskim.

Z żalem w sercu patrzy się na piękną dawną zabudowę otoczoną obecnie socrealistycznymi blokami i domami wczasowymi, ale też po sowiecku zaniedbaną i niszczącą. Nikt o nic nie dba, nie remontuje,

nie sprząta. W bloku, w którym mieszkałem, klatka schodowa była niemożliwie wręcz brudna, śmierdząca, a śmieci walały się na podestach. I to nie jeden papiererek po cukierku, ale całe torby psujących się odpadków. A klatka schodowa jest zamykana, więc to nikt z zewnątrz, tylko sami mieszkańcy tak ją sobie urządzają. Żarówka paliła się jedna na parterze, a następna dopiero na czwartym piętrze. Do windy strach wsiadać. Za to samo mieszkanie było bardzo czyste i ładnie urządzone.

W nowo odwiedzanych miejscach interesują mnie przede wszystkim

Na placu nad morzem starsi panowie grają w szachy, warcaby, karty, scrabble

Fot. Piotr Tafłowski

Fot. Piotr Tafłowski

ludzie, ich życie, kultura, historia, społeczność. Nie jestem natomiast typem plażowicza. Rzuciło mi się jednak w oczy, że w tym w istocie nadmorskim kurorcie prawie nie ma plaż. Albo pasek piasku nad morzem jest wąziutki, albo nie ma go wcale i do morza schodzą betonowe schodki, zaś zabudowa zbliża się w niektórych miejscach na kilkadziesiąt metrów do linii wody. Zakazów kąpeli mało kto przestrzega, a nikt nie egzekwuje. Najgorsze jednak wrażenie robi to, że cała linia brzegowa podzielona jest w poprzek na malutkie, ogrodzone, prywatne kawałeczki należące do pensjonatów czy domów wczasowych. Nie da się pójść na długi spacer brzegiem morza. Można jednak korzystać z położonego wyżej i odsuniętego od plaży bulwaru otoczonego straganami z pamiątkami, zabawkami, widokówkami i jedzeniem. Na „liman” mieszkańcy chodzą nad jezioro Mojnaki.

Na Krymie nie istnieje poczucie przynależności do wspólnoty narodowej. Oczywiście, fascynujące jest czarnomorskie dziedzictwo historyczne, które sprawia, iż mieszkają tam obok siebie Ukraińcy, Rosjanie, Tatarzy, Karaimi, Ormianie, Żydzi, Polacy, Niemcy i nikt nikogo nie pyta o pochodzenie ani nie ocenia na tej podstawie. W niewielkiej odległości od siebie stoją meczet Dżuma-Dżami (zbudowany na wzór

stambulskiej Hagia Sophia), sobór św. Mikołaja Cudotwórcy i synagoga. Najlepszą kawę i ciastka dostać można w tatarskiej kawiarni, znajdującej się w jedynej zachowanej w Eupatorii średniowiecznej wieży bramnej. (Co ciekawe, wieża ta zbudowana jest z takiego samego porowatego, gąbczastego pumeksu jak wiele XX-wiecznych domków wraz z ogrodzeniami.) Na obiad natomiast trzeba wybrać się do dzielnicy karańskiej, najbardziej schludnej i zadbanej części miasta.

Ale jest też druga strona medalu. Pan Zenobii (dla przyjaciół Zenek), nauczyciel historii, a wieczorami taksówkarz, urodzony w niegdyś polskim Stanisławowie, miłośnik Polski, polskiej kultury, literatury i języka opowiadał mi (oczywiście po rosyjsku), że bardzo podziwia polski patriotyzm. To, że każdy Polak nosi w sercu kawałek Polski. Że na Krymie takie pojęcia jak patriotyzm i ojczyzna właściwie nie istnieją. Zresztą mówiąc o mieszkańcach Eupatorii (czy w ogóle Krymu?), zataczał palcem wskazującym półkole i mówił „oni”, sam więc też chyba nie odczuwał z „nimi” żadnej wspólnoty. Dziewczyna, którą zapytałem, czy czuje się Ukrainką czy Rosjanką, odpowiedziała mi: „Moja mama jest Ukrainką, a tata Rosjaninem. Ty mi powiedz, kim jestem”. Trudno byłoby się doszukiwać jakiejś idei, która mogłaby

jednoczyć mieszkańców Ukrainy i wokół której tworzyłby się naród. 40 milionów obywateli ukraińskich to w znacznej części po prostu mieszkańcy terytorium między Polską a Rosją. Ciekaw jestem, ile by zostało z tej liczby, gdyby spróbować na poważnie określić ich tożsamość narodową?

Na pewno czynnikiem, który mógłby ją konstytuować, nie jest język. Na Krymie, tak jak we wschodniej Ukrainie, pierwszym językiem jest rosyjski. Ukraińskiego co prawda uczą w szkole, ale to taki śmieszny język, którym na co dzień raczej nikt się nie posługuje. W telewizji połowa programów nadawana jest po rosyjsku, a połowa po ukraińsku. Nie wiem, czy doszukiwać się w tym barbarzyństwa okresu sowietyzacji czy też po prostu bezideowych wpływów atrakcyjnej kultury rosyjskiej.

Mogłem zaobserwować, że paradoksalnie na Ukrainie lepiej traktuje się obcych niż swoich. Jadąc za wschodnią granicę naprawdę można być dumnym z tego, że posiada się polski paszport. Już choćby wtedy, kiedy na granicy jest się lepiej traktowanym przez mundurowych tylko z tego powodu. Osoba z ukraińskimi dokumentami musi w pociągu otwierać walizkę i pokazywać jej zawartość ukraińskiemu funkcjonariuszowi. Co do mnie, to wystarczyło, że powiedziałem, że mam jedną torbę. Podobnie jest w międzynarodowych autobusach.

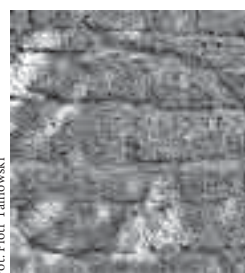
Natomiast wbrew obiegowym opiniom, całkiem nieźle trzeba ocenić ukraińską kolej. Połączeń jest dużo, korzysta z nich bardzo wielu pasażerów, a pociągi składają się z bardzo wielu wagonów, przeciwnie niż w Polsce. Ukraińskie pociągi jeżdżą dość punktualnie i szybko – gdyby jeździły z prędkością polskich, z Sewastopola do Kijowa jechałoby się dwa dni zamiast niecałych 20 godzin. Od Lublina do Warszawy tory są rozklekotane i czuć telepanie się pociągu na wszystkie strony, podczas gdy od Kijowa do polskiej granicy sunie gładko jak po stole.

Piotr Tańkowski

Fot. Piotr Tańkowski

Dziewczyna w tradycyjnym stroju tatarskim

Fot. Piotr Tańkowski

Pumeks używany jako budulec

Fot. Piotr Tańkowski

Owoce Krymu

Fot. Piotr Tańkowski

Socrealistyczny młodziżowy dom wczasowy

Fot. Piotr Tańkowski

Błękitna cerkiew

LUBELSKA NOC

Już po raz drugi uniwersyteckie wydziały biologiczne oraz ogrody botaniczne otworzyły swoje podwoje, zapraszając wszystkich zainteresowanych na spotkanie z nauką. W tym samym dniu, w godzinach wieczornych, we wszystkich ośrodkach w całej Polsce odbywała się akcja pod hasłem: Noc Biologów 2013. Swój akces zgłosiło 21 ośrodków akademickich i ogrodów botanicznych – o pięć więcej niż rok temu. Każdy ośrodek to jeden kot – symbol akcji na internetowej mapie Nocy Biologów w Polsce (www.nocbiologow.pl). Sądząc po ilości zaplanowanych spotkań, wydarzenie to zyskuje na randze. Noc Biologów była na tyle atrakcyjnym wydarzeniem, że zainteresowała ogólnopolskie media – w głównym wydaniu Faktów TVN ukazała się obszerna relacja z Uniwersytetu Gdańskiego. Relację z Lubelskiej Nocy Biologów można było oglądać na żywo w Panoramie Lubelskiej.

Fot. Małgorzata Pac

NOC BIOLOGÓW NA WYDZIALE BIOLOGII I BIOTECHNOLOGII

Magiczna godzina „zero” to 15:00, piątek 11 stycznia 2013 r. Wtedy to Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, uroczyście otwierając Lubelską Noc Biologów, zaprosił przybyłych gości do poznawania tajników życia i nauki. O tej porze do budynku Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS zaczęli licznie przybywać goście. Były to zarówno grupy zorganizowane ze szkół z Lublina i okolic, grupy młodzieży, rodzice

z młodszymi i starszymi dziećmi, jak i osoby, które już dawno skończyły edukację szkolną, a nawet takie, które zakończyły czynne życie zawodowe. Zaproszenie skierowano do wszystkich mieszkańców Lublina i okolic, ale organizatorzy w szczególności liczyli na młodzież licealną. Z tej właśnie grupy rekrutować się będą przyszli studenci UMCS. Warto, aby trafiły tu osoby najlepsze i zainteresowane naukami biologicznymi. Wielu chętnych, aby za-

pewnić sobie miejsca na wybranych zajęciach, z dużym wyprzedzeniem wypełniło formularze rezerwacji.

Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski tuż po uroczystym otwarciu Nocy Biologów zwiedził wystawy i laboratoria. Jego wizyta była również okazją do dłuższej rozmowy z Dziekanem Wydziału Biologii i Biotechnologii prof. Kazimierzem Trębaczem na temat bieżącej kondycji Uniwersytetu i Wydziału oraz potrzeby rozwijania współ-

BIOLOGÓW 2013

pracy wydziałów przyrodniczych UMCS z przemysłem.

Szczególnym powodzeniem wśród uczestników Nocy Biologów cieszyły się warsztaty „Pokaż zarodku, co masz w środku”, zorganizowane przez pracowników i studentów z Zakładu Wirusologii i Immunologii. Ich uczestnicy dowiedzieli się m.in., w jaki sposób przygotowywane są szczepionki przeciw grypie. W sąsiednim laboratorium można było dowiedzieć się, w jaki sposób hoduje się komórki pobrane z tkanek zwierząt i jak się je przygotowuje do przechowania w stanie zamrożenia. Liczni goście przybywali, by odpowiedzieć twierdząco na pytanie „Czy wiesz, co jesz?”. Warsztaty te zostały przygotowane przez członków i opiekunów Studenckiego Koła Naukowego Mikrobiologów „Bakcyl” w celu pokazania, jak przy pomocy prostych domowych metod sprawdzić, co znajduje się w produktach spożywczych. Okazuje się, że mając do dyspozycji tak proste odczynniki jak: jodyna, soda oczyszczona czy nadmanganian potasu, można ocenić, jakie dodatki zawierają artykuły spożywcze. Uczestnicy warsztatów mogli zbadać m.in. zawartość witaminy C w różnych sokach, upewnić się co do naturalności barwników używanych do kolorowania żywności, przekonać się, na czym polega fermentacja drożdży czy też obejrzyć pod mikroskopem obecne w produktach mlecznych żywe bakterie fermentacji mlekowej. Dla osób o zamiłowaniu artystycznym przygotowano stanowisko do malowania barwnych obrazów na powierzchni mleka przy użyciu barwników spożywczych i detergentu. Z kolei goście warsztatów „Mikroby są wśród nas!”, przygotowanych przez pracowników i doktorantów Zakładu Genetyki i Mikrobiologii, mogli obejrzyć i sami wybarwić (tak jak przy badaniach klinicznych) bakterie, zobaczyć, jak

rosną na sztucznej pożywce bakterie *Escherichia coli*, których każdy człowiek ma bez liku w swoim przewodzie pokarmowym. Zobaczyli też, że bakterie mogą być pokarmem dla ameb (łańcuch pokarmowy w mikroświecie) i że oprócz ameb mają jeszcze innych wrogów – wirusy (bakteriofagi). Ciekawość mogli zaspokoić także ci, którzy chcieli nauczyć się czytać kod genetyczny zapisany najstarszym alfabetem świata. Pokazano metody odczytu i przekładu na język aminokwasów informacji zawartych w DNA.

W czasie warsztatów „Tajemnice krwi owadów” przygotowanych przez pracowników Zakładu Immunobiologii każdy miał możliwość pobrania próbek hemolimfy gąsienic barciaka większego *Galleria mellonella*, przygotowania preparatów mikroskopowych i obserwacji hemocytów w mikroskopie kontrastowo-fazowym.

W Zakładzie Biochemii można się było dowiedzieć, jak pachną i dlaczego pachną rośliny oraz samodzielnie wykonać pachnące mydło i kulę kąpielową – te warsztaty, podobnie jak w zeszłym roku, cieszyły się ogromnym zainteresowaniem wśród najmłodszych „naukowców”. Można też było pobawić się w detektywa, który zbiera odciski palców, ujawnia ślady krwi za pomocą luminolu i odczytuje informacje napisane niewidocznym atramentem. Przez cały wieczór w laboratoriach Zakładu Biochemii było tłoczno, gwarno i ekscytująco.

Niezwykle ciekawe eksponaty ze swych zbiorów pokazali pracownicy Zakładu Botaniki i Mykologii. Uczestnicy warsztatów nie mogli nadziwić się, jak pięknie wyglądają i jak skomplikowane mają struktury małe rośliny, grzyby i porosty. Wspólnie z prowadzącymi badali: „gdzie mchy mają brodawki, jak mączliki męczą listki czy mąkulki mają kulki, co rośliny poraża, a nie ▶

Fot. Iwona Komaniecka

Fot. Iwona Komaniecka

Fot. Małgorzata Pac

For. Małgorzata Pac

For. Iwona Komaniecka

przeżać, ile mech wody wypije i jak długo żyje”. Można było zobaczyć różne formy morfologiczne porostów, dowiedzieć się, jakie są przyczyny ich wrażliwości na zanieczyszczenia środowiska, skąd bierze się ich wykorzystanie w medycynie oraz do oceny czystości powietrza lub jako materiał dekoratorski. Dużą atrakcją były okazy przywiezione z Antarktydy liczące ponad dwa tysiące lat. Ciekawość budziły oglądane pod binokulem przedziwne narośla, tworzone nie tylko na liściach, a wywoływane przez owady, pajęczaki i grzyby. Każdy mógł również wypróbować swoje zmysły, rozpoznając rośliny po ich zapachu i smaku.

Noc Biologów była również okazją do zaprezentowania możliwości supermikroskopu zakupionego przez Zakład Biologii Molekularnej w ramach konsorcjum „NanoFun”. Dodatkowo, za sprawą projektów realizowanych przez pracowników Zakładu Biochemii oraz Uniwersytetu w Zurychu, Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Wrocławskiej, bardziej wymagający odkrywcy mogli zapoznać się z budową katody i anody ogniwa paliwowego, zobaczyć superkondensator, zestawić ogniwo oraz zastosować je do zasilania urządzeń zewnętrznych. Szczególne zainteresowanie wzbudzał fermentor,

który ze względu na ogromną liczbę czujników porównywano do ładownika księżycowego. Na wszystkich czekała czekoladowa fontanna serwująca słodkości prosto ze Szwajcarii.

Równie interesująco wyglądał program zaproponowanych wykładów. Przybyli goście – amatorzy fotografii mogli wysłuchać rad wytrawnego fotografa przyrody dr. hab. Marka Kucharczyka: co należy zrobić, aby zdjęcia wykonywane przez nieprofesjonalistów miały walory artystyczne i były jednocześnie dokumentem przyrodniczym. Prof. dr hab. Mariusz Gagoś z ogromnym zaangażowaniem i pasją wyjaśniał podstawowe prawa fizyczne, które pozwalają owadom (i nie tylko) chodzić po wodzie. Na przykładach wyjaśniał wpływ sił adhezji i kohezji na zjawiska w skali molekularnej. Ciekawie o sowach zasiedziały w Lublinie i okolicach mówił dr Jarosław Wiącek. Duże zainteresowanie wśród słuchaczy wzbudziły metody badania nocnego życia tych ptaków. Do dalekiej i zimnej Islandii, w zimną i mroczną Lubelską Noc Biologów, zabrala słuchaczy dr Joanna Czarnecka, zaś powrót „do źródeł” zapewniła gościom prof. Bożenna Czarnecka, mówiąc o źródłiskach Roztocza i Wyżyny Lubelskiej. Kontynuując tradycję ubiegłoroczną, dr Robert Rozwałka oswajał przybyłych z pająkami i pokazywał, jak głęboko w kulturze różnych społeczeństw oraz w naszej świadomości tkwią negatywne skojarzenia związane z tymi bezkręgowcami. W powszechnym mniemaniu rośliny to pokarm dla wielu gatunków zwierząt, a to niepełna prawda. Czasem ofiarą pożeranej w całości jest owad. Dr Małgorzata Wójcik przybliżyła słuchaczom skomplikowane relacje pomiędzy zwierzętami a roślinami. Nie zdajemy sobie sprawy, jak różnie odbierany jest świat przez mężczyzn i kobiety. Na te kwestie zwracała uwagę w swoim wykładzie dr Aneta Unkiewicz-Winiarczyk.

Członkowie Studenckiego Koła Naukowego Biologów w hallu głównym przygotowali wystawę sprzętu wykorzystywanego przez biologów w badaniach terenowych. Przyciągało

ono uwagę ogromną liczbą eksponatów fauny. Studenci zapraszali także do Ogrodu Botanicznego UMCS na sobotnią akcję „Karmnik” połączoną z łapaniem ptaków w sieci celem ich obrączkowania. W ten sposób tegoroczna Lubelska Noc Biologów przeciągnęła się na kolejny dzień – sobotę 12 stycznia. W piątkową noc jako ostatni laboratoria opuszczali goście Zakładu Biochemii oraz Zakładu Genetyki i Mikrobiologii. W tych miejscach prowadzono zajęcia laboratoryjne do godziny 22:00.

Długo można byłoby opowiadać o wszystkich ciekawostkach Nocy Biologów, ale najlepiej przyjść i doświadczyć tego samemu. Wszystkim, którzy brali udział w przygotowaniach i wszystkim, którzy prowadzili spotkania, należą się najgorętsze podziękowania.

Widoczne było zainteresowanie lokalnych mediów, które w tygodniu poprzedzającym wydarzenie emitowały programy i wywiady z koordynatorami akcji zachęcające do wzięcia udziału w Lubelskiej Nocy Biologów oraz asystowały odwiedzającym, relacjonując na gorąco przebieg akcji. Przygotowaniom i realizacji towarzyszyły: TVP Lublin, reporterzy Panoramy Lubelskiej, Lubelska Telewizja Internetowa, Polska Agencja Prasowa, Radio Lublin, Radio Centrum, Radio eR, Radio Freee, Polskie Radio Czwórka, Radio ZET oraz reporterzy z „Gazety Wyborczej” i „Kuriera Lubelskiego”.

Koordinatory akcji szacują, że w tym dniu progi Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS przekroczyło około 750 osób (każdy wchodzący otrzymywał naklejkę z logo Lubelskiej Nocy Biologów).

Po zakończeniu, na gorąco, wszyscy zaangażowani w organizację akcji dyskutowali, co można zmienić bądź ulepszyć tak, aby przyszłoroczna edycja przyciągnęła jeszcze więcej gości. Z pewnością Noc Biologów na stałe zagościła w kalendarzu wydarzeń Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS.

Adam Choma
Iwona Komaniecka

Fot. Grażyna Szymczak

NOC BIOLOGÓW W OGRODZIE BOTANICZNYM

W styczniowy piątkowy wieczór, w ramach ogólnopolskiej akcji Noc Biologów, pracownicy Ogrodu Botanicznego już po raz drugi zaprosili miłośników przyrody na spacer przy świetle pochodni w poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie „Czy i jak śpią rośliny?”. Bardzo nas ucieszyło, że wśród gości pojawiły się również osoby, które odwiedziły Ogród podczas ubiegłorocznej akcji. Po trwającym prawie 1,5 godziny zimowym spacerze uczestnicy udali się do Dworku Kościuszków, gdzie po przerwie na zasłużoną gorącą herbatę, rozpoczęła się prelekcja pod tajemniczym tytułem: „Rośliny w magii i obrzędach ludowych”. Dr Agnieszka Dąbrowska przedstawiła rośliny w kontekście kulturowym, ich rolę i znaczenie w dorocznych świętach, obrzędach ludowych, w magii ochronnej oraz wierzeniach polskiej wsi na przełomie XIX i XX w.

Tegoroczną Noc Biologów Ogród Botaniczny rozpoczął już w godzinach przedpołudniowych, zapraszając na wędrowkę wśród roślin tropikalnych i subtropikalnych zgromadzonych w szklarniach. „Na pustyni i w puszczy” Ogród

Fot. Barbara Strojny

gościom towarzyszył inż. Andrzej Wąciór, który udzielał odpowiedzi na pytania dotyczące świata roślin, a szczególnie ich przystosowania do warunków życia. Można było dowiedzieć się m.in. jak rośliny potrafią przetrwać suszę, co to są „żywe kamienie” i gdzie je można znaleźć, czy kaktusy rosną tylko na pustyni, jak wspina się liana, dlaczego mimoza jest wstydliwa, czy rośliny mają wąsy i czy rośliny zjadają zwierzęta.

Rozpoczęta 11 stycznia Noc Biologów w Ogrodzie zakończyła się dopiero w południe następnego dnia. W sobotę 12 stycznia od wczesnych godzin porannych studenci biologii, członkowie Sekcji Ornitologicznej Koła Naukowego Biologów UMCS, Barbara Strojny i Maciej Filipiuk

wprowadzali wszystkich zainteresowanych w tajniki ogólnopolskiej akcji „Karmnik”. W jej ramach, od grudnia 2012 r. do nadejścia tegorocznej wiosny, ptaki są regularnie dokarmiane ziarnem słonecznika, prosa i kukurydzy. Co dwa tygodnie prowadzone są odłowy w celu ich zaobrączkowania, określenia płci, wieku, wagi itp., po czym wracają one bezpiecznie na wolność.

W kilkumetrowe sieci rozstawione na terenie Arboretum tego dnia „zawitało” niewiele ptaków, ale ornitologom to nie przeszkodziło. Pokazali, jak się je obrączkuje i wyjaśnili, w jakim celu się to robi. Była to doskonała okazja do bliższego spotkania z przylatującą na ogrodowy energetyczny posiłek sikorą bogatką czy sikorą modrą.

Noc Biologów organizowana przez 21 jednostek naukowych w kraju stała się doskonałym sposobem na przekazywanie biologicznej wiedzy, często w niekonwencjonalny sposób. Trwa już odliczanie do Nocy Biologów 2014.

Grażyna Szymczak

Fot. Barbara Strojny

Fot. Grażyna Szymczak

Pracownicy
Wydziału
Strategii i Obsługi
Inwestorów
Urzędu Miasta
Lublin. Od lewej:
dyrektor
Krzysztof
Komorski,
Sylwia Szajc,
Robert Żyśko

Fot. Izabela Wanatowicz

GOSPODARKA PRZESTRZENNA W TEORII I PRAKTYCE

21 stycznia 2013 r. w Auli im. Eugeniusza Romera na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS zainaugurowano Studencką Debatę „Gospodarka przestrzenna w teorii i praktyce” – cykl spotkań, którego ideą jest łączenie wiedzy teoretycznej z praktyką, wprowadzenie studentów w system planowania przestrzennego i zarządzania przestrzenią oraz doskonalenie umiejętności prowadzenia dyskusji.

Fot. Aneta Śliwińska

Dr Dagmara Kociuba – moderator spotkania

Pomysłodawcą i koordynatorem przedsięwzięcia jest dr Dagmara Kociuba z Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania UMCS, która wraz ze studentami I roku gospodarki przestrzennej oraz Studenckim Kołem Naukowym Planistów zorganizowała tę inauguracyjną debatę, odbywającą się pod hasłem „Strategia Lublin 2020 oczami studentów”.

Przedsięwzięcie patronatem objęli rektor prof. Stanisław Michałowski oraz dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej prof. Radosław Dobrowolski, którzy zaszczytali swą obecnością spotkanie. Gośćmi honorowymi byli pracownicy Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin: dyrektor Krzysztof Komorski, Sylwia Szajc, Robert Żyśko oraz Marcin Skrzypek – osoby bezpośrednio zaangażowane w tworzenie dokumentu „Strategia rozwoju Lublina na lata 2013–2020”.

Debate rozpoczęła się powitaniem uczestników przez moderatora dyskusji dr Dagę Kociubę. Rektor prof. Stanisław Michałowski wyraził

swoje zadowolenie z podjętej przez studentów inicjatywy i szerokiego zaangażowania w jej organizację. Dziekan prof. Radosław Dobrowolski, podziękując słowami przedmówcy, dodał, iż niezwykle ważny jest fakt utworzenia z inicjatywy prof. Mariana Harasimiuka studiów inżynierskich na kierunku gospodarka przestrzenna.

Następnie uczestnicy rozpoczęli dyskusję wokół założeń głównych elementów Strategii „Lublin 2020”, jakimi są: otwartość, przyjazność, przedsiębiorczość i akademickość.

„Jesteśmy głosem opiniotwórczym dzięki takim spotkaniom jak to – usłyszeliśmy od studentki gospodarki przestrzennej – jednak młodzi ludzie nie wiedzą, gdzie i do kogo mogą zwrócić się ze swoimi uwagami i pomysłami.” W odpowiedzi dyrektor Krzysztof Komorski, stwierdził, że najłatwiej komunikować się poprzez profil Miasto Inspiracji na Facebooku. Ponadto, dobrym źródłem informacji i formą kontaktu jest oficjalna strona internetowa Lublina – www.lublin.eu.

Słowo „otwartość”, według rektora Stanisława Michałowskiego, można rozumieć nie tylko w kon-

tekście miasta, ale też w kontekście samych studentów – ich gotowości do współpracy i przez to wywierania wpływu na to, co się w mieście dzieje. Swoją opinię oparł na doświadczeniu we współpracy ze Studencką Radą Miasta Lublin, której powołania był inicjatorem. „W jednoci siła – uważa profesor – a jednoci tej niestety brakuje.” Powstaje więc kolejne pytanie: czy młodzi ludzie chcą mieć wpływ na to, co się dzieje w mieście? Doktor D. Kociuba podkreśliła, że w sferze współpracy w środowisku studenckim następują pozytywne zmiany, czego dowodem jest niniejsza debata, na którą zaproszeni zostali i przybyli studenci pozostałych lubelskich uczelni. Podnosząc wspólną dyskusję na tematy dotyczące nas wszystkich, możemy osiągnąć sukces, jednak współpracy trzeba się nauczyć, co wymaga czasu i zaangażowania.

Ważną rolę w ułatwianiu współpracy studentom, chociażby w dziedzinie kultury, pełnią same uczelnie. Profesor M. Harasimiuk uważa, że kultura powinna być dla studentów, ale również środowisko akademickie powinno być twórcą kultury. Idea ta wpisuje się w nowy projekt UMCS stworzenia Inkubatora Medialno-Artystycznego, którego realizacja dobiega końca, zatem już niebawem realne możliwości studentów w kreowaniu kultury miasta wejdą na nowy poziom.

Kultura jest jednak tylko jednym z wielu aspektów aktywnego uczestnictwa studentów w życiu miasta. Ważnym środkiem poprawy jakości przestrzeni miasta – o czym mówił Krzysztof Komorski – jest możliwość płacenia podatków w miejscu zamieszkania, a więc w Lublinie, nie zaś w miejscu zameldowania. Uwydatnił tu potrzebę utożsamiania się studentów z miastem oraz wychodzenia z pomysłami inicjatyw, które przyczynią się do poprawy jakości życia w Lublinie osób studiujących i pozostałych mieszkańców.

Studenci pozytywnie zareagowali na propozycję przedstawicieli Urzędu Miasta i wyrazili chęć współpracy, zasygnalizowali jed-

nak, że problem stanowi niezadowolający przepływ informacji, który ogranicza możliwości realnego działania. Ze strony studentów padło kilka propozycji rozwiązania tego problemu, np. organizowanie regularnych spotkań grona studenckiego z przedstawicielami UM Lublin zajmującymi się współpracą z uczelniami. Kontakt między środowiskiem studenckim a władzami miasta mógłby odbywać się np. za pośrednictwem samorządów studenckich uczelni. Kolejny pomysł dotyczył stworzenia strony internetowej skupiającej oferty pracy skierowane bezpośrednio do studentów, a więc dopasowane do ich kompetencji oraz dające możliwość zdobywania doświadczenia. Strona internetowa dla pracodawców mogłaby funkcjonować jako zakładka na oficjalnej stronie UM Lublin. Rozpatrywano również możliwość uporządkowania przestrzeni publicznej w centrum Lublina poprzez stworzenie charakterystycznych

ZAPRASZAMY WSZYSTKICH DO UDZIAŁU W KOLEJNYCH DEBATACH:

20 LUTEGO – „LUBLIN 2020 OZCZAMI STUDENTÓW” – podsumowanie dyskusji z udziałem pracowników Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin

28 LUTEGO – „MIASTA W NATARCIU” z udziałem prof. dr hab. Danieli Szymańskiej z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

6 MARCA – „WIELOWYMIA-ROWOŚĆ PRZESTRZENI SPOŁECZNEJ MIASTA” z udziałem dr Magdaleny Szmytkowskiej z Uniwersytetu Gdańskiego

20 MARCA – „PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM” z udziałem dr. Jacka Wardy z Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin

Więcej informacji o debatach na stronie:
www.geografia.umcs.lublin.pl

elementów małej architektury.

W trakcie debaty poruszono wiele dodatkowych zagadnień, dotyczących m.in.: połączeń komunikacyjnych Lublina z sąsiadującymi miejscowościami, rekreacji w mieście, miejsc pracy dla studentów i absolwentów, nowych kierunków studiów oraz ładu przestrzennego w Lublinie. Studenci wyrazili również swoją radość z dostrzegalnych zmian, jakie zachodzą w przestrzeni miasta, np. re-

witalizacji Parku Saskiego czy budowy Centrum Spotkań Kultur.

Głównym wnioskiem z podjętej dyskusji jest konieczność współpracy, zarówno na poziomie akademickim, jak i pomiędzy studentami a Urzędem Miasta. Jedynie zintegrowane działanie może przynieść oczekiwane rezultaty. Debata z pewnością nie wyczerpała tematu, ale stanowi pierwszy krok do partycypacji studentów w aktywnym kształtowaniu życia miasta.

Ewelina Habza

Fot. Izabela Wanowicz

Uczestnicy debaty

Fot. Izabela Wanowicz

Uczestnicy debaty

RZECZNIK PRAW DZIECKA NA WYDZIALE PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

15 stycznia 2013 r. na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS, z inicjatywy studentek pedagogiki specjalnej oraz dr Grażyny Kwaśniewskiej, odbyło się spotkanie z Rzecznikiem Praw Dziecka Markiem Michalakiem.

Wystąpienie, którego tematem był „Rok Janusza Korczaka w refleksji pedagoga”, włączyło się w propagowanie zainicjowanej przez Rzecznika Praw Dziecka kampanii społecznej: „Nie ma dzieci – są ludzie”. Pan Marek Michalak jest absolwentem pedagogiki specjalnej, dlatego sprawy dzieci są mu bliskie nie tylko z perspektywy ministra, ale też pedagoga i ojca. Sam od wielu lat działa zgodnie z ideami Korczakowskimi

i mimo że Rok Janusza Korczaka się zakończył, przypominał, że idee Starego Doktora powinny być zawsze podstawami w pracy pedagoga.

Podczas prelekcji Rzecznik Praw Dziecka przybliżył zakres swoich obowiązków oraz możliwości interwencji w sprawach dotyczących dzieci. Odniósł się do myśli Janusza Korczaka i przypomniał słuchaczom jego słowa, w których znajdują się odpowiedzi na aktualne problemy dotyczące najmłodszych polskich obywateli. Zwrócił także uwagę na konieczność podmiotowego i godnego traktowania dzieci, jako

osób posiadających swoje potrzeby i prawa. Kończąc spotkanie, zachęcił studentów i wykładowców do podpisania Deklaracji Warszawskiej, będącej dokumentem wieńczącym obrady Międzynarodowego Kongresu Praw Dziecka zorganizowanego w dniach 4–6 grudnia 2012 r. w Warszawie.

Po wykładzie dyskutowano nt. praw dziecka w naszym kraju – jak możemy je chronić oraz co robić, aby były respektowane. Każdy otrzymał książkę pt. *Prawo dziecka*

do szacunku Janusza Korczaka, która jest uznawana za pedagogiczny manifest Starego Doktora.

W spotkaniu zorganizowanym przez studentów wzięli także udział Prorektor ds. Ogólnych prof. Ryszard Mojak, Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii prof. Ryszard Bera oraz Prodziekani: dr Stanisława Byra i dr Małgorzata Kuśpit.

Rzecznik wyraził chęć uczestniczenia w kolejnych spotkaniach organizowanych przez Wydział Pedagogiki i Psychologii.

Magdalena Pasterska
Anna Stec

Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak

Fot. Sylwester Spasiewicz

HISTORYCZNE WARSZTATY

Jaką rolę w warsztacie humanisty odgrywają ustne przekazy o historii? W jaki sposób można je archiwizować, przetwarzać i upubliczniać? Odpowiedzi na te pytania poznali uczestnicy organizowanych przez Studenckie Koło Naukowe Etnolingwistów (działające w Instytucie Filologii Polskiej UMCS) Warsztatów Historii Mówionej.

Warsztaty odbyły się w dniach 26–27 stycznia 2013 r. pod hasłem *Dźwiękowe horyzonty humanisty. Audiosfera I*. Główną osią tematyczną była metoda badawcza zwana historią mówioną (HM) – opierająca się na nagrywaniu, archiwizacji i przetwarzaniu narracji o wydarzeniach historycznych. Uczestnicy warsztatów – uczniowie Szkół Partnerskich IFP UMCS, studenci UMCS i sympatycy HM – poznali teoretyczną i praktyczną stronę zagadnienia. Historię metody oraz sposoby badania utrwalały wypowiedzi przedstawiały mgr Anna Niderla (doktorantka w IFP UMCS). Dzięki red. Czesławie Borowik z Polskiego Radia Lublin uczestnicy spotkania poznali także praktyczne aspekty wykorzystania tego typu materiałów. Znana reportażystka, na co dzień prowadząca Studio Historii Mówionej, uczyła zgromadzoną grupę obchodzenia się z profesjonalnym sprzętem nagraniowym

Fot. Joanna Aleksandruk

Fot. Joanna Aleksandruk

Red. Czesława Borowik uczy pracy z mikrofonem

oraz sposobów przetwarzania nagrań przy użyciu zaawansowanych programów montażowych.

Redaktor Borowik zaprosiła również na spotkanie wyjątkowych gości – Halinę Górską (sybiraczkę), Danutę Strzelecką (więźniarkę Zamku Lubelskiego), Mieczysława Smalca (skazanego na karę śmierci w PRL), Michała Kasprzaka (jednego z przywódców strajków lubelskich), dr Marię Przeszlakowską (góralkę z Poronina), inż. Mariusza Kozaka (młodego przedsiębiorcę i wynalazcę). Podzieleni na zespoły uczestnicy, dla których było to spotkanie z żywą historią i źródło głębokiego wzruszenia, nagrali relację zaproszonych gości. Poszczególne zespoły zaprezentują efekty swojej pracy w postaci gotowych form dziennikarskich w czasie organizowanego przez SKNE IV finału Konkursu Historii Mówionej „Granice przeszłości” (maj 2013).

Warsztaty HM spotkały się również z zainteresowaniem mediów – informacje o ich przebiegu ukazały się na portalu Polskiego Radia Lublin. Galeria zdjęć ze spotkania dostępna jest na stronie: www.skne.umcs.lublin.pl.

Damian Gocół, SKNE

WIELKA ORKIESTRA ŚWIĄTECZNEJ POMOCY

9 i 10 stycznia 2013 r. na Wydziale Ekonomicznym odbyła się zbiórka na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, zorganizowana, za przyzwoleniem lubelskiego sztabu WOŚP, na kilka dni przed ogólnopolskim finałem, który odbył się 13 stycznia. Pomysłodawcą tej inicjatywy był Samorząd Studentów Wydziału Ekonomicznego. Warto zaznaczyć, iż jest to pierwsza tego typu zbiórka na Wydziale. Aby móc zgodnie z obowiązującymi zasadami przyłączyć się do przedsięwzięcia, niezbędne było udanie się do lubelskiego sztabu, który wyposażył przedstawicieli Samorządu w odpowiednie materiały oraz informacje.

Aktywnie zaangażowany Samorząd, 9 stycznia udał się do Studentów i Pracowników

Uczelni, nagłaśniając prowadzoną akcję. Zbiórka odbywała się podczas wykładów i przerw. Stanowisko przygotowane specjalnie na tę okazję wyposażone było w puszki, do których każdy mógł wrzucić pieniądze. Dwa dni akcji przyniosły ogromne zadowolenie, mimo że niewiadomo było, ile faktycznie środków

uda się zebrać. Zaangażowanie i otwartość Studentów i Pracowników wystarczała.

Warto zaznaczyć, że wydarzenie zrelacjonowała Panorama Lubelska, z czego pomysłodawcy byli dumni. Być może informacja dotrze do przedstawicieli innych Wydziałów i w przyszłym roku w podobny sposób wesprą Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy.

**Ewelina Berlińska
RWSS WE**

Fot. Agnieszka Rolak

„KOREK DLA MIKOŁAJKA”

Od niemal półtora roku na Wydziale Ekonomicznym jest prowadzona akcja „Korek dla Mikołajka”. Studenci oraz Pracownicy zbierają nakrętki, aby wspomóc Mikołaja Janeczko, który urodził się bez rącek i nóżek. Dzięki staraniom wielu ludzi udało się sfinansować protezy kosmetyczne rącek oraz mechaniczne nóżek. Kolejnym celem jest zakup protez mechanicznych rącek oraz rehabilitacja Mikołajka.

Zainteresowanie społeczności akademickiej tą akcją jest ogromne. Trudno zliczyć, ile worków wypełnionych korkami zostało już przeznaczonych na rzecz Mikołajka. Co istotne, nie trzeba było nikogo specjalnie zachęcać do włączenia się do przedsięwzięcia. Co dzień trzeba było opróżniać kosz przeznaczony na nakrętki. Z przyczyn niezależnych od Samorządu Studentów akcja została zakończona 18 lutego 2013 r.

Fot. Kamil Lbik

Mikołajek osobiście odebrał nakrętki

Do tego też czasu każdy jeszcze mógł wspomóc Mikołajka.

Wyrażamy nadzieję, iż będziemy mogli kontynuować zbiórkę na Wydziale Ekonomicznym w przyszłych miesiącach. Równocześnie składamy ogromne podziękowania wszystkim, którzy dorzucili choć jeden korek.

Ewelina Berlińska RWSS WE

Fot. Paulina Krukowska

Uczestnicy konferencji

MIĘDZYNARODOWA OCHRONA PRAW CZŁOWIEKA

W dniu 9 stycznia 2013 r. na Wydziale Prawa i Administracji UMCS odbyła się międzywydziałowa sesja naukowa „Międzynarodowa ochrona praw człowieka”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS, we współpracy z Wydziałem Politologii i ELSA Lublin. Patronat nad wydarzeniem objął Rzecznik Praw Obywatelskich prof. Irena Lipowicz.

Sesja naukowa została podzielona na dwie części – panele eksperckie i studenckie, a poprowadzili je Paulina Krukowska i Łukasz Bolesta – członkowie Sekcji Administracji i Prawa Publicznego SKNP.

W panelu eksperckim uczestniczyli pracownicy naukowcy Wydziału Politologii UMCS. Doktor Magdalena Lesińska-Staszczuk przedstawiła problematykę międzynarodowej ochrony praw kobiet, dr Ewa Godlewska zajęła się zagadnieniem zakazu tortur w świetle dokumentów międzynarodowych. Jako ostatni w panelu eksperckim zabrał głos prof. Grzegorz Janusz, Dziekan Wydziału Politologii UMCS, który w bardzo interesującym wystąpieniu zaprezentował problemy ochrony praw człowieka w Unii Europej-

skiej. Po tej części sesji odbyła się ożywiona dyskusja, w której odniesiono się m.in. do zasadności związania się przez Polskę zgłoszonym przez Wielką Brytanię Protokołem w sprawie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Druga część sesji rozpoczęła się od wystąpienia Patrycji Ptak, Ambasadorki Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) w Lublinie, kierującej Programem Praw Człowieka ELSA Lublin, nt. krajowego mechanizmu prewencji – podstaw działania i wybranych wystąpień RPO.

Referaty zaprezentowane w panelu studenckim zostały przygotowane pod opieką naukową dr Edyty Lis z Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego UMCS. Jako pierwsi wystąpili studenci II roku prawa UMCS – Mateusz Budzicz

i Hubert Pioś, którzy przedstawili problematykę międzynarodowych trybunałów praw człowieka. Następnie Joanna Nowak i Agnieszka Minda zajęły się zagadnieniem udziału organów pomocniczych ONZ w międzynarodowej ochronie praw człowieka. Problematykę międzynarodowej ochrony praw dzieci przybliżyli uczestnikom sesji studenci II roku prawa UMCS – Aleksandra Kmak i Paweł Morawski. Następnie studentka Wydziału Politologii UMCS Elżbieta Szulc-Wałęcka przedstawiła prawo do życia w świetle dokumentów międzynarodowych. Ostatni referat, który wygłosiła Małgorzata Pietrzak, Prezes SKNP i mgr Izabela Leśniak,

dotyczył skargi indywidualnej do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Wielu referatom towarzyszyły prezentacje multimedialne.

Na zakończenie głos zabrała prof. Anna Przyborowska-Klimczak, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS, która podziękowała organizatorom i uczestnikom sesji za jej przygotowanie i interesujące wystąpienia.

Sesja naukowa miała na celu przybliżenie studentom problematyki międzynarodowej ochrony praw człowieka. Tematy referatów zostały dobrane w taki sposób, aby zaprezentować przedmiot sesji możliwie kompleksowo oraz omówić wybrane kwestie szczegółowe. Mamy też nadzieję, że uda się zorganizować w przyszłości kolejne spotkania dotyczące problematyki praw człowieka. Referaty zaprezentowane podczas sesji zostaną zamieszczone w przygotowywanej przez SKNP posesyjnej publikacji naukowej.

Osoby zainteresowane działalnością Studenckiego Koła Naukowego Prawników UMCS oraz Sekcji Administracji i Prawa Publicznego mogą uzyskać informacje na stronie www.sknk.umcs.lublin.pl lub na fanpage'u SKNP na Facebooku.

Paulina Krukowska
Łukasz Bolesta

ZAWODY OKRĘGOWE OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

11 stycznia 2013 r. w auli Wydziału Ekonomicznego UMCS odbyły się Zawody Okręgowe XXVI Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, jednej z trudniejszych olimpiad przedmiotowych, której temat w tym roku koncentruje się na zjawisku nierównowagi w gospodarce oraz jej przyczynach i skutkach. Olimpijczyków przywitano: Dziekan Wydziału Ekonomicznego prof. Zbigniew Pastuszek, Przewodnicząca Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej prof. Elżbieta Skrzypek, Wiceprezes Zarządu Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Lublinie Marzena Strug oraz jury konkursu – dr Teresa Kondrakiewicz, dr Robert Pankiewicz, mgr Grzegorz Iskra.

Olimpiada ma zasięg ogólnopolski i jest jednym z najważniejszych przedsięwzięć z zakresu edukacji

ekonomicznej, kierowanym głównie do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Organizowana jest od 1987 r. przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne jako zadanie zlecone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Jej głównymi celami są: pobudzanie i rozwijanie zainteresowań młodzieży problematyką społeczno-ekonomiczną, upowszechnianie i utrwalanie wiedzy o współczesnej gospodarce oraz wspieranie rozwoju uczniów szczególnie uzdolnionych. Formuła Olimpiady zakłada zarówno sprawdzenie zdobytej wiedzy ekonomicznej, jak i sprzyjanie rozwojowi samodzielnego myślenia. Zawody obejmują etapy: szkolny, okręgowy i centralny. Dla laureatów, nauczycieli sprawujących nad nimi opiekę oraz dla najlepszych szkół przewidziane są nagrody pieniężne oraz indeksy na studia, sty-

Fot. Archiwum PTE

pendia, zwolnienia z egzaminów zawodowych.

W zawodach w okręgu lubelskim wzięło udział 54 uczniów z 15 szkół. Konkurs składał się z 30 pytań testowych, jednego zadania z analizy finansowej i jednego pytania opisowego. Młodzież rywalizowała o tytuł finalisty i kwalifikacje do zawodów centralnych, które w tym roku odbędą się 6–7 kwietnia w Jachrance.

Zarówno udział w olimpiadzie, jak i zakwalifikowanie się do kolejnego etapu jest sukcesem nie tylko ucznia, opiekuna, który go przygotował, czy szkoły, którą reprezentuje, ale całego województwa i regionu, gdyż do zawodów centralnych awansuje tylko 100 najlepszych osób z całego kraju.

Agnieszka Piasecka

WSPÓŁPRACA WYDZIAŁU EKONOMICZNEGO Z OPEN FINANCE

W dniu 15 stycznia 2013 r. odbyło się spotkanie podsumowujące wspólny projekt Wydziału Ekonomicznego i firmy Open Finance pn. „Akademia Finansów Open Finance”. W spotkaniu uczestniczyli: Tomasz Chwiejczak – Dyrektor ds. Rozwoju Sieci Sprzedaży Open Finance, prof. Zbigniew Pastuszek – Dziekan Wydziału Ekonomicznego oraz dr Bartłomiej Twarowski – Dyrektor Projektu „Synergia”, koordynujący z ramienia UMCS Akademię Finansów.

Wydział Ekonomiczny był gospodarzem Akademii, udzielając firmie Open Finance wsparcia organizacyjnego oraz udostępniając pomieszczenia dydaktyczne do prowadzenia zajęć. Uczestnikami Akademii było 212 studentów z różnych Wydziałów UMCS. W trakcie trzy-

miesięcznej nauki poznawali oni m.in. mechanizmy odpowiadające za funkcjonowanie gospodarki rynkowej, zaprezentowane przez Alfreda Adamca – głównego ekonomistę Getin Noble Bank S.A. Studenci przyswajali także wiedzę z zakresu podstaw inwestowania na giełdzie oraz psychologii sprzedaży. Pięciu z nich, którzy wykazali się najwyższymi kompetencjami, złożono propozycje pracy w Open Finance.

Akademia, której ideą jest wyszukiwanie utalentowanych młodych ludzi chcących rozpocząć karierę w finansach i ułatwianie im startu zawodowego poprzez oferowanie zatrudnienia, spotkała się z dużym zainteresowaniem ze strony społeczności akademickiej. Dlatego też przewiduje się jej ponowne uruchomienie w przyszłym roku akademi-

Od lewej: Tomasz Chwiejczak – Dyrektor ds. Rozwoju Sieci Sprzedaży Open Finance i dr Bartłomiej Twarowski – Dyrektor Projektu „Synergia”

ckim. Jest wielce prawdopodobne, że pozytywne doświadczenia wynikające ze współpracy Wydziału Ekonomicznego i firmy Open Finance będą skutkowały realizacją kolejnych wspólnych przedsięwzięć naukowo-badawczych.

Dr Bartłomiej Twarowski

Członkowie
Koła Amatorów
Antyku
z opiekunem
prof. Dariuszem
Śląpiem

Fot. Archiwum KNAA

STAROŻYTNOŚĆ ODLEGŁA I BLISKA, CZYLI O NIEZWYKŁEJ CODZIENNOŚCI CZŁONKÓW KOŁA AMATORÓW ANTyku

Studenci Koła Naukowego Amatorów Antyku z dumą zaprezentowali społeczności akademickiej w formie wystawy w Muzeum UMCS swoją wieloletnią działalność. Oficjalnie ekspozycja została otwarta 12 grudnia 2012 r. przez JM Rektora prof. Stanisława Michałowskiego.

Epoka tak odległa jak starożytność jest niezwykle trudna do poznania, o czym przekonują się studenci, wykonując mozolną pracę po to, aby móc rozwiązać postawione sobie problemy badawcze. Dlatego też tym bardziej są usatysfakcjonowani własnymi osiągnięciami i tym mocniej związuja się z epoką bogów i cesarzy. To przywiązanie i fascynacja spowodowały, że w 2001 r. postanowili „tchnąć życie” w antyk i rozpoczęli przygodę z rekonstrukcją historyczną. Właśnie

wokół tej nieprzeciętnej działalności zorganizowana została muzealna ekspozycja.

Wyodrębnione zostały cztery główne moduły wystawy, z których pierwszy poświęcony jest roli KNAA jako „ambasadora UMCS”, którą spełnia, wychodząc poza uczelniczne mury. Niezwykle cenne są refleksje byłych i obecnych członków Koła, zgromadzone w module *Grupa „zakreślonych na antyk”*. Stanowią dokumentację pozaprogramowej działalności studentów, przedstawiają ich pasję do rekonstrukcji i badania starożytności: „Świat starożytny, jakiego doświadczyłem w rekonstrukcji, różni się od tego znanego tylko z książek, tak jak różni się jak brutalny cios mieczem o tarczę od walki pozorowanej, prawdziwy smak potraw od przepisu na nie czy jak migotliwe, żółte i ciepłe światło lampki oliwnej od bladej poświaty halogenu. Przeżycie zaledwie kilku dni w takich warunkach zmie-

nia postrzeganie i zachowanie człowieka XXI w., jego pojęcia czasu, pamięci i przestrzeni”.

Perłą wystawy są wielkoformatowe fotografie Magdaleny Nowożeńskiej i Katarzyny Brzyskiej. Tę część wystawy nazwano: *Rekonstrukcja „wehikułem czasu”*. Całość ekspozycji uzupełniono replikami uzbrojenia, przedmiotów codziennego użytku oraz rekonstrukcji cywilnych, wykonanych z uwzględnieniem rekonstrukcyjnych zasad, tj. przy użyciu metod znanych w antyku. Można więc m.in. obejrzeć kompletne wyposażenie Traka – jednego z typów gladiatorów.

Otwarcie wystawy było wydarzeniem niezwykle uroczystym i zgromadziło ważne osobistości uczelniane i pokaźną grupę miłośników KNAA. JM Rektor Stanisław Michałowski ze słowami uznania odnosił się do ogromnego zaangażowania, z jakim studenci realizują różne inicjatywy, a w pamiętkowej księdze zapisał: „Wspaniałym członkom studenckiego Koła Miłośników Antyku, z wyrazami wielkiego uznania za wielką pasję i aktywność, którą tak pięknie oddaje ta wystawa”. Niezwykle słowa usłyszeli również zgromadzeni z ust opiekuna Koła prof. Dariusza Śląpia, który zwrócił uwagę na to, że członkowie KNAA stanowią grupę wzajemnie wspierających się przyjaciół.

Obecny Prezes Koła Katarzyna Brzyska podziękowała władzom Uczelni za niesłabnące już dziesięcioletnie wsparcie udzielane KNAA oraz dodała: „Obiecujemy, że nie spoczniemy na laurach. Przed nami kolejne wyzwania i projekty do realizowania, nieodkryte jeszcze obszary badań i tony książek do przeczytania. Tak, abyśmy za kolejne 10 lat znów mogli pochwalić naszymi osiągnięciami”.

W związku z ogromnym zainteresowaniem wystawą „Starożytność odległa i bliska”, została ona przedłużona do końca lutego br. W sali muzealnej UMCS na jej bazie odbyło się już kilka lekcji na temat starożytności z uczniami lubelskich szkół podstawowych.

Katarzyna Brzyska

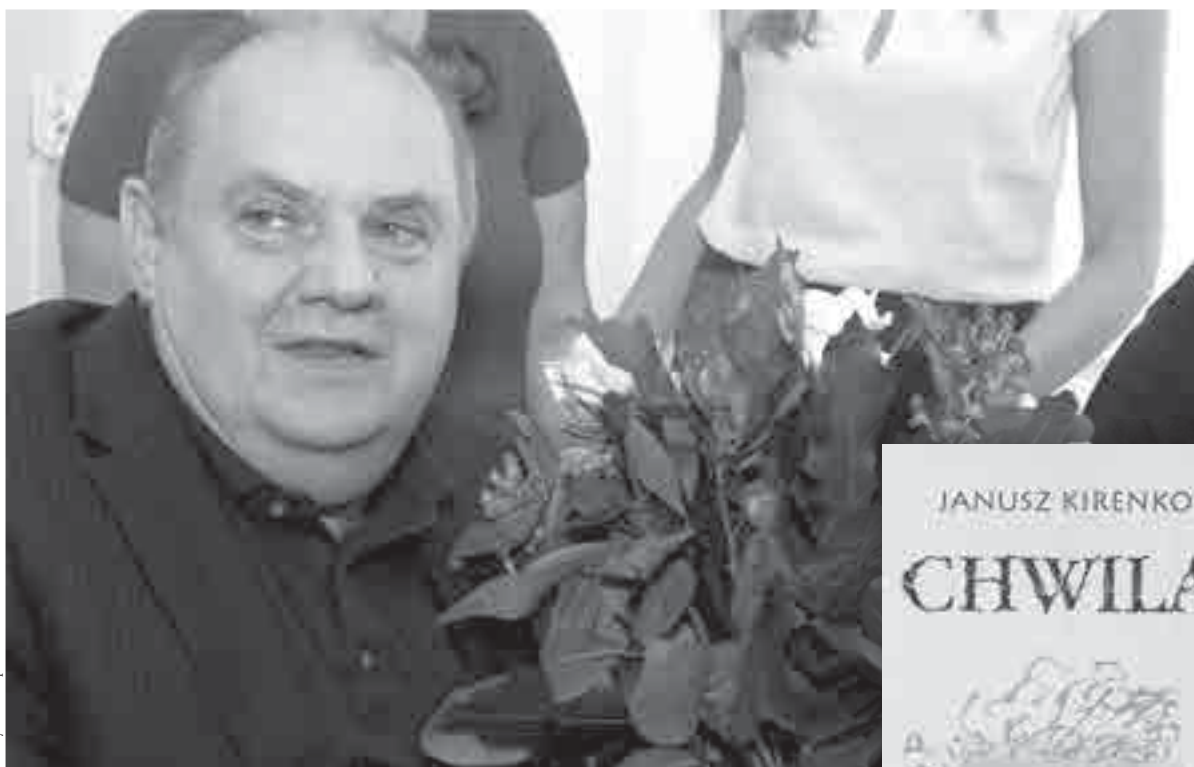
Fot. Aneta Śliwińska

Fot. Aneta Śliwińska

Fot. Sylwester Spasiewicz

Prof. Janusz Kireńko

„CHWILA” JANUSZA KIREŃKI

Pod koniec stycznia 2013 r. ukazała się dwuczęściowa publikacja prof. Janusza Kireńki zatytułowana *Chwila*.

Prezentowana publikacja jest efektem rozmowy przedjubileuszowej toczonej z Mariuszem Korczyńskim. Autor – sprowokowany do udzielenia odpowiedzi na temat swojego dzieciństwa i wczesnej młodości, do czasów sprzed i po wypadku – doszedł do wniosku, że może to być interesujący materiał na samodzielną publikację. Nie jest to jednak opracowanie o charakterze autobiograficznym, lecz raczej zbiór refleksji i przemyśleń ułożonych chronologicznie – poczynawszy od opisywanego smaku dzieciństwa do studenckiej jazdy – w których punktem zwrotnym, jak pisze Autor, jest wykonany piękny skok na głowę. Jego efektem jest uszkodzenie rdzenia kręgowego. To zdarzenie spowodowało konieczność przeorganizowania życiowych celów, planów, zamknięcia jednego etapu w życiu, by móc wejść w następny.

Dzięki przygotowanemu opracowaniu możemy przenieść się w czasie i poznać prof. Janusza Kireńko jako młodego człowieka pełnego pasji i ambicji sportowych. Poczuć klimat jeszcze zza żelaznej kurtyny,

wczuć się w sytuacje niosące sukcesy i porażki, poznać ludzi mniej i bardziej znaczących w życiu Profesora, odczuć klimat miejsc, w których przyszło Mu być. Jest to z pewnością książka niezwykła – pisana przez wybitnego człowieka nauki językiem czytelnym dla każdego, poruszająca kwestie istotne przedstawiane w sposób niezwykle osobisty, co sprawia, że trudno przejść nad lekturą w sposób obojętny.

To krótkie zachęcenie do sięgnięcia do tej niecodziennej publikacji zakończę fragmentem z Posłowa: *Nie ma nic trwałego w człowieku, wszystko przemija. Można poddać się losowi i żyć w zgodzie z nim niby piórko na wietrze. Można jednak wyjść naprzeciw zdarzeniom i próbować szukać swojego miejsca w życiu zgodnie z naturalnym jego biegiem i obowiązującymi w nim normami moralnymi i etycznymi.* Sadzę, że zarówno liczne rzesze studentów, jak i współpracownicy cieszą się z dokonanego przez Profesora wyboru.

Sylwester Spasiewicz

Janusz Kireńko, *Chwila*, Wydawnictwo WSP im. Wincentego Pola w Lublinie, 2012.

RUMUŃSKI PRZEKŁAD MONOGRAFII HISTORYKA UMCS – GRZEGORZA JAWORA

W rumuńskich księgarniach w znanej serii historycznej „Scripta Archaeologica et Historica Dacoromaniae” ukazał się właśnie przekład monografii dr. hab. Grzegorza Jawora *Așezările de drept valah și locuitorii lor din Rutenia Roșie în Evul Mediu târziu*¹. Historycy rumuńscy z uwagą śledzą powstające poza granicami ich kraju prace naukowe i dość często przybliżają je poprzez tłumaczenie, wprowadzając do obiegu naukowego we własnym kraju.

Tym razem wybór, nieprzypadkowy, padł na dr. hab. G. Jawora, który zajął się prawem wołoskim i jego funkcjonowaniem na Rusi Czerwonej w schyłkowym

średniowieczu. Praca została starannie wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu A. I. Cuzy w Jassach. Wstęp napisał Victor Spinei, znany archeolog i mediewista rumuński, profesor uniwersytetów w Jassach i w Bukareszcie, członek korespondent Rumuńskiej Akademii, dyrektor Instytutu Archeologii

Akademii, autor wielu prac z zakresu średniowiecza, w tym fundamentalnej książki *Moldova în secolele XI–XIV s. czy Realități etnice și politice în Moldova meridională în secolele X–XIII: români și turanici*.

Cieszymy się zarówno w Instytucie Historii UMCS, jak i w Polsko-Rumuńskiej Komisji Historycznej PAN.

Małgorzata-Julia Willaume
Przewodnicząca Polsko-Rumuńskiej Komisji Historycznej PAN

1. „Osady prawa wołoskiego i ich mieszkańcy na Rusi Czerwonej w późnym średniowieczu.”

„AKSJOLOGIA WSPÓŁCZESNOŚCI. PROBLEMY I KONTROWERSJE”

Książka
Aksjologia współczesności. Problemy i kontrowersje (Wydawnictwo UMCS 2012) pod red. Bogumiły Truchlińskiej zawiera interesujące prace 17 autorów z różnych ośrodków naukowych, wśród których 10 reprezentuje Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Podjęte w niniejszym zbiorze zagadnienia dotyczą aktualnej problematyki aksjologicznej, w obrębie której niezwykle ważna jest refleksja nad różnymi dziedzinami kultury. Pozycja ta oznacza nadejście nowej dyscypliny kulturoznawczej, która przewyższając teorię, prowokuje konieczność rozwijania aksjologii jako „filozofii praktycznej”. Wymaga tego obecna sytuacja kulturowa. Zespół badaczy podejmuje więc istotne zagadnienia filozoficzne oraz opisuje korespondujące z nimi zdarzenia i zjawiska dziejące się w obrębie współczesnej kultury popularnej, krytyki artystycznej, edukacji, religii, estetyki, technologii i mediów. Autorzy, opisując te sfery, łączą szereg dyscyplin naukowych (filozofię, psychologię, antropologię, historię sztuki, językoznawstwo), gdyż tylko interdyscyplinarne konceptualizacje pozwalają na zbudowanie „pomostu” między filozofią kultury a kulturoznawstwem.

Książkę podzielono na cztery działy tematyczne. W pierwszej części podjęto problemy aksjologii ogólnej i szczegółowej, w drugiej wskazano na swoiste zamieszczenie aksjologiczne w sferze zjawisk społeczno-kulturowych. Trzecia część dotyczy roli wartości tradycyjnych w kulturze współczesnej, czwarta zaś istotnej roli edukacji i krytyki artystycznej w aspekcie aksjologicznym.

Zebrane w tomie artykuły wypełniają niepokojącą próżnię, którą można obserwować w ponowoczesnej aksjosferze. Autorzy książki zwracają uwagę na konieczność ochrony wartości stanowiących duchowe i materialne dziedzictwo kulturowe. Ukazują również potrzebę pytań o sens i znaczenie wytworów ludzkich w epoce przyspieszonych przemian cywilizacyjnych.

Agnieszka Jęczeń

„PODRÓŻE NIE TYLKO W CZASIE I PRZESTRZENI”,

T. 2 – WYDAWNICZA INICJATYWA STUDENCKIEGO KOŁA NAUKOWEGO KULTUROZNAWCÓW

W styczniu 2012 r. z inicjatywy Studenckiego Koła Naukowego Kulturoznawców UMCS ukazała się monografia naukowa *Podróże nie tylko w czasie i przestrzeni. Szkice kulturoznawcze. Przestrzeń magiczna we współczesnej kulturze* pod redakcją Barbary Hołub, Bartosza Kołtonowskiego, Moniki Wołos i Marty Wójcickiej. Publikacja została wydana przy wsparciu finansowym Dziekana Wydziału Humanistycznego UMCS i jest to druga część serii poświęconej zagadnieniom związanym z przestrzenią i czasem we współczesnej kulturze.

Książka jest rezultatem humanistycznej refleksji nad przestrzenią – rozumianą zarówno jako rzeczywistość materialna, jak i konstrukt mentalny. Prezentowane w publikacji teksty cechuje duża różnorodność zagadnień. Każdy z prelegentów konferencji, której pokłosiem jest prezentowana książka, w wyborze tematu kierował się własnymi doświadczeniami badawczymi wynikającymi z pracy nad przestrzenią oraz zainteresowaniami niezwiązanymi wprost z problematyką przedmiotów (sztuka współczesna, media, literatura). Przestrzeń jest tu zatem analizowana pod różnymi kątami badawczymi. Poczynając od zagadnień topograficznych, przechodzi się do bardziej kompleksowych badań, które starają się oddać nie tylko pragmatyczny, użytecznościowy aspekt przestrzeni, ale ponadto eksponują jej status komunikacyjny, semiotyczny czy metafizyczny. Pomimo rozbieżności tematyki (od zagadnień filozoficznych, poprzez antropologię miasta, po antropologię płci), autorów łączy wyczulenie na kwestie znaczeń nadawanych przestrzeni oraz uobecniające się w niej wartości. Zrekonstruowane obrazy przestrzeni pokazują, jak na skutek różnego rodzaju przewartościowań zmienia się jej status. Ta sama prze-

strzeń w zależności od kontekstu może być znakiem tożsamości, przeżyciem metafizycznym, mitem czy mapą mentalną.

Zbiór szkiców kulturoznawczych o podtytule *Przestrzeń magiczna we współczesnej kulturze* zawiera teksty uczestników ogólnopolskiej konferencji naukowej organizowanej przez SKNK pod tym samym tytułem w dniach 7–9 maja 2008 r. Referaty zostały uzupełnione o wyróżniające się prace studentów kulturoznawstwa UMCS, stanowiące części ich prac licencjackich. Wszystkie teksty zostały zrecenzowane przez pracowników Zakładu Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa UMCS: dr Ewę Głazewską, dr Lidę

Kwiatkowską-Frejlich i dr Katarzynę Smyk. Książka jest kontynuacją naukowych badań nad przestrzenią prowadzonych przez studentów nauk humanistycznych nie tylko z Lublina, ale też z całej Polski, a zapoczątkowanych w 2005 r. Otrzymała się wtedy ogólnopolska studencka konferencja naukowa „Podróże nie tylko w czasie i przestrzeni”. Jej owocem jest monografia naukowa¹ o tym samym tytule, która stała się przy tym myślą przewodnią całej serii wydawniczej. Na ten rok planowany jest także trzeci tom poświęcony tematyce koloru w kulturze.

Publikację zamyka artykuł prezentujący dorobek Studenckiego Koła Naukowego Kulturoznawców UMCS za lata 2005–2012. Jest to najstarsze koło funkcjonujące w Instytucie Kulturoznawstwa UMCS. Oprócz działalności naukowej, zajmuje się także dokumentacją i archiwizacją materiałów terenowych (np. w ramach projektu „Kulinaria południowego Podlasia”, realizowanego przez Zakład Kultury Polskiej UMCS oraz GOK w Borkach z siedzibą w Woli Osowińskiej) i animacją życia kulturalnego w UMCS. Raport z działalności SKNK wskazuje, że członkowie koła są pełni poznawczej pasji i badawczej pomysłowości, starają się wychodzić naprzeciw zainteresowaniom studentów i łączyć w praktycznym działaniu różnorodność środków przekazu. Biorąc pod uwagę dotychczasowy dorobek naukowy SKNK, moim zdaniem warto wypatrywać kolejnych przedsięwzięć koła.

Podróże nie tylko w czasie i przestrzeni pokazują na konkretnych przykładach, że przestrzeń jest wyrazem kultury oraz relacji, jakie zachodzą między przestrzenią a magią. Mimo tego, należy je traktować jako przyczynek do dalszych badań czy też wskaźnik interesujących poznawczo wątków i perspektyw badawczych.

Barbara Hołub

1. *Podróże nie tylko w czasie i przestrzeni. Szkice kulturoznawcze*, red. Mirosław Haponiuk, Marta Wójcicka, Barbara Wybacz, Lublin 2008.

Wernisaż wystawy „Obiekty”, 8 stycznia 2013, Galeria „Zajeżdźnia”. Od lewej: Władysław Żukowski, Zbigniew Stanuch, Radosław Skóra, Sławomir Mieleśko, Ireneusz Wydrzyński, Piotr Zieleniak, Paweł Bernik i Artur Popek.

Fot. Arkadiusz Derecki

RZEŹBA, CERAMIKA I SZKŁO ARTYSTYCZNE W GALERII „ZAJEŻDŹNIA”

W styczniu 2013 r. w Galerii „Zajeżdźnia” odbyła się trzecia z kolei wystawa prezentująca dorobek artystyczny Instytutu Sztuk Pięknych Wydziału Artystycznego UMCS, zorganizowana w związku z obchodzonym w tym roku jubileuszem 40-lecia istnienia kierunków artystycznych na naszej Uczelni. Tym razem oglądać można było dzieła rzeźbiarskie i ceramikę.

Wystawa zatytułowana „Obiekty” objęła twórczość pracowników obecnego Zakładu Rzeźby i Ceramiki, działającego w tym kształcie w ramach Instytutu Sztuk Pięknych od 2008 r. Nadmienić warto, że w 2012 r. Senat UMCS podjął uchwałę o powołaniu drugiego w ISP Zakładu Rzeźby i Technik Szklarskich, w ramach którego rozwijane będą badania związane ze szkłem artystycznym. Ten wątek na wystawie został dobrze zaprezentowany dzięki pracom Ireneusza Wydrzyńskiego, który od lat specjalizuje się właśnie w obiektach rzeźbiarskich wykonywanych w szkłe.

Prace artysty mają szczególnie dużo urody właśnie z uwagi na zastosowany materiał. Szkło, choć

kruche i – wydawałoby się – zbyt delikatne, aby stanowić mogło tworzywo dla obiektów rzeźbiarskich, w wydaniu artysty nabiera walorów unikatowej i nadzwyczaj efektownej materii. Po części jest to rezultat skomplikowanej techniki warstwowego klejenia szklanych tafli oraz dalszej ich obróbki w procesie powstawania abstrakcyjnego kształtu. Z uwagi na transparentność tworzywa, formy te doskonale absorbują światło, a odpowiednio wyeksponowane oddają je w postaci migotliwych, mieniących się blisków. Wszystko to nadaje obiektom wymiar jak gdyby szlachetnego kamienia, który uwodzi zmysł wzroku niezwykle „niespodziankami” powierzchni i struktury. Swoistym dopełnieniem prezentacji samych

obiektów na wystawie stał się zestaw ich wielkoformatowych fotografii, autorstwa Arkadiusza Dereckiego. Dzięki nim widz miał możliwość dostrzeżenia urody nasyconego światłem przedmiotu w dużym, fragmentarycznym powiększeniu.

Na wystawie nie mogło zabraknąć ekspresyjnych rzeźb figuralnych prof. Sławomira Mieleśki – wieloletniego dyrektora Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS, obecnie emerytowanego, lecz wciąż czynnego pedagoga. Wielu prezentujących rzeźby młodszych artystów zalicza się do licznej grupy jego uczniów. I tak na wystawie znalazły się figuralne obiekty Leszka Rymczuka, który dyplom w pracowni prof. Mieleśki obronił w 1987 r. Intrigującą owalną abstrakcyjną formę prze-

W tle:
Fragment
obiekty w szkło
Ireneusza
Wydrzyńskiego

Fot. Arkadiusz Derecki

Władysław Żukowski, *Siedząca 4*, drewno lipowe, wys. 100 cm, 2000 (fragment)

strzenną zaprezentował Zbigniew Stanuch, dyplomant prof. Mieleszki z 1994 r., a także młodszy jego wychowanek: Piotr Zieleniak (dyplom w 1998), Radosław Skóra (dyplom w 2002) i Paweł Bernik (dyplom w 2006). Wymienieni artyści wystawili prace wykonane przede wszystkim w żywicy. Natomiast tradycyjną rzeźbę w drewnie zaprezentował Władysław Żukowski. Ciekawą drogą podąża Wojciech Mendzelewski, który pokazał cykl *Artefakty* z 2007 r. Rzeźby te mają formę częściowo zniszczonych łupin o szczególnych walorach wyrazowych przywodzących na myśl ideę *vanitas*.

Osobne miejsce na wystawie zajęły obiekty ceramiczne autorstwa Alicji Kupiec, która specjalizuje się właśnie w ceramice artystycznej. Artystka rozwija działalność ciesząc się dużym zainteresowaniem studentów Pracowni Ceramiki w Instytucie Sztuk Pięknych, zarazem przygotowuje pełne poetyckiego, głębszego wyrazu wystawy aranżujące za pomocą abstrakcyjnych form ceramicznych przestrzenie galeryjne (kilkakrotnie w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, a w Lublinie – np. wnętrza galerii Gardzienice na Starym Mieście).

W sumie wystawa, choć nieduża, jak na rzeźbę – raczej kameralna, dobrze ukazała wielowątkowość tej dyscypliny artystycznej oraz postawiła w centrum uwagi coś, co dla kształcenia w tej odmianie sztuki jest wciąż wartością niezbywalną – dbałość w podejściu do rzeźbiarskiego tworzywa i warsztatu.

(pm)

Fot. Arkadiusz Derecki

Ireneusz Wydrzyński, *Fregata*, szkło klejone, 2006

Fot. Archiwum Instytutu Muzyki

PIERWSZE KOTY ZA PŁOTY

Bycie kotem do czegoś zobowiązuje. Z tego powodu my – studenci I roku edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej wyszliśmy z inicjatywą i przy pomocy prof. Elżbiety Krzemińskiej zaplanowaliśmy comiesięczny cykl koncertów.

Pierwsze takie spotkanie odbyło się 22 stycznia 2013 r. w Sali Kameralnej IM WA UMCS. W roli prowadzącego wystąpił Marcin Mołdoch, który swą konferansjerką wprowadził nas w luźny i wesoły nastrój. Pierwszaki: Ola Dziurka, Aleksandra Janiuk, Nina Kołodziejczyk, Ana Starinskaja, Ewelina Mazur i Łukasz Buczyński po raz pierwszy stanęli na scenie, aby zadeklamować wybrane wiersze o tematyce muzycznej. Spotkało się to z pozytywną oceną ze strony publiczności. Następnie usłyszeliśmy *Preludium op. 1 nr 1* K. Szymanowskiego w wykonaniu Moniki Sławińskiej (klasa dr Małgorzaty Krzemińskiej-Sribniak), a zaraz później Marcin Obuchowski zaprezentował własną kompozycję do słów Jana Pawła II *Pieśń o Bogu ukrytym*. Wśród wykonawców znalazły się także wokalistki z klasy dr Agnieszki Piekaroś-Padzińskiej: Melania Laskowska, Edyta Oleksiuk i Olga Tychiniuk, które z pasją i profesjonalizmem zaśpiewały utwory G. Pucciniego, J. S. Bacha, J. Brahmsa i G. Cacciniego. Na uwagę zasługują studentki III roku – Aleksandra Derylak, Monika Sławińska i Aleksandra Bykowska, które w ramach warsztatów metodycznych prowadzonych przez dr hab. Monikę Mielko-Remiszewską przygotowały i zadyrygowały zespołem wokalnym. Duże podziękowania składamy prof. Elżbiecie Krzemińskiej, sprawującej opiekę merytoryczną oraz Piotrowi Goławskiemu, który zajął się reżyserią koncertu. Zainteresowanych poczynaniami studentów Wydziału Artystycznego zapraszamy w każdy trzeci wtorek miesiąca do IM UMCS. Gwarantujemy dużą dawkę pozytywnej energii oraz niezapomniane popisy naszych wykonawców.

Elżbieta Woś

I can't understand why
people are frightened of
new ideas. I'm frightened
of the old ones.

John Cage

ROK JOHNA CAGE'A W LUBLINIE

Pomysł uczczenia w Lublinie 100. rocznicy urodzin amerykańskiego kompozytora, pisarza i wizjonera Johna Cage'a narodził się wiosną 2011 r. w głowach Jana Bernada, dyrektora artystycznego Ośrodka Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” oraz prof. Jerzego Kutnika, kierownika Zakładu Studiów Amerykanistycznych UMCS i autora dwóch książek o Cage'u.

W czerwcu inicjatywa zaczęła nabierać realnych kształtów, kiedy po uzyskaniu wsparcia dla idei od dyrektora „Rozdroży” Mirosława Haponiuka, prezydenta Lublina Krzysztofa Żuka i wiceprezydenta Lublina Włodzimierza Wysokiego oraz rektora UMCS Andrzeja Dąbrowskiego, na konferencji prasowej ogłoszono organizację Roku Johna Cage'a – Lublin 2012. Prezydent Żuk oraz rektor Dąbrowski przyjęli rolę honorowych patronów, zapewniając również znaczące wsparcie finansowe. Podobnie uczynił ambasador USA w Polsce Lee Feinstein. Ich deklaracja instytucjonalnego i materialnego zaangażowania z pewnością wpłynęła również na decyzję przyznania kluczowych środków na realizację zamysłu przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Preludium do Roku Johna Cage'a był happening zorganizowany 5 września 2011 r., tj. w urodziny artysty, na placu Litewskim. W trakcie „re:Transmisji” odsłuchano na przyniesionych z domu radioodbiornikach *Arii* Cage'a wyemitowanej przez Program Drugi Polskiego Radia, które „na żywo” relacjonował urodzinowy piknik na antenie ogólnopolskiej.

W noc sylwestrową w „Rozdrożach” uruchomiono instalację

dźwiękową, która przez 12 miesięcy miała dyskretnie „wszczać” w fonosferę Lublina losowo generowane dźwięki C, A, G, E. Od pierwszego miesiąca nowego roku realizowany był program z udziałem artystów i uczonych z Europy, USA i Australii odwołujący się do poszczególnych etapów twórczości Cage'a i dzieł będących w polu jego zainteresowań. Dzięki temu co kilka tygodni byliśmy świadkami koncertów, warsztatów, happeningów i prezentacji.

Najpierw, w styczniu 2012 r. pianistka Magda Mayas z Niemiec poprowadziła na Wydziale Artystycznym UMCS warsztaty poświęcone preparacji fortepianu, zakończone koncertem artystki w Studiu Radia Lublin. W tym samym cyklu zdarzeń, również w Radiu Lublin odbył się koncert poświęcony zjawisku preparacji instrumentów w wykonaniu Ruth Barberan z Hiszpanii, Ilii Belorukova z Rosji, Robina Haywarda z Wielkiej Brytanii, Alfredo Costa Monteiro z Portugalii, Lucio Venitucciego z Włoch oraz Konrada Chyla, Patryka Lichoty i Miłkołaja Pałosza z Polski.

Luty 2012 r. przywitaliśmy ogromną siatką na frontonie Biblioteki Głównej UMCS reklamującą Rok Johna Cage'a i specjalnie stworzoną dwujęzyczną stroną internetową www.johncage.year.pl.

john
cage
year
Lublin
2012

W połowie miesiąca odbyły się kolejne imprezy artystyczne i edukacyjne. Najpierw Krzysztof Knittel, kompozytor, profesor muzyki i prezes Polskiej Rady Muzycznej, zrealizował z uczniami lubelskiej Szkoły Muzycznej im. Karola Lipińskiego jedno z najbardziej rozpoznawalnych dzieł Cage'a *Imaginary Landscape No. 4*, utwór na dyrygenta i muzyków obsługujących 12 radioodbiorników. W koncercie znalazła się również kompozycja Knittla *O tym, czego nie ma*, napisana specjalnie z okazji lubelskiego Roku Johna Cage'a. Wystąpił także awangardowy austriacki DJ/turntablista znany jako dieb 13. Ten specjalista od „gry” na płytach

czak, artysta od niedawna mieszkający i tworzący w Lublinie oraz Przemysław Cizek i Łukasz Tabaka z Wrocławia stworzyli dwie instalacje wizualno-dźwiękowe, a Katarzyna Bazarnik i Zenon Fajfer z Krakowa, wydawcy polskiego przekładu epokowej powieści *Finnegans Wake* Jamesa Joyce'a zaprezentowali pierwszą polską próbę „przepisania się” przez ten tekst zaproponowaną przez Cage'a metodą „mezostychową”. Fajfer zaprezentował także swój „emancypacyjny” tekst *Ars poetica*, a wieczór zakończył się solowym koncertem Angielki Lindy Hist, wybitnej śpiewaczki, która wykonała *a capella* kilka utworów z kanonu awangar-

roznawca Peter Jaeger, amerykańscy muzykolodzy i kompozytorzy Kyle Gann i Chris Schultis, kulturoznawca-politolog ze Stanfordu Fred Turner, francuska muzykolog i pianistka Anne de Fornel, niemiecki muzykolog Volker Straebel oraz uczeni z Polski: muzykolog Krzysztof Szwejgier z krakowskiej Akademii Muzycznej, filozof Jerzy Luty z Wrocławia i, zaproszona ponownie do Lublina, Katarzyna Bazarnik z Uniwersytetu Jagiellońskiego. W trakcie Sympozjum można było zwiedzić instalacje wizualno-dźwiękowe Oliveros oraz koreańskiej malarzki Hee Sook Kim i Schultisa. Ten ostatni zaprezentował również grę na „amplifikowanym” kaktusie. Z mini recitalami fortepianowymi wystąpili też Mumma i Tan, a Zenon Fajfer i grupa studentów z krakowskiego konserwatorium przedstawili dwa happeningi *à propos*. Równolegle z sympozjum odbywał się w Lublinie doroczny festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej „Kody”, w którego programie znalazło się wiele wykonań utworów Cage'a.

W czerwcu w ramach Nocy Kultury na dziedzińcu Zamku Lubelskiego zrealizowany został wielogodzinny happening perkusyjny „Musicircus” z udziałem grup i indywidualnych artystów z Australii, Ukrainy, Czech, Litwy i Polski. Nikt nie liczył publiczności, ale w każdej chwili barwnego i hałaśliwego „multikoncertu” w świetle księżycy słuchały setki lublinian. Muzycy grali na wszystkim – od tradycyjnych instrumentów perkusyjnych i egzotycznych gamelanów po kuchenne utensylia oraz urządzenia rodem z warsztatu ślusarskiego.

5 września 2012 r., w dniu 100. rocznicy urodzin Cage'a, ponownie spotkaliśmy się na placu Litewskim. W piękne słoneczne popołudnie uczniowie lubelskich szkół muzycznych wzięli udział w plenerowej „Lekcji”. Wielu wcześniej obejrzało projekcję dokumentalnego filmu o Margaret Leng Tan, „czarodziejce” dziecięcego fortepianu, która ponownie przyjechała ▶

Fot. Archiwum Autorów

Jerzy Kutnik i Jan Bernad, wrzesień 2012 – „re:Transmisja”

winyłowych bezpośrednio odwołuje się do Cage'a, który jako pierwszy uczynił z gramofonu instrument muzyczny. W następnych dniach Radio Lublin i Radio Centrum udostępniły swoje studia i mikrofony artystom dźwiękowym z Poznania – Hubertowi Wińczykowi i Piotrowi Tkaczowi, którzy we współpracy z lubelskimi dziennikarzami radiowymi Grażyną Lutosławską i Tomaszem Kowalewiczem zaprezentowali postać Cage'a i jego dorobek muzyczny.

W trakcie marcowych wydarzeń, poświęconych relacjom muzyki i literatury oraz intonacji muzycznej i intonacji mowy Ludomir Fran-

dowej wokalistyki, w tym słynną *Arię* Cage'a. Artystka poprowadziła również w „Rozdrożach” warsztaty muzyczne dla młodzieży.

W maju w pałacu Czartoryskich odbyło się zorganizowane i prowadzone przez prof. Kutnika Sympozjum CAGE100, które zgromadziło międzynarodowe grono wybitnych muzykologów, teoretyków sztuki i artystów zajmujących się twórczością Cage'a. Znaleźli się wśród nich Amerykanie, którzy współpracowali z Cage'em: Gordon Mumma, Pauline Oliveros i Margaret Leng Tan, brytyjscy biografowie Cage'a David Revill i David Nicholls, kanadyjski pisarz, filozof i literatu-

do Lublina, by tego wieczoru w Teatrze Muzycznym zagrać na dziecięcych fortepianach i innych muzycznych zabawkach koncert z polskim mistrzem „małych instrumentów” Pawłem Romańczukiem.

W listopadzie Festiwal Teatrów Tańca w Lublinie gościł artystów z amerykańskiego zespołu Merce’a Cunninghama, do którego spektakli przez wiele lat Cage pisał muzykę. W Lublinie towarzyszył im amerykański kompozytor i improvizator John King, który zaprosił do współpracy Krzysztofa Knittla. Obaj wystąpili w Tatrze Starym, a w programie znalazł się fundamentalny manifest artystyczny Cage’a *Wykład o niczym*.

Cykl imprez artystycznych Roku Johna Cage’a w Lublinie zamknął 8 grudnia 2012 r. koncert finalistów ogłoszonego wiosną konkursu kompozytorsko-wykonawczego CAGE 1, 2, 3. W tym dniu w studiu Polskiego Radia wystąpili autorzy 11 dzieł wybranych spośród 67 prac nadesłanych z Anglii, Japonii, Litwy, Francji, Holandii i Polski. Pięciosobowe jury, w którego skład weszli Marek Chołoniewski (kompozytor i profesor Akademii Muzycznej w Krakowie), Jacek Hawryluk (muzykolog i szef redakcji muzycznej Programu Drugiego Polskiego Radia), Marcin Masecki (kompozytor i pianista), Michał Mendyk (krytyk muzyczny) i Jerzy Kutnik, przyznało trzy nagrody i dwa wyróżnienia. Fundatorami nagród byli: Stowarzyszenie Autorów ZAIKS, Prezydent Lublina oraz Rektor UMCS.

Podsumowując Rok Johna Cage’a – Lublin 2012, nie sposób pominąć jego echa w Lublinie i poza naszym miastem. Od początku organizowanym przedsięwzięciom towarzyszyło zainteresowanie mediów. Od stycznia 2012 r. w prasie lokalnej i ogólnopolskiej oraz ogólnopolskich i lubelskich rozgłoszeniach ukazały się dziesiątki tekstów, wywiadów i audycji poświęconych twórczości Cage’a. Ponadto, na łamach lubelskiego kwartalnika literackiego „Akcent” w każdym

z czterech numerów znalazły się teksty Cage’a i o Cage’u. Bieżącego wsparcia udzielali fani, odwiedzając stronę na Facebooku.

Wiele dobrego o Roku Johna Cage’a można było usłyszeć poza Lublinem. Zdaniem dziennikarzy muzycznych, mimo że w różnych miastach Polski organizowane były mniejsze lub większe przedsięwzięcia związane z 100. rocznicą urodzin amerykańskiego kompozytora, dzięki wieloaspektowości lubelskiego programu Cage był kojarzony przede wszystkim z Lublinem. Kiedy angielski dziennikarz Peterjon Cresswell dostał zlecenie przygotowania reklamowego folderu o Lublinie dla Wizzair, przewoźnika obsługującego połączenia międzynarodowe z lotniska w Świdniku, sięgnął w nim przede wszystkim po informacje z portalu johncageyear.pl, podobnie jak tyśiące internautów, którzy przez cały rok pobierali z jego stron aktualności, odwiedzając również stronę na Facebooku i dzieląc się spostrzeżeniami i opiniami z fanami Cage’a kibicującymi lubelskim przedsięwzięciom. Można było o nich również czytać na stronach amerykańskiej fundacji John Cage Trust, oficjalnie promującej dziedzictwo kompozytora na całym świecie.

We wrześniu 2012 r. Rok Johna Cage’a w Lublinie znalazł się na liście pięciu nominowanych do prestiżowej nagrody Koryfeusz Muzyki Polskiej w kategorii najważniejsze wydarzenie muzyczne w 2012 r. (zgłoszonych było 80 kandydatur!). W grudniu w dorocznym plebiscycie słuchaczy Radiowego Domu Kultury Programu Trzeciego Polskiego Radia na wydarzenie roku Rok Johna Cage’a znalazł się na drugim miejscu. Zaraz potem „Polityka” ogłosiła własny ranking wydarzeń kulturalnych minionych dwunastu miesięcy. Rok Johna Cage’a uplasował się na trzecim miejscu. I wreszcie ostatni, styczniowy plebiscyt – „Gazety w Lublinie”. Wśród dziesięciu nominowanych wydarzeń kulturalnych roku w naszym mieście znalazł się również Rok Johna Cage’a.

Jednak największy jest ślad, jaki pozostawia po sobie Rok Johna Cage’a w Lublinie. W niedługim czasie ukaże się książka z odczytami zaprezentowanymi w czasie majowego sympozjum, ale w pamięci zostanie też jako przykład wzorowej współpracy Miasta Lublin, reprezentowanego przez „Rozdroża” jako czołową instytucję lubelskiej kultury, ze środowiskiem akademickim. Bez życzliwego zainteresowania i wsparcia władz UMCS – rektora Andrzeja Dąbrowskiego i rektora Stanisława Michałowskiego oraz prorektora Ryszarda Dębickiego – nie tylko Rok Johna Cage’a byłby uboższy, ale uboższe byłyby nasze doświadczenia, a także nadzieje na przyszłość. Mimo że nie wystarczyło środków na zrealizowanie wszystkich planowanych projektów, znaleźliśmy odbiorców zarówno wśród lubelskich uczniów i studentów, jak i wśród melomanów i miłośników nowatorskich idei. Dobrze układała się współpraca z innymi lubelskimi instytucjami kultury. Dziś wiemy na pewno, że nasz wysiłek się opłacił.

„Kierujemy się głębokim przekonaniem, że na początku drugiej dekady XXI wieku żyjemy wciąż w epoce Cage’owskiej, a kolejne pokolenia artystów, czerpiąc garściami z jego dorobku, często nie zdają sobie sprawy, że był tym, który otworzył wiele drzwi w sztuce”, napisaliśmy w tekście programowym. „Dlaczego Cage akurat w Lublinie? Ponieważ, odrzucając podział na centrum i prowincję, widział on potencjał w każdym miejscu świata, wskazując, że każda konotacja – historyczna, międzykulturowa i międzyludzka – ma własne »inne wymiary«, których nie widać, kiedy się patrzy według utartych schematów. Mówiąc, że każdy może być kompozytorem (czytaj: artystą), namawiał nas do nieustannego odkrywania na nowo otaczającego nas świata i do sytuowania samego siebie jako jego centrum.”

**Jan Bernad
Jerzy Kutnik**

1

2

3

6

4

5

7

8

9

10

11

12

ROK JOHNA CAGE'A W OBIEKTYWIE

1 re:Transmisja (09.2011); 2 Konferencja prasowa (01.2012); 3 Alfredo Costa Moneiro, Ruth Barberan, Jan Bernad i Jerzy Kutnik; 4 Alfredo Costa Moneiro; 5 Koncert na 12 radioodbiorników (02.2012); 6 Krzysztof Knittel i Jerzy Kutnik; 7 Linda Hirst i uczestnicy warsztatów muzycznych (03.2012); 8 Chris Shultis; 9 Gordon Mumma i Zbigniew Szwańgier; 10 Hee sook Kim i Chris Shultis; 11 Margaret Leng Tan; 12 Pauline Oliveros; 13 Sympozjum CAGE100 (05.2012); 14 Zenon Fajfer; 15 „Musicircus” – Anthony Pateras; 16 „Musicircus” – Warszawska Grupa Gamelanowa (06.2012); 17 „Lekcja” (09.2012); 18 Paweł Romańczuk i Margaret Leng Tan; 19 Koncert finałowy – Henry Vega (12.2012); 20 Koncert finałowy – Tomasz Wódkiewicz (12.2012). Fot. Archiwum Jerzego Kutnika i „Rozdroży”

13

14

15

16

17

19

18

20

Nieodpłatne szkolenia dla studentów UMCS

UMCS

Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów UMCS zaprasza studentów UMCS na nieodpłatne, pilotażowe szkolenia z doskonalenia umiejętności interpersonalnych.

Wykorzystaj swój potencjał i zdobądź nowe umiejętności!!!

Wypełnij Formularz Zgłoszeniowy dostępny na stronie

www.umcs.pl/studia zakładka Szkolenia

i prześlij go na adres: szkolenia@umcs.pl

Liczba miejsc ograniczona. Jedna osoba może skorzystać z jednego szkolenia.

Badanie Jakości Kształcenia

Ankieta Oceny Zajęć Semestr Zimowy 2012/2013 4-24 marca

Krok 1: Odbierasz token z dziekanatu.

LOGIN

hasło

Krok 2: Logujesz się do systemu ankietowego www.sjk.umcs.lublin.pl

Krok 3: Wypełniasz ankietę.
Pamiętaj - zachowujesz pełną anonimowość!

Krok 4: Zachowujesz ulotkę z tokenem, aby wziąć udział w losowaniu nagród!

Na podstawie zebranych ankiet
Zespół pracowników i studentów opracowuje Raport,
który jest publikowany na stronie internetowej UMCS

UMCS

Ankieta dostępna na www.sjk.umcs.lublin.pl